

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČTOVNÍCTVA A DANÍ

Systém odvodov v Českej a Slovenskej republike pre osoby samostatne zárobkovo
činné

Charge System in the Czech and in the Slovak Republic for Self-employed Persons

Študent:	Bc. Beáta Cyprichová
Vedúci diplomovej práce:	Ing. Michal Krajňak, Ph.D.

Ostrava 2017

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Beáta Cyprichová**

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně

Téma: **Odvodový systém v České a Slovenské republice pro osoby samostatně
výdělečně činné**
**Charge System in the Czech and in the Slovak Republic for Self-
employed Persons**

Jazyk vypracování: slovenština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Teoretické vymezení sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění
3. Komparace systému sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění
4. Analýza jednotlivých odvodů u osob samostatně výdělečně činných
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

ČERVINKA, Tomáš. *Zdravotní pojištění zaměstnavatelů, zaměstnanců a OSVČ s komentářem a příklady* 2016. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2016. 160 s. ISBN 978-80-7263-999-1.

SHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016. 1104 s. ISBN 978-90-8722-365-6.

ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 6. vyd. Praha: Linde, 2013. 392 s. ISBN 978-80-7201-925-0.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

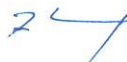
Vedoucí diplomové práce: **Ing. Michal Krajňák, Ph.D.**

Datum zadání: 18.11.2016

Datum odevzdání: 21.04.2017

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prehlasujem, že som celú prácu vypracovala samostatne, okrem Prílohy č. 1, 2 a 3.

V Ostrave dňa 18.4. 2017

.....
Podpis študenta

Obsah

1	Úvod	5
2	Teoretické vymedzenie sociálneho zabezpečenia a zdravotného poistenia	7
2.1	Sociálne zabezpečenie v oboch štátoch	7
2.1.1	História sociálneho zabezpečenia na území Českej republiky	8
2.1.2	História sociálneho zabezpečenia na území Slovenskej republiky	9
2.1.3	Princípy, faktory a nástroje sociálneho zabezpečenia.....	9
2.2	Zdravotné poistenie v oboch štátoch	12
3	Komparácia systému sociálneho zabezpečenia a zdravotného poistenia	14
3.1	Sociálne zabezpečenie v Českej republike.....	14
3.1.1	Sociálne poistenie	14
3.1.2	Štátna sociálna podpora	24
3.1.3	Sociálna pomoc.....	25
3.2	Verejné zdravotné poistenie v Českej republike	28
3.2.1	Platca poistného	28
3.2.2	Výška, spôsob platby poistného a splatnosť poistného.....	28
3.2.3	Vymeriavací základ	29
3.2.4	Práva, povinnosti poistenca, pokuty, penále a prirážky k poistnému	30
3.3	Sociálne zabezpečenie v Slovenskej republike	31
3.3.1	Sociálne poistenie	31
3.3.2	Štátna sociálna podpora	43
3.3.3	Sociálna pomoc.....	46
3.4	Verejné zdravotné poistenie v Slovenskej republike.....	52
3.4.1	Platitelia poistného.....	52
3.4.2	Sadzby poistného	52
3.4.3	Vymeriavací základ, preddavok na poistné, splatnosť poistného a platenie poistného	53

3.4.4	Práva, povinnosti a úroky z omeškania.....	54
3.5	Komparácia sociálneho zabezpečenia.....	54
3.6	Komparácia zdravotného poistenia.....	57
4	Analýza jednotlivých odvodov u osôb samostatne zárobkovo činných.....	59
4.1	Zdaňovacie obdobie 2016 v podmienkach Slovenskej republiky	59
4.2	Zdaňovacie obdobie 2015 v podmienkach Slovenskej republiky	64
4.3	Zdaňovacie obdobie 2014 v podmienkach Slovenskej republiky	68
4.4	Zdaňovacie obdobie 2013 v podmienkach Slovenskej republiky	71
4.5	Zdaňovacie obdobie 2016 v podmienkach Českej republiky.....	75
4.6	Zdaňovacie obdobie 2015 v podmienkach Českej republiky.....	76
4.7	Zdaňovacie obdobie 2014 v podmienkach Českej republiky.....	78
4.8	Zdaňovacie obdobie 2013 v podmienkach Českej republiky.....	79
4.9	Časová analýza zdravotného poistenia	81
4.10	Časová analýza sociálneho poistenia	83
5	Záver.....	86
	Zoznam použitej literatúry	88
	Zoznam skratiek	94
	Prehlásenie o využití výsledkoch diplomovej práce	
	Zoznam príloh	
	Prílohy	

1 Úvod

V každom štáte existuje určitý systém, ktorý má svojim fungovaním napomáhať ľuďom v prípade, že sa ocitnú v horšie riešiteľných situáciách. Najčastejšie je to systém sociálneho zabezpečenia. Napomáha v oblastiach od narodenia dieťaťa, po jeho štúdium, v prípade zdravotného postihnutia nejakej osoby, strata zamestnania a mnohých ďalších oblastiach. V Českej a Slovenskej republike je rozdelený do troch okruhov: sociálne poistenie, sociálna pomoc a štátna sociálna podpora. Týmto oblastiam sa bližšie venuje kapitola tretia. V tejto kapitole je rozpracovaný aj ďalší napomáhajúci systém, ktorý v štáte tiež najčastejšie funguje a to zdravotné poistenie, z ktorého sú hradené výdavky, ktoré občan má v dôsledku nepriaznivého zdravia. Oba systémy sa vyvíjali mnoho rokov, prešli mnohými zmenami kým dospeli do podoby, v ktorej existujú v súčasnosti. Historickému vývoju je venovaná kapitola druhá. Je v nej taktiež obecné vymedzenie sociálneho zabezpečenia, zdravotného poistenia a určité nástroje, princípy a faktory, ktorými sa riadi.

Kapitola tretia rozoberá ďalej to, čo musí osoba splňať aby mohla mať prístup k väčšine týchto možností. Hlavne musí odvádzať štátu určitý peňažný obnos zo svojho príjmu. Odvádzajú ho zamestnanci, zamestnávateľia za seba a za svojich zamestnancov, štát môže tiež platiť za niekoho a k týmto osobám sa radia aj samostatne zárobkovo činné osoby.

Cieľom práce sú hlavne osoby samostatne zárobkovo činné a ich odvody alebo tzv. zálohy, ktoré musia štátu odvádzať v pravidelných intervaloch. V oboch štátoch v Českej republike a v Slovenskej republike je osoba samostatne zárobkovo činná osobou, ktorá vykonáva činnosť (živnosť) a tá je prevádzkovaná sústavne, vlastným menom, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku. Jedná sa o osoby, za ktoré nik neodvedie povinné platby a je len na nich, aby ich za seba uhradili.

Odvod do konkrétneho poistenia vychádza z určitých pravidiel. Tieto štáty vychádzajú pri výpočte z vymeriavacích základoch. Základ môže byť stanovený z toho čo daná osoba, samostatne zárobkovo činná, zarobila ale tiež to môže byť určitá hranica, ktorú stanovil štát. Jedná sa o tzv. minimálny vymeriavací základ. V oboch štátoch ide o 50 % priemernej mzdy. Po stanovení vymeriavacieho základu sa počítajú jednotlivé čiastky odvodov alebo tzv. záloh.

Osoby samostatne zárobkovo činné v Slovenskej republike sú účastné sociálneho poistenia konkrétne nemocenského poistenia to tvorí 4,4 % vymeriavacieho základu, dôchodkového poistenia starobného takisto invalidného, tieto dôchodky dokopy tvoria 24 % vymeriavacieho základu, z toho 18 % je starobné dôchodkové poistenie a 6 % invalidné dôchodkové poistenie a podieľajú sa aj na rezervnom fonde solidarity do toho ide 4,75 %

vymeriavacieho základu. Dobrovoľne sa môžu zúčastniť poistenia v nezamestnanosti a v prípade, že sa rozhodnú na ňom podieľať platili by 2 % vymeriavacieho základu. Rovnako sa podieľajú na zdravotnom poistení a v ňom odvádzajú 14 % vymeriavacieho základu.

V Českej republike sa povinne účastné dôchodkového poistenia a to v hodnote 28 % z vymeriavacieho základu a prispievajú na štátnu politiku zamestnanosti v čiastke, ktorá odpovedá 1,2 % vymeriavacieho základu. Dobrovoľne sa zúčastnia na nemocenskom poistení 2,3 % a taktiež povinne prispievajú na zdravotné poistenie 13,5 %.

Tým, že práca v sebe zahŕňa viac rokov a ide teda o určitý časový úsek, tak sa k zhodnoteniu používajú určité časové charakteristiky ako absolútny prírastok, relatívny prírastok a koeficient rastu.

2 Teoretické vymedzenie sociálneho zabezpečenia a zdravotného poistenia

Obe tieto oblasti pomáhajú občanom k tomu, aby sa im žilo ľahšie. Lepšie boli pripravení na situácie ako strata zamestnania, neočakávaná choroba, nejaká živelná pohroma alebo sa ocitnú v živote na bode, z ktorého si nevedia sami rady.

2.1 Sociálne zabezpečenie v oboch štátoch

Sociálne zabezpečenie predstavuje súbor činnosti, orgánov a zariadení, ktoré majú za úlohu predchádzať ťaživým životným situáciám, a keď k takýmto situáciám dôjde, tak sa ich snažiť zmierňovať a odstraňovať. Táto oblasť sa radí k sociálnej politike štátu.

Avšak každá krajina má svoje špecifikácie a líšia sa od seba charakterom, formou, cieľmi, náplňou a tiež vymedzením okruhu sociálnych udalostí. V užšom poňatí by sa dalo povedať, že sociálne zabezpečenie je obmedzené a zaoberá sa úzkym okruhom vecí. Mnohých ani nenapadne čím všetkým sa zaoberá. Patrí k nemu starostlivosť o zdravie, zabezpečenie pri dočasnej neschopnosti či už nemoci alebo aj v prípade úrazu, zabezpečenie matiek v tehotenstve a materstve, pomoc pri výchove detí v rodine, zabezpečenie pri invalidite, zabezpečenie v starobe, zabezpečenie rodinných príslušníkov a pozostalých a zabezpečenie v nezamestnanosti. [3]

Štát garantuje svojim obyvateľom určitú pomoc v prípade nejakej nepriaznivej situácie (sociálnej udalosti). V každej krajine prevládajú určité špecifikácie, aj keď v rámci vstupu do Európskej únie a nie len tam museli prijať určité rovnaké pravidlá. Napriek tomu sa systémy krajín líšia.

Sociálne udalosti ovplyvňujú (ohrozujú) ekonomickú ale aj sociálnu existenciu človeka (spoločnosti), môže človeku hroziť sociálne vylúčenie a dôsledky týchto udalostí nie je človek schopný odstrániť vlastnými silami.

Udalosti sa delia na prirodzené. Tie človek dokáže predvídať, jedná sa o štandardné udalosti alebo tiež fyziogenné. K týmto udalostiam sa radia udalosti biologické a to napríklad narodenie dieťaťa, tehotenstvo, materstvo, starostlivosť o deti, staroba. Ďalej sú to udalosti sociálne ako napríklad založenie rodiny.

Druhou skupinou sú udalosti neprirodzené. K týmto udalostiam sa dá povedať, že ich človek nepredvída, sú neštandardné a patogénne. Keďže sa nedajú predvídať, tak sa k nim

radia biologické udalosti ako napríklad choroba, úraz, invalidita ale tiež dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav. K tým sociálnym patria nezamestnanosť, chudoba, diskriminácia.

2.1.1 História sociálneho zabezpečenia na území Českej republiky

Prvotne sa to datuje do obdobia kapitalizmu a vychádzalo z Nemecka. S určitými náznakmi sa stretávali ľudia aj oveľa skôr.

Začiatok je datovaný do polovice 19. storočia, kedy bolo Česko aj Slovensko súčasťou Rakúska – Uhorskej monarchie. Postupne sa formoval a vytvárali sa systémy nemocenského a dôchodkového zabezpečenia pre rôzne skupiny obyvateľstva.

Do právneho radu sa dostal až v roku 1918. V tom období obsahoval veľa trhlín, najmä sa jednalo o to, že nebola sociálna pomoc, podpora poskytovaná všetkým obyvateľom. Výhodu v tomto mali hlavne štátni a verejní zamestnanci. Taktiež to súviselo s rodinami s deťmi. Nebolo im v tomto venovaná až taká pozornosť a tiež to bolo skôr orientované na určité druhy skupín ľudí (napr. prídavky na deti robotníkov neboli poskytované vôbec). A čo sa týkalo starých a invalidných ľudí, tak v tomto to bolo zamerané na dobročinnosť.

Väčšiu zmenu priniesol zákon o národnom poistení (č. 99/48 Sb.). Nachádzali sa v ňom nové druhy dávok, ktoré dovtedy neboli (napr. dôchodok manželky), platnosť bola rozšírená na všetky osoby.

Od roku 1952 (zákon č. 102/1951 Sb.) sa oddelilo nemocenské poistenie od dôchodkového. Zdravotné zariadenia sa previedli do jednotného systému štátnej zdravotnej starostlivosti.

Od roku 1957 (zákon č. 55/1956 Sb.) sa znížila veková hranica pre priznanie nároku na starobný dôchodok. V tomto zákone však došlo k tomu, že sa rozdelilo obyvateľstvo do troch pracovných kategórií a stanovili sa výhodnejšie podmienky dôchodku pre preferovanú kategóriu. V tomto období bol systém financovania zo štátneho rozpočtu.

Reforma z roku 1964 (zákon č. 101/1964 Sb.) zaviedla progresívnu daň z dôchodku. Toto odstránil zákon č. 121/1975 Sb. Týmto došlo k prehĺbeniu zásluhového hľadiska, zjednoteniu dôchodkového zabezpečenia zamestnancov a družstevných roľníkov.

Zákon č. 100/1988 Sb. pokúsil sa o riešenie problému nezhôd medzi dôchodkom a mzdami. Nepodarilo sa to vyriešiť z dôvodu, že zostal zachovaný statický charakter dôchodkových dávok.

V 90. rokoch sa zahájili práce na vytvorení troch na seba nadväzujúcich relatívne samostatných systémoch. Jednalo sa o systém sociálneho poistenia, štátnu sociálnu podporu

a sociálnu pomoc. Líšili sa v tom, ako sú dávky v týchto jednotlivých systémoch financované a ako sú tieto systémy organizačne zabezpečené.

V Slovenskej republike bol taký medzníkom zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Pomocou neho sa zaviedlo sociálne poistenie, ktorého súčasťou je nemocenské, dôchodkové, úrazové, garančné poistenie a poistenie v nezamestnanosti. [3]

2.1.2 História sociálneho zabezpečenia na území Slovenskej republiky

Tým, že Česko a Slovensko išli bok po boku dlhú časť histórie, tak majú určité časti vývoja spoločné.

Slovenská história sociálneho zabezpečenia je v podstate do roku, kedy došlo k rozdeleniu republík, rovnaká. Všetky zákony po vojne boli rovnaké pre oba štáty.

Prvá etapa bola v rokoch 1990 až 1992. Kedy sa menilo plánované hospodárenie na tržné. V tejto etape sa zameriavali na vytvorenie určitých predpokladov v tejto sociálnej sfére a hlavne o elimináciu rizík, ktoré v tej dobe vznikali ako bola nezamestnanosť tým pádom chudoba.

Druhá etapa sa konala v rokoch 1993 až 1998. Vytvárali sa inštitúcie ako Sociálne poisťovne a Národný úrad práce. V roku 1996 sa vytvorili tri systémy ako aj v Českej republike a to sociálne poistenie, štátna sociálna podpora a sociálna pomoc.

Tretia etapa začala v októbri 1998 a priniesla prvý dokument týkajúci sa sociálneho poistenia a to Konceptia reformy sociálneho poistenia v SR. Jednalo sa o reformu, ktorá mala zabrániť finančnému kolapsu, aby sa minimalizoval počet občanov, ktorí by mohli byť odkázaný na sociálnu pomoc štátu. Sociálne poistenie malo byť zložené zo 4 častí a to z nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia, doplnkového dôchodkového poistenia a úrazového poistenia. Snažili sa o zavedenie financovania sociálneho poistenia.

Štvrtá etapa je od roku 2004. Vtedy prišiel v platnosť zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. No jeho predchodcom bol zákona č. 413/2002 Z. z. o sociálnom poistení, ktorý ešte pred tým než nadobudol účinnosť bol prepracovaný na vyššie uvedený zákon. Oba mali rovnaký názov ale líšili sa najmä v rozsahu sociálneho poistenia, v jeho financovaní. [6]

2.1.3 Princípy, faktory a nástroje sociálneho zabezpečenia

Malo by to viesť k zvýšeniu účinnosti systému. Najznámejšie a najviac používané sú princípy:

- a) Princíp univerzality alebo tiež princíp všeobecnosti. Jeho hlavnou požiadavkou je, aby rozsah sociálneho zabezpečenia bol rozšírený na všetkých obyvateľov. Zaručiť im určitú základnú dávku v prípade sociálnej potrebnosti (ak si splnia zákonom stanovené podmienky) a pri existenčnom ohrození.
- b) Princíp uniformity (rovnosti) má v záujme zabezpečiť všetky osoby podľa takých istých a jednotných pravidiel.
- c) Princíp komplexnosti (úplnosti) tvrdí, žeby vhodnou kombináciou dávok, mali byť pokryté všetky sociálne udalosti, ktoré môžu nastať.
- d) Princíp adekvátnosti má za úlohu aby jednotlivé dávky a ich výšky boli primerané k sociálnym potrebám.
- e) Princíp sociálnej garancie, že systém sociálneho zabezpečenia by mal poskytovať všetkým sociálne garancie pri vzniku udalosti a zabezpečiť ľuďom aspoň spoločensky uznané životné minimum.
- f) Princíp sociálnej solidarity funguje na dvoch rovinách. Prvou je, že ľudia, ktorí majú väčší príjem, by sa mali podieľať na zabezpečení ľudí, ktorí majú nižší príjem. K druhej rovine patrí, aby ekonomický aktívne obyvateľstvo prispievalo na úhradu dávok pre ľudí nachádzajúcich sa v spoločensky uznaných sociálnych udalostiach. Je to napríklad prostredníctvom nadácií.
- g) Princíp ekvivalencie tiež princíp zásluhovosti, výkonnosti. Najčastejšie je uplatňovaný v poisťných systémoch.
- h) Princíp sociálnej spravodlivosti išlo o odstránenie nespravodlivosti dovtedy fungujúcim systémom.
- i) Princíp participácie sa zaoberá tým, aby človek nebol len ako pasívny objekt v systéme sociálneho zabezpečenia, ale aby sa stal plnohodnotný aktívny subjekt. Snaží sa o posilnenie zodpovednosti jednotlivých subjektov za úroveň vlastných životných podmienok. [3]

Úroveň sociálneho zabezpečenia závisí tiež na určitých faktoroch, ktoré ju ovplyvňovali. K týmto faktorom sa radí demografický, politický, ekonomický a medzinárodný faktor.

a) Demografický faktor

Základ predstavuje štruktúra obyvateľstva čo je pohlavie, vek, rodinný stav, národnosť. Ovplyvnené to je tiež procesmi ako je rozvodovosť, sobášnosť, pôrodnosť a plodnosť, potratovosť, úmrtnosť a migrácia obyvateľstva. Zmeny v týchto oblastiach

sú podľa Boteka výrazne ovplyvňujúce sociálnu politiku. Napríklad dochádza k znižovaniu pôrodnosti, čo sa môže považovať za negatívne a vedie to k zmenám v sociálnom zabezpečení. Môže dôjsť k zlepšeniu podmienok pre rodičov, vyššia štátna sociálna podpora pre rodiny s deťmi atď. Súčasťou, ktorá ovplyvňuje systém je tiež starnutie obyvateľstva, čo núti krajiny prehodnocovať dôchodkové systémy. [2]

b) Politický faktor

Dôležitú úlohu zohrávajú strany, ich programy a kto vo voľbách uspeje. Pretože, pokiaľ by uspela liberálna strana (pravica), tak tá kladie dôraz na jednotlivca, súkromné vlastníctvo, aby sa čo najmenej zasahovalo do trhového hospodárstva, zamerajú sa aj na znižovanie daní a minimalizáciu ekonomického prerozdelenia. Naproti tomu sociálnodemokratické strany (ľavica) sa zamerajú na solidaritu, ekonomické prerozdelenie v sociálnej sfére, na podporu školstva, kultúry atď. Podľa toho budú prispôsobovať aj sociálne zabezpečenie. [2]

c) Ekonomický faktor

K významným faktorom patrí hrubý domáci produkt (jeho tempo rastu), inflácia, deficit štátneho rozpočtu, vývoj nezamestnanosti, minimálna mzda, životné minimum, cenová a mzdová dynamika atď. Pokiaľ dôjde k spomaleniu ekonomického rastu, to má za príčinu rast nezamestnanosti a tým pádom aj rast chudoby. Tieto negatívne javy majú za následok potrebu rastu sociálnych dávok. [2]

d) Medzinárodný faktor

Jedná sa o exogénny (vonkajší) faktor. Tým, že Slovenská ale aj Česká republika vstúpili do Európskej únie museli prijať určité opatrenia v oblasti sociálneho zabezpečenia, voľného pohybu pracovných síl, pracovných vzťahov, bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a rovnosti príležitosti.

V určitej oblasti museli všetky štáty prijať rovnaké opatrenia a museli prispôbiť svoje národné právne systémy požiadavkám harmonizačných ustanovení. Avšak koordinácia ponecháva národné systémy nenarušené a z toho plynú rozdiely v jednotlivých krajinách.

Dá sa povedať, že okrem vyššie zmieňovaných faktoroch má na sociálne zabezpečenie tiež vplyv historický faktor, migrácia obyvateľstva, platný právny poriadok ale taktiež tradície v danej spoločnosti. [2]

K riešeniu otázok k zabezpečeniu sociálneho zabezpečenia sa najčastejšie využívajú tieto nástroje selektívne, univerzálne a príspevkovo financované dávky.

Selektívne dávky sú typické pre vyspelé štáty. Sú poskytované tak dlho, ako je to potrebné. Nie sú závislé na žiadnom príspevku. Poskytujú sa z verejných fondoch. Závisia na príjme a potrebnosti domácnosti (žiadateľa).

Univerzálne dávky poskytujú sa nezávislé od zamestnania a príjmov. Sú buď peňažné alebo vecné a financujú sa z daňových príjmov.

Príspevkovo financované dávky sú dávky, ktoré sa financujú z výšky príspevku, ktorý je vyberaný od pracovníkov, zamestnávateľov alebo štátu. Princíp tohto nástroja je, že súčasní platitelia príspevku platia v podstate dávky súčasným poberateľom. Získanie tejto dávky je závislé na príjme domácnosti alebo rodinného príjmu poberateľa. [2]

2.2 Zdravotné poistenie v oboch štátoch

Poistenie sa vyvíjalo spolu so sociálnym zabezpečením na území oboch štátov rovnako.

Obecne je to poskytnutie peňažnej pomoci v prípade akejkoľvek nemoci, kedy dochádza k úhrade starostlivosti v takom rozmedzí, ako je to stanovené v zákonoch. Ide o snahu zlepšiť, zachovať alebo obnoviť zdravotný stav poistenca.

Úhrada zdravotnej starostlivosti v sebe zahŕňa pohotovostnú a záchrannú službu, preventívnu starostlivosť, liečebnú starostlivosť, ústavnú a ambulantnú starostlivosť, niektoré lieky, kúpeľnú a zotavovaciu starostlivosť, dopravu chorých, závodnú preventívnu starostlivosť, prehliadku a pitvu zomretého poistenca.

V oboch štátoch sa delí poistenie na verejné a súkromné (individuálne). Verejné zdravotné poistenie je povinné ale taktiež dobrovoľné (napr. osoby samostatne zárobkovo činné) v rámci celej Európskej únie.

Súkromné poistenie v Českej republike závisí na rozhodnutí jednotlivých občanov či sa chcú ešte poistiť alebo nie. Ide o to, že človek dostane na rámec toho čo ponúka verejné zdravotné poistenie. Toto poistenie pružnejšie reaguje na zmeny. V súčasnej dobe toto poistenie využívajú hlavne ľudia s vyššími príjmami alebo podnikatelia. V Českej republike toto poistenie poskytujú poisťovne MAXIMA, Wüstenrot, UNIQA atď. [38]

Niečo takéto je aj na Slovensku. Jedná sa o individuálne poistenie a rozsah je stanovený v zmluve, ktorú uzavrie poistenec s danou poisťovňou. Má dve formy, za prvé ide o poistenie zdravotnej starostlivosti, kde pokrýva liečebné náklady v prípade choroby alebo

úrazu. Toto poistenie sa môže deliť na jednotlivé oblasti, ktoré si môžu poistiť alebo si poistia všetko. Ide o oblasti častejšie preventívne prehliadky, náklady na zdravotné pomôcky (napr. okuliare, protézy, ortézy), nadštandardná starostlivosť pri hospitalizácii, poistenie pre cudzincov (ak nemôžu byť poistení v rámci verejného zdravotného poistenia), poistenie nákladov na stomatologickú starostlivosť, liečebné náklady v zahraničí. Druhou formou individuálneho zdravotného poistenia je poistenie s výplatou poistnej sumy. Toto poistenie tvorí nejaké bolestné. Spadá tu denné odškodnenie pri pobyte v nemocnici, chirurgický zákrok, kritické choroby, invalidný dôchodok, lekárska konzultácia, poistenie dennej dávky v prípade pracovnej neschopnosti. Na Slovensku je poskytovateľom individuálneho poistenia poisťovňa Wüstenrot, AXA, UNION. [39]

Nevýhodou tohto súkromného alebo individuálneho poistenia je, že pokiaľ nenastane žiadna z vyššie uvedených situácií, tak človek príde o peniaze a tie sa stávajú ziskom danej poisťovne. Tento princíp vlastne funguje aj u verejného zdravotného poistenia.

3 Komparácia systému sociálneho zabezpečenia a zdravotného poistenia

V oboch štátoch sa tento systém delí do troch oblastí a to je sociálne poistenie, sociálna podpora a sociálna pomoc.

3.1 Sociálne zabezpečenie v Českej republike

V Českej republike spravuje Česká správa sociálneho zabezpečenia. Ide o samostatnú rozpočtovú organizáciu, ktorá je podriadená Ministerstvu práce a sociálnych vecí. Nie je to samostatná právnická osoba ale organizačná zložka štátu. Jej úlohou je plnenie úloh a poskytovanie služieb v rámci sociálneho poistenia. Skladá sa z ústredia, regionálnych pracovísk, okresnej správy sociálneho zabezpečenia, Pražská správa sociálneho zabezpečenia, Mestská správa sociálneho zabezpečenia Brno a územné pracoviská. Organizačné jednotky a útvary majú na čele riaditeľa a územné pracoviská vedúceho. Medzi jej úlohy patrí rozhodovanie o dávkach dôchodkového poistenia, vyplácanie dávok do cudziny, zaisťuje vydávanie tlačív, vyberá poistenie na sociálne zabezpečenia a štátnu politiku zamestnanosti, riadi a kontroluje činnosti jednotlivých okresných správ.

V Českej republike je systém sociálneho zabezpečenia rozdelený do troch oblastí. K prvej oblasti sa radí sociálne poistenie, k druhej štátna sociálna podpora a do tretej sa radí sociálna pomoc.

Životné minimum je pre rok 2016 a tiež pre rok 2017 u jednotlivca 3 410 Kč, u prvej osoby v domácnosti 3 140 Kč, u druhej a ďalšej osoby v rodine, ktorá sa nepovažuje za nezaopatrené dieťa je 2 830 Kč, u nezaopatreného dieťaťa do 6 rokov 1 740 Kč, od 6 do 15 rokov 2 140 Kč a od 15 do 26 rokov 2 450 Kč. [8]

Existenčné minimum činí mesačne u osoby 2 200 Kč. [8]

3.1.1 Sociálne poistenie

Túto oblasť sociálneho zabezpečenia upravuje zákon č. 589/1992 Sb., o poistnom na sociálne zabezpečenie a príspevku na štátnu politiku zamestnanosti. Poistenie sa radí do nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a príspevku na štátnu pomoc zamestnanosti. [9]

Poplatníci poistného

Poistné sú povinní platiť zamestnávateľia. Sú to buď právnické alebo fyzické osoby, ktoré zamestnávajú minimálne 1 zamestnanca. Organizačné zložky štátu, v ktorých sú zaradení zamestnanci na základe pracovného pomeru, na základe dohody o pracovnej činnosti alebo na základe dohody o vykonaní práce. Služobné úrady, v ktorých sú štátni zamestnanci zaradení na to aby vykonávali štátnu službu.

Ďalej sú povinní platiť poistné zamestnanci, ktorí pracujú na základe pracovného pomeru, dohody o pracovnej činnosti a dohody o vykonaní práce. Za zamestnancov sa považujú aj členovia družstva, ak vykonávajú pre družstvo prácu, ktorá je však mimo pracovnoprávných vzťahoch. Radia sa k nim sudcovia, poslanci Poslaneckej snemovne a senátori Senátu Parlamentu, členovia vlády, prezident, viceprezident, členovia najvyššieho kontrolného úradu, členovia Rady pre rozhlasové a televízne vysielanie, členovia Rady energetického regulačného úradu, členovia rady Ústav pre štúdium totalitných režimov, členovia Rady Českého telekomunikačného úradu, finanční arbitri a ich zástupcovia, Verejný ochranca práv a tiež jeho zástupca, prokuristi, likvidátori. Považujú sa aj osoby, ktoré sú vo výkone trestu odňatia slobody ale sú zaradené do práce a tiež osoby vo výkone zabezpečovacej detencie. Sú to členovia zastupiteľstva územných samosprávnych celkoch, mestských častí, mestských obvodoch, ktorí sú pre výkon funkcie uvoľnení alebo pred tým, než boli zvolení do tejto funkcie sa nenachádzali v pracovnom pomere.

Povinnosť platiť poistenie majú osoby samostatne zárobkovo činné a osoby dobrovoľne účastné dôchodkového poistenia (pokiaľ sú dobrovoľne účastní musia platiť po celú tú dobu dôchodkové poistenie).

Osoby samostatne zárobkovo činné sa podieľajú dobrovoľne na nemocenskom poistení, ak sa k nemu prihlásia a zo zákona majú povinnosť zúčastniť sa na dôchodkovom poistení a na štátnej politike zamestnanosti.

Osoby samostatne zárobkovo činné sú fyzické osoby, ktoré dovŕšili vek 15 rokov a zároveň skončili povinnú školskú dochádzku a vykonávajú samostatne zárobkovú činnosť alebo sa radia k spolupracujúcim osobám. [11]

Medzi spolupracujúcou osobou a poplatníkom môže dôjsť k rozdeleniu príjmov a výdajov. K týmto osobám sa radia spolupracujúci manžel. Ďalej je to osoba, ktorá žije s poplatníkom v spoločne hospodáriacej domácnosti alebo člen rodiny, ktorý sa podieľa na chode rodinného závodu. Ak sa jedná o manžela, tak príjmy a výdaje, ktoré sa na neho prerozdeľujú nesmú prekročiť 50 % a aby čiastka rozdielu príjmov a výdajov nebola viac ako 540 000 Kč za zdaňovacie obdobie (45 000 Kč mesiac). U ostatných osôb nesmie podiel

príjmov a výdajov prekročiť 30 % a čiastka 180 000 Kč za zdaňovacie obdobie (15 000 Kč mesiac). [5]

Tieto osoby upravuje zákon o daniach z príjmu v § 7. Pod výkony samostatne zárobkovej činnosti sa radí podnikanie v poľnohospodárstve, čiže poľnohospodárska výroba (napr. chov rýb, hospodárenie na vodných plochách, hospodárenie v lese ale tiež úprava, spracovanie a predaj vlastnej produkcie), živnosť (k tomu potrebuje oprávnenie aby sa to mohlo vykonávať), činnosť spoločníka verejnej obchodnej spoločnosti alebo komplementára komanditnej spoločnosti, činnosť, ktorá sa vykonáva na základe oprávnených podľa zvláštnych predpisov (napr. tlmočníci, činnosť znalcov). Pod kategóriu osôb samostatne zárobkovo činných sa radia aj osoby, ktoré vykonávajú umeleckú alebo inú vytvárajúcu činnosť na základe autorskoprávných vzťahov.

Tieto osoby sú povinné bez toho aby riešili výšku očakávaného alebo dosahovaného príjmu podať Českej správe sociálneho zabezpečenia „Oznam o zahájení samostatne zárobkovej činnosti“. Tento formulár podávajú aj v prípade, že sa jedná o opätovné zahájenie samostatnej činnosti. Podáva sa do 8. dňa po mesiaci, v ktorom bola činnosť zahájená. Toto oznámenie je povinná podať aj spolupracujúca osoba. Ďalej sú povinní podávať „Prehľad o príjmoch a výdajoch za rok ...“. Tento prehľad má termín podania do jedného mesiaca odo dňa, kedy malo byť podané daňové priznanie. Takže termín na podanie daňového priznania bez daňového poradcu je 1. apríla a prehľad sa musí podať do 1. mája. Ak má daňového poradcu tak termín podania daňového priznania je do 1. júla a tým pádom na podanie prehľadu má čas do 1. augusta. Ich povinnosťou je tiež oznámiť ukončenie činnosti.

Osoby samostatne zárobkovo činné sa delia na hlavné a vedľajšie. Toto rozdelenie je v platnosti od 1. januára 2004. Do vedľajšej činnosti sa radí v prípade, že počas kalendárneho roka bola zamestnaná a z tohto zamestnania bola účastná nemocenského poistenia, bol jej priznaný starobný alebo predčasný starobný dôchodok a tiež, pokiaľ má nárok na vyplatenie invalidného dôchodku. Ak vykonávala vojenskú činnosť, jednalo sa o nezaopatrené dieťa (tu sa radia deti, ktoré ešte nedovršili 26 rokov a sústavne sa pripravujú na budúce povolanie na strednej alebo vysokej škole, pokiaľ dieťa študujúce strednú školu skončí maturitnou skúškou školu za nezaopatrené sa považuje do 31. augusta, ak sa jedná o dieťa študujúce vysokú školu a ju ukončí štátnou záverečnou skúškou za nezaopatrené dieťa považuje len do toho mesiaca, v ktorom končil alebo do konca nasledujúceho mesiaca avšak ak nebol účastný v rámci celého mesiaca nemocenského alebo dôchodkového poistenia) a ak mala nárok na rodičovský príspevok alebo na peňažitú pomoc v materstve tak sa tiež jedná o vedľajšiu činnosť.

Zahraničný zamestnanec platí poistné na nemocenské poistenie pokiaľ zamestnávateľ tohto zamestnanca má sídlo na území takého štátu, s ktorým česká republika nemá uzavretú medzinárodnú zmluvu o sociálnom zabezpečení. [11]

Vymeriavací základ

Vymeriavací základ pre zamestnanca je stanovený podľa úhrnu príjmov, pokiaľ boli predmetom dane z príjmu fyzických osôb. U zamestnanca je však maximálny vymeriavací základ rovný štyridsaťosem násobku priemernej mzdy (pre rok 2016 je to čiastka 1 296 288 Kč) a zisťuje sa za kalendárny rok. Pokiaľ dôjde k prekročeniu tohto maxima u jedného zamestnávateľa, tak zamestnanec neplatí poistné z čiastky, ktorá prekračuje maximálny vymeriavací základ. U viac zamestnávateľov, tak sa považuje toto poistné zaplatené z úhrnu jeho vymeriavacích základoch zo všetkých zamestnaní, ktoré presahujú maximum. U zamestnávateľa sa za vymeriavací základ považuje čiastka, ktorá je rovná úhrnu vymeriavacích základoch jeho zamestnancoch.

Čo sa týka osoby samostatne zárobkovo činné sa pre dôchodkové sporenie a príspevok na štátnu politiku zamestnanosti považuje čiastka, ktorú si stanoví sám, avšak tento základ nemôže byť menej než 50 % daňového základu (rozdiel medzi príjmami a výdajmi). Minimálne je to 25 % priemernej mzdy u hlavnej činnosti (pre rok 2016 je to 81 024 Kč / 6 752 Kč, pre rok 2017 84 696 Kč / 7 058 Kč) a 10 % priemernej mzdy u vedľajšej činnosti (pre rok 2016 je to čiastka 32 412 Kč / 2 701 Kč, pre rok 2017 33 888 Kč / 2 824 Kč). Pokiaľ časť roka mala vedľajšiu činnosť a časť roka hlavnú, tak sa za jednotlivé časti roka stanoví minimálny vymeriavací základ ako pre vedľajšiu, tak aj pre hlavnú a tie sa sčítajú a z toho si potom určí minimálny vymeriavací základ. Maximálny je rovný 48násobku priemernej mzdy. Priemerná mzda pre rok 2016 činí čiastku 27 066 Kč. Pre rok 2017 činí maximálny vymeriavací základ hodnotu 1 355 126 Kč.

Čo sa týka nemocenského poistenia, ktorého sa osoby samostatne zárobkovo činné zúčastnia dobrovoľne, si mesačný vymeriavací základ stanovia sami ale nemôže byť menší než 5 000 Kč, čo predstavuje dvojnásobok čiastky (2 500 Kč) od nej zamestnanci musia platiť nemocenské poistenie. Minimálne čiastka je 115 Kč.

U osoby dobrovoľne sa účastnej dôchodkového sporenia sa za vymeriavací základ považuje čiastka, ktorú si táto osoba stanoví sama, avšak nesmie to byť menej než je jedna štvrtina priemernej mzdy platnej v roku, v ktorom sa toto poistné platí.

U zahraničného zamestnanca je to čiastka, ktorú si stanoví sám alebo dvojnásobok čiastky rozhodnej podľa predpisu o nemocenskom poistení.

Základ dane u všetkých týchto osôb sa zaokrúhľuje na celé koruny smerom nahor. Rozhodným obdobím, z ktorého sa stanovuje základ je kalendárny mesiac, za ktorý sa dané poistenie platí. [11] [15]

Sadzby poistného

Každá osoba, ktorá je poplatníkom poistného, má stanovenú určitú výšku, ktorú musí odvieť. Výška poistného sa počíta z vymeriavacieho základu a zaokrúhľuje sa na celé koruny smerom hore. Tab. 3.1 popisuje jednotlivé sadzby, ktoré platia osoby a aká časť danej sadzby tvorí nemocenské, dôchodkové poistenie a štátnu politiku zamestnanosti. [11]

Tab. 3.1 Sadzby sociálneho poistenia

Poplatníci	Celkom	Nemocenské poistenie	Dôchodkové poistenie	Štátna politika zamestnanosti
Zamestnávateľ	25 %	2,3 %	21,5 %	1,2 %
Zamestnanec	6,5 %	-	6,5 %	-
Osoba samostatne zárobkovo činná	29,2 %	-	28 %	1,2 %
		2,3 % (dobrovoľná účasť)		
Osoby dobrovoľné účasť	28 %	-	28 %	-
Zahraniční zamestnanci	2,3 %	2,3 %	-	-

Zdroj:[11], vlastné spracovanie

Odvod poistného a spôsob platenia

Zamestnávateľ odvádza aj poistné, ktoré je povinný si platiť zamestnanec. Zrazí sa mu to z príjmu a zamestnávateľ to odvedie za neho. Odvádza to za jednotlivé kalendárne mesiace a je splatné za každý mesiac od 1. do 20. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca. Platí sa na účet príslušnej okresnej správy sociálneho zabezpečenia.

Čo sa týka osoby samostatne zárobkovo činné, tak buď platí poistné na dôchodkové poistenie a príspevok na štátnu podporu zamestnanosti alebo dáva zálohy a doplatok. Pokiaľ sa jedná o hlavnú činnosť, tak je osoba povinná platiť zálohy za mesiace, v ktorých je považovaná za osobu samostatne zárobkovo činnú. K týmto mesiacom sa neráta doba, po ktorú poberala nemocenské alebo peňažitú pomoc v materstve. Platí si to iba za prvých 14 dní dočasnej pracovnej neschopnosti, pretože sa túto dobu sa nemocenské neposkytuje.

U vedľajšej činnosti je to od mesiaca, v ktorom sa prihlásila k dôchodkovému poisteniu až do konca mesiaca, v ktorom bol alebo mal byť podaný Prehľad.

Tiež to odvádza na účet príslušnej okresnej správy sociálneho zabezpečenia. Záloha je taktiež splatná od 1. do 20. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca a pokiaľ je účastná nemocenského poistenia, tak poistné je tiež splatné v takom istom dátume.

Osoba dobrovoľne sa účastná dôchodkového poistenia, platí toto poistenie za celé kalendárne mesiace, v ktorých je aspoň časť mesiaca účastná tohto poistenia.

Zahraničný zamestnanec, ktorý sa účastní nemocenského poistenia, má povinnosť ho platiť na účet príslušnej okresnej správy sociálneho zabezpečenia a je splatné to od 1. do 20. dňa kalendárneho mesiaca.

Poistné je platené v českej mene a to buď, ako bolo spomenuté vyššie na účet príslušnej okresnej správy sociálneho zabezpečenia alebo do rúk pracovníka okresnej správy sociálneho zabezpečenia. Avšak v hotovosti sa dá zaplatiť len v rámci jedného dňa 10 000 Kč. Za deň zaplattenia sa považuje deň, kedy zamestnanec obdržal v hotovosti zaplattenú čiastku alebo dňom, kedy dôjde k pripísaniu čiastky na účet poskytovateľa platobných služieb príslušnej okresnej správy sociálneho zabezpečenia. [11]

Penále a pokuty

Pokiaľ nedôjde k úhrade poistného v stanovenej dobe alebo dôjde k uhradeniu ale v nižšej čiastke než, aká bol stanovená, tak sa musia platiť penále. Tie sú vo výške 0,05 % dlžnej čiastky a to za každý deň, v ktorom niektorá z vyššie zmienených skutočností trvala.

Za neplnenie povinnosti môže dôjsť k udeleniu pokuty. Túto pokutu udelí okresná správa sociálneho zabezpečenia. Pokutu dostane zamestnávateľ alebo osoba samostatne zárobkovo činná. Čiastka, ktorú môžu dostať je buď 20 000 Kč za každé nesplnenie prípadne porušenie povinnosti, alebo 100 000 Kč pokiaľ sa bude nesplnenie, či porušenie opätovne opakovať a pokiaľ už bola udelená pokuta vo výške 20 000 Kč. [11]

Nemocenské poistenie

Túto časť sociálneho poistenia upravuje zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenskom poistení.

Z tohto poistenia sú vyplácané dávky a to nemocenské, peňažitá pomoc v materstve, ošetrovné a vyrovnávací príspevok v tehotenstve a materstve. Tieto dávky vypláca okresná správa sociálneho zabezpečenia a nehradia sa zo štátneho rozpočtu ale z príjmu z poistného. Vyplácajú sa za kalendárne dni.

Účastní poistenia sú zamestnanci, ak ich rozhodný príjem činí 2 500 Kč. Pokiaľ vykonáva prácu na základe dohody o prevedení práce a mal príjem vyšší než 10 000 Kč.

Aj osoba samostatne zárobkovo činná sa môže podieľať na poistení. Je to ale jej dobrovoľné rozhodnutie. Môže vykonávať hlavnú aj vedľajšiu zárobkovú činnosť. Minimálna výška, ktorá pri 2,3 % vychádza je v čiastke 115 Kč za mesiac. [53]

Nemocenské

Nárok na túto dávku má poistenec (zamestnanec, osoba samostatne zárobkovo činná), pokiaľ bol uznaný dočasne pracovne neschopný a tiež sa môže jednať o nariadenú karanténu. Dávka mu náleží od 15 dňa pracovnej neschopnosti (v rokoch 2012 a 2013 bola táto doba 22 dní alebo dlhšie než 21 dní) do konca dočasnej pracovnej neschopnosti, avšak maximálne 380 dní. Od 4. dňa až do 14. dňa platí náhradu mzdy zamestnávateľ alebo osoba samostatne zárobkovo činná odvádza zálohy.

Pokiaľ si chce túto dávku uplatniť osoba samostatne zárobkovo činná, tak musí byť účastná na nemocenskom poistení aspoň 3 mesiace bezprostredne predchádzajúce dňu vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti.

Výška nemocenskej dávky je za každý deň 60 % denného vymeriavacieho základu. [53]

Peňažitá pomoc v materstve

Doba, po ktorú je vyplácaná dávka je 28 týždňov. Môže to byť aj 37 týždňov, pokiaľ porodila viac než jedno dieťa a pokiaľ po uplynutí 28 týždňov sa stará aspoň o 2 z týchto detí. Táto doba začína plynúť dňom nástupu na peňažitú pomoc v materstve a za tento deň sa považuje deň, ktorý určila v dobe od 8 do 6 týždňa pred očakávaným pôrodom, dňom pôrodu, dňom prevzatia dieťaťa poistencom do starostlivosti.

Výška tejto pomoci je 70 % denného vymeriavacieho základu za deň. [53]

Ošetrovné

Na túto dávku má nárok zamestnanec pokiaľ nemôže pracovať z dôvodu, že sa stará o dieťa mladšie než 10 rokov pokiaľ ochorelo alebo malo úraz. Môže sa starať aj o člena domácnosti, ktorý mal úraz alebo je chorý a to si vyžaduje ošetrovanie inou fyzickou osobou. Tiež to môže byť členka domácnosti, ktorá porodila a po pôrode si jej stav vyžaduje ošetrovanie inou osobou.

Alebo sa jedná o dieťa mladšie než 10 rokov, a preto lebo školské zariadenie alebo iné inštitúcie, v ktorých je dieťa v dennej alebo týždennej starostlivosti je zatvorené z dôvodu havárie, mimoriadneho opatrenia pri epidémií alebo inej nepredvídateľnej udalosti. Nariadenie o zatvorení vydal príslušný orgán. Dieťa je v karanténe a nemôže byť v starostlivosti inštitúcie.

Tiež musí ošetrovať dieťa mladšie než 10 rokov z dôvodu, že ochorela, mala úraz osoba, ktorá sa starala o dieťa.

Doba, po ktorú je poskytovaná dávka je 9 kalendárnych dní alebo 16 dní pokiaľ sa jedná o zamestnanca, ktorý je sám a má vo svojej starostlivosti dieťa do 16 rokov, ktoré neskončilo povinnú školskú dochádzku.

Výška ošetrovného je stanovená na 60 % denného vymeriavacieho základu za každý deň. [53]

Vyrovňavací príspevok v materstve a tehotenstve

Nárok na túto dávku má zamestnankyňa, ktorá z dôvodu tehotenstva, materstva alebo kojenia musela byť preradená na inú prácu a pri tejto práci zarába nižšiu čiastku než pred prevedením a to bez vlastného zavinenia.

Vypláca sa za kalendárne dni, v ktorých trvalo prevedenie na inú prácu a je vyplácaná najdlhšie do počiatku 6 týždňa pred plánovaným pôrodom.

Výška príspevku je stanovená ako rozdiel denného vymeriavacieho základu, ktorý je zistený ku dňu prechodu na inú prácu a priemerom započítateľných príjmov pripadajúcich na jeden deň v jednotlivých kalendárnych mesiacoch po tomto prevedení.

Vypláca sa od prevedenia až do doby, keď dôjde k prevedeniu na peňažitú pomoc v materstve. [53]

Denný vymeriavací základ

Určí sa tak, že sa vymeriavací základ zistený z rozhodného obdobia (najčastejšie 12 kalendárnych mesiacov) podelí počtom dní, ktoré pripadajú na rozhodné obdobie. Zaokrúhľuje sa na 2 desatinne miesta.

Tento základ sa upravuje o redukčné hranice. Pre rok 2016 platí 1. redukčná hranica 901 Kč, 2. redukčná hranica 1 351 Kč a 3. redukčná hranica 2 701 Kč. Pre rok 2017 platia čiastky 942 Kč pre 1. redukčnú hranicu, 1 412 Kč pre 2. redukčnú hranicu a 2 824 Kč pre 3. redukčnú hranicu. [53] [15]

Tab. 3.2 Úprava výpočtu vymeriavacieho základu o redukčné hranice

	Čiastka do 1. redukčnej hranice	Čiastka medzi 1. a 2. redukčnou hranicou	Čiastka medzi 2. a 3. redukčnou hranicou	Nad 3. redukčnou hranicou
nemocenské, ošetrovné	90 %	60 %	30 %	neprihliada sa
peňažitá pomoc v materstve, vyrovnávací príspevok v materstve	100 %	60 %	30 %	neprihliada sa

Zdroj: [53], vlastné spracovanie

Dôchodkové poistenie

Túto časť poistenia upravuje zákon č. 155/1995 Sb., o dôchodkovom poistení. Z tohto poistenia sú poistencovi vyplácané dôchodky a to starobný, invalidný, vdovský (vdovecký) a sirotský.

Výška dôchodku je zložená zo základnej výmery a z percentnej výmery. Základná výmera je stanovená percentnou sadzbou z priemernej mzdy. Percentná výmera sa zase stanoví percentnou sadzbou z výpočtového základu. [52]

Starobný dôchodok

Na tento dôchodok má poistenec nárok, pokiaľ splnil dobu poistenia a dosiahol stanoveného veku.

Dôchodkový vek je u mužov 60 rokov a u žien to závisí aj podľa toho, koľko detí vychovala. Pokiaľ vychovala aspoň 5 detí je veková hranica 53 rokov, u 3 alebo 4 detí je to 54 rokov, u 2 detí 55 rokov, u výchovy 1 dieťaťa 56 rokov alebo 57 rokov.

Čo sa týka výšky starobného dôchodku, tak tá je v základe stanovená na 2 440 Kč mesačne a pre rok 2017 2 550 Kč. [52] [14]

Invalidný dôchodok

Právo k tomuto dôchodku majú poistenci, pokiaľ nedosiahli 65 rokov alebo dôchodkového veku (v prípade, že je dôchodkový vek vyšší než 65 rokov) a ostali invalidní v dôsledku pracovného úrazu alebo sa stal invalidným a získal potrebnú dobu poistenia.

Človek sa stane invalidným v prípade, že jeho pracovná schopnosť klesne o aspoň 35 %. Invalidita sa delí do troch stupňoch. Prvý stupeň invalidity je od 35 % do 49 % zníženia pracovnej schopnosti. U druhého stupňa invalidity je toto rozpätie od 50 % do 69 % a tretí stupeň je od 70 % zníženia pracovnej schopnosti.

Aby bol človeku priznaný tento typ dôchodku, musí byť určitú dobu poistený. U ľudí do 20 rokov stačí aby táto doba poistenia bola menej než 1 rok. Nad 20 rokov do 22 rokov je to 1 rok. Od 22 do 24 činí táto doba 2 roky. V rozpätí od 24 rokov do 26 rokov sú to 3 roky. Od 26 rokov do 28 rokov potrebná doba je 4 roky a nad 28 rokov je to 5 rokov.

Výška základnej výmery, na ktorú majú poistenci nárok je tiež 2 440 Kč mesačne a pre rok 2017 ako u starobného dôchodku 2 550 Kč. Čo sa týka percentnej výmery, tak to súvisí so stupňami invalidity. Pre prvý stupeň je to 0,5 % výpočtového základu mesačne, pre druhý stupeň to činí 0,75 % výpočtového základu mesačne a u tretieho stupňa invalidity je toto percento vo výške 1,5 % výpočtového základu mesačne. [52] [12]

Vdovský a vdovecký dôchodok

Vdova či vdovec majú nárok na dôchodok po manželovi/manželke. Pokiaľ bol alebo bola poberateľom starobného alebo invalidného dôchodku. Pokiaľ nebol alebo nebola poberateľom ani jedného z týchto dôchodkov ale ku dňu smrti splňoval alebo splňovala podmienky potrebné doby poistenia pre nárok na invalidný dôchodok alebo tiež podmienky na starobný dôchodok.

Doba, po ktorú sa poberá tento dôchodok je 1 rok. Pokiaľ uplynie táto doba ma vdova nárok na tento dôchodok pokiaľ sa stará o nezaopatrené dieťa, o dieťa, ktoré je závislé na pomoci inej osoby v druhom a treťom stupni závislosti. Ďalej ma invaliditu 3 stupňa, stará sa o svojho rodiča alebo o rodiča zomrelej osoby, pokiaľ žijú v jednej domácnosti alebo dosiahla veku nižšieho 4 roky než je dôchodkový vek.

Nárok na dôchodok zaniká uzavretím nového manželstva.

Základná výška činí ako aj u starobného a invalidného čiastku 2 440 Kč pre rok 2016 a pre rok 2017 je to hodnota 2 550 Kč. Percentná výmera je 50 % percentnej výmery starobného alebo invalidného dôchodku (týka sa invalidity 3 stupňa). [52] [13]

Sirotský dôchodok

Právo na tento dôchodok majú nezaopatrené deti ak im zomrie rodič (osvojiteľ) alebo osoba, ktorá sa starala o dieťa a nahradzovala tým rodičoch a bolo to na základe súdneho rozhodnutia.

Nárok zaniká pokiaľ dôjde k osvojeniu.

Základná výška ja taktiež 2 440 Kč mesačne (pre rok 2017 2 550 Kč) a u percentnej výmery je to 40 % percentnej výmery starobného alebo invalidného dôchodku. [52] [13]

Štátna politika zamestnanosti

Jedná sa o zabezpečenie v prípade, že človek stratí prácu. Ak sa tak stane, tak mu je z tohto vyplácaná podpora v nezamestnanosti.

3.1.2 Štátna sociálna podpora

Upravené v zákone č. 117/1995 Sb., o štátnej sociálnej podpore. Dávky hradí štát. Sú rozdelené podľa toho či závisia na výške príjmu alebo nezávisia na výške príjmu.

Závisle na výške príjmu sú prídavok na dieťa, príspevok na bývanie a pôrodné. Tie, ktoré nezávisia na výške príjmu sú rodičovský príspevok a pohrebné. [8]

Príjmy, ktoré sa vyplácajú za kalendárny mesiac, ku ktorému prislúchajú je prídavok na dieťa, príspevok na bývanie a rodičovský príspevok.

Prídavok na dieťa

Nárok na prídavok je v prípade, pokiaľ rozhodný príjem v rodine nepresahuje súčin koeficientu 2,40 a životného minima.

Výška tohto prídavku je u nezaopatreného dieťaťa do 6 rokov 500 Kč, od 6 do 15 rokov 610 Kč a od 15 do 26 rokov 700 Kč. [8]

Príspevok na bývanie

Právo na túto dávku je u vlastníka alebo nájomcu bytu pokiaľ je tam hlásený k trvalému pobytu a jeho náklady na bývanie presahujú súčin koeficientu 0,30 (v Prahe 0,35) a rozhodného príjmu v rodine a tento súčin zároveň nie je vyšší než čiastka normatívnych nákladov na bývanie.

Výška predstavuje rozdiel medzi normatívnymi nákladmi a rozhodným príjmom domácnosti vynásobeným koeficientom 0,30 (v Prahe 0,35). [8]

Rodičovský príspevok

Získava rodič, pokiaľ celý mesiac, celodenne a riadne sa stará o dieťa, ktoré je najmladšie v rodine. Príspevok sa dostáva do 4 rokov dieťaťa alebo pokiaľ nie je vyčerpaná čiastka 220 000 Kč. Rodič si určí výšku príspevku, pokiaľ sa dá stanoviť aspoň jednému z rodičov k dátumu narodenia najmladšieho dieťaťa v rodine 70 % 30násobku denného vymeriavacieho základu v čiastke prevyšujúcej 7 600 Kč až do čiastky 11 500 Kč mesačne s tým, že táto čiastka nesmie presiahnuť 70 % 30násobku denného vymeriavacieho základu. Pokiaľ 70 % 30násobku denného vymeriavacieho základu nepresahuje 7 600 Kč, tak si môže

zvoliť svoj príspevok do čiastky 7 600 Kč mesačne. Pokiaľ sa nedá ani jednému z rodičov stanoviť denný vymeriavací základ, je výška príspevku 7 600 Kč prvých 9 mesiacoch a zvyšné mesiace do 4 roku dieťaťa to bude čiastka 3 800 Kč. [8]

Pôrodné

Získava žena, ak porodí svoje prvé alebo druhé dieťa a rozhodný príjem v rodine nepresahuje čiastku súčinu životného minima a koeficientu 2,70.

Vypláca sa jednorazovo, a to vo výške 13 000 Kč u prvého dieťaťa a 10 000 Kč u druhého dieťaťa. [8]

Pohrebné

Získava osoba, ktorá spravila pohreb buď nezaopatrenému dieťaťu alebo rodičovi nezaopatreného dieťaťa.

Tiež je to jednorazová dávka vo výške 5 000 Kč. [8]

3.1.3 Sociálna pomoc

Člení sa na dve kategórie dávky v hmotnej núdzi a dávka sociálnej starostlivosti. Dávka v hmotnej núdzi sú zmienené v zákone č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotnej núdzi. Delia sa na dávky v podobe príspevku na živobytie, doplatku na bývanie a na mimoriadnu okamžitú pomoc.

Za hmotnú núdzu sa považuje situácia, keď osoba a jej príjem alebo príjem vzájomne posudzovaných osôb po odčítaní primeraných nákladoch nedosahujú ani čiastku životného minima.

K dávkam sociálnej starostlivosti patrí príspevok na starostlivosť a príspevok pre zdravotne postihnutých. Príspevok na starostlivosť je upravený v zákone č. 108/2006 Sb., o sociálnych službách a príspevok pre zdravotne postihnutých je v zákone č. 329/2011 Sb., o poskytovaní dávok osobám so zdravotným postihnutím a o zmene súvisiacich zákonov. [8]

Príspevok na živobytie

Je to pomoc rodine (osobe), ktorá nemá dostatočný príjem. Nárok naň majú osoby v hmotnej núdzi, ktorých príjem ale aj príjem posudzovaných osôb nedosahuje čiastky živobytia posudzovaných osôb.

Výška príspevku je stanovená na mesiac ako rozdiel medzi čiastkou živobytia osoba a príjmom osoby, pokiaľ nie je osoba posudzovaná s inými osobami. U posudzovaných osôb je to rozdiel medzi živobytím posudzovaných osôb a ich príjmom.

Čiastky živobytia u jednotlivých osôb sú u nezaopatreného dieťaťa čiastka životného minima, u ostatných osôb je to čiastka existenčného minima. [8]

Doplatok na bývanie

Môže si uplatniť vlastník bytu, pokiaľ po úhrade odôvodnených nákladoch na bývanie znížených o príspevok na bývanie má príjem zvýšený o vyplácaný príspevok na živobytie menší než je čiastka živobytia osoby (u posudzovaných osôb je to nižšie než čiastka živobytia spoločne posudzovaných osôb).

Výška tohto doplatku je stanovená na kalendárny mesiac ako rozdiel medzi odôvodnenými nákladmi na bývanie a čiastkou, o ktorú príjem osoby zvýšený o vyplácané príspevky na živobytie prevyšuje čiastku živobytia osoby (čiastka živobytia spoločne posudzovaných osôb). [8]

Mimoriadna okamžitá pomoc

Poskytuje sa osobám, ktoré sa ocitnú v situáciách, ktoré treba bezodkladne riešiť. Výška u osoby, ktorá bola postihnutá živelnou pohromou (napr. povodeň, víchrica, zemetrasenie) je to čiastka do výšky 15násobku životného minima jednotlivca. U osôb, ktoré nemajú na úhradu dôležitého jednorazového výdaja (napr. vydanie duplikátu rodného listu) alebo na úhradu nákladov spojených so vzdelávaním je to čiastka do výšky jednorazového výdaja. Pokiaľ osoba nemá na nákup predmetu dlhodobej spotreby je to jednorazová čiastka do výšky výdaja. Čiastky u jednorazových výdajov nesmú v rámci kalendárneho roka prekročiť 10násobok životného minima jednotlivca. U osôb, ktoré sa napríklad vracajú z výkonu trestu, po ukončení liečby závislosti atď. činí jednorazová čiastka 1 000 Kč avšak v rámci kalendárneho roka to nesmie prekročiť 4násobok životného minima. [8]

Príspevok na starostlivosť

Poskytuje sa osobám, ktoré sú závislé na starostlivosti (pomoci) iných fyzických osôb. Sú to osoby do 18 rokov ale aj nad 18 rokov podľa stupňa závislosti. Pri zaradení do stupňa závislosti sa vychádza zo schopnosti zvládať základné životné potreby a to sú mobilita, orientácia, komunikácia, stravovanie, obliekanie a obúvanie, telesná hygiena, výkon fyziologickej potreby, starostlivosť o zdravie, osobná aktivita a starostlivosť o domácnosť.

Tab. 3.2 poukazuje na zaradenie jednotlivých ľudí do stupňa závislosti podľa toho, koľko základných životných potrieb nezvládajú.

Tab. 3.3 Zaradenie do stupňa závislosti

	Do 18 rokov	Nad 18 rokov
I. stupeň (ľahká závislosť)	3	3 alebo 4
II. stupeň (stredne ťažká závislosť)	4 alebo 5	5 alebo 6
III. stupeň (ťažká závislosť)	6 alebo 7	7 alebo 8
IV. stupeň (úplná závislosť)	8 alebo	9 alebo 10

Zdroj: [8], vlastné spracovanie

Výška dávky je rozdelená do 18 rokov a nad 18 rokov a tiež podľa stupňa závislosti. Do 18 rokov v stupni ľahkej závislosti je to 3 300 Kč/mesiac, v stupni stredne ťažkej závislosti 6 600 Kč/mesiac, v ťažkej závislosti 9 900 Kč/mesiac a u úplnej závislosti je to 13 200 Kč/mesiac.

Nad 18 rokov u ľahkej závislosti 880 Kč/mesiac, u stredne ťažkej závislosti 4 400 Kč/mesiac, u ťažkej závislosti 8 800 Kč/mesiac a u úplnej závislosti 13 200 Kč/mesiac. [8]

Príspevok pre zdravotne postihnutých

Člení sa na príspevok na mobilitu a na zvláštne pomôcky. Príspevok na mobilitu je vo výške 400 Kč mesačne. Na to aby získal tento príspevok, tak musí spĺňať podmienky a to starší než 1 rok, má nárok na preukaz ZTP alebo ZTP/P.

U príspevku na zvláštne pomôcky má naň nárok osoba, ktorá má problémy pohybového a nosného charakteru, tiež sluchové a ťažké zrakové problémy. Čiastka závisí od ceny pomôcky, pokiaľ je to cena do 24 000 Kč tak sa príspevok poskytne iba v prípade, že príjem osoby (s ňou posudzovaných osôb) je menší než 8násobok životného minima. Výška je v tomto prípade stanovená tak, aby bola aj spoluúčasť osoby a to 10 % alebo najmenej 1 000 Kč. U pomôcky nad 24 000 Kč sa vyžaduje tiež spoluúčasť osoby v sume 10 % a maximálna výška príspevku v tomto prípade je 350 000 Kč (schodisková plošina až 400 000 Kč). Na motorové vozidlo sa poskytuje čiastka maximálne 200 000 Kč. Vyplácané čiastky nesmú po dobu 60 kalendárnych mesiacoch prekročiť 800 000 Kč (schodisková plošina 850 000 Kč). [8]

3.2 Verejné zdravotné poistenie v Českej republike

Pomocou zdravotného poistenia sa hradí plne alebo čiastočne zdravotná starostlivosť poistencovi. Zdravotné poistenie vykonávajú zdravotné poisťovne. V Českej republike existuje okrem Verejnej zdravotnej poisťovne ešte 6 zdravotných poisťovní. Jedná sa o Českú priemyselnú zdravotnú poisťovňu, Revírna bratrská poisťovňa, Vojenská zdravotná poisťovňa Českej republiky, Zamestnanecká poisťovňa ŠKODA, Zdravotná poisťovňa Ministerstva vnútra ČR a Oborová zdravotná poisťovňa zamestnancov bank, poisťovní a stavebníctva. [1]

3.2.1 Platca poistného

Radíme k nim zamestnávateľov, štát a poistencov. Do skupiny poistencoch sa radia osoby, ktoré vykonávajú činnosť, z ktorej by mali plynúť príjmy zo závislej činnosti, osoby samostatne zárobkovo činné a osoby bez zdaniteľných príjmov.

Zamestnávateľ zráža zo mzdy zamestnanca zdravotné poistenie a odvádza ho za neho. Taktiež odvádza časť poistenia, ktorú je povinný odvieť za zamestnanca.

Štát je platiteľom pokiaľ sa jedná o nezaopatrené dieťa, poberateľa dôchodku, príjemca rodičovského príspevku, žena na materskej a osoba na rodičovskej dovolenke, uchádzač o zamestnanie, osoba poberajúca dávku v hmotnej núdzi, osoba, ktorá je závislá na starostlivosti inej osoby, ak koná službu v ozbrojených silách, je vo výkone trestu odňatia slobody, mladistvý vo výkone ústavnej výchovy a ochrannej výchovy, príjemca penzie z doplnkového penzijného sporenia a manželia štátnych zamestnancov v zahraničí.

Osoba bez zdaniteľných príjmov je osoba, ktorá nemá príjem zo zamestnania, zo samostatne zárobkovej činnosti, neplatí zaň poistné štát a toto trvá po celý kalendárny mesiac. Pokiaľ by to trvalo len časť mesiaca, tak za túto časť mesiace nie je povinný platiť.

Radia sa k nim ženy v domácnosti (nestará sa o žiadne dieťa, nepoberá dôchodok), študent študujúci na škole, ktorá nie je príprava na jeho budúce povolanie (napr. jazyková škola), nezamestnaný, ktorý nie je v evidencii úradu práce, pokiaľ niekto žije z úspor alebo sa podrobuje ochrannej liečbe. [1]

3.2.2 Výška, spôsob platby poistného a splatnosť poistného

Výška poistného predstavuje 13,5 % vymeriavacieho základu. Poistné sa zaokrúhľuje na celé koruny na horu. Rozhodné obdobie, za ktoré sa stanovuje vymeriavací základ je u osoby samostatne zárobkovo činné kalendárny rok a inak je to kalendárny mesiac.

Platí sa tak ako sociálne poistenie v českej mene a na účet príslušnej zdravotnej poisťovne alebo v hotovosti do rúk pracovníka poisťovne. Za deň zaplattenia sa považuje deň, keď bola čiastka pripísaná na účet a deň, keď pracovník prijal hotovosť.

U zamestnávateľa je splatnosť od 1. do 20. dňa nasledujúceho mesiaca. Osoby samostatne zárobkovo činné ako jedine platia poistenie zálohovo a v prípade ešte aj doplatkom. Záloha je splatná od prvého dňa mesiaca, na ktorý sa platí až do 8. dňa nasledujúceho mesiaca. Čo sa týka splatnosti doplatku, tak je splatný do 8. dňa odo dňa, kedy mal byť podaný Prehľad. U osôb bez zdaniteľných príjmov je splatnosť tiež od 1. dňa mesiaca, za ktorý sa platí až do 8. dňa nasledujúceho mesiaca. Poistné, ktoré hradí štát je splatné do 25. dňa predchádzajúceho mesiaca. [1]

3.2.3 Vymeriavací základ

Zamestnanec si sám za seba odvedie 4,5 % vymeriavacieho základu a zamestnávateľ odvedie 9 %. Vymeriavací základ predstavuje úhrn príjmov, ktoré plynuli zamestnancovi zo závislej činnosti a sú predmetom dane z príjmu a nie sú oslobodené.

Za minimálny vymeriavací základ sa považuje minimálna mzda. Pre rok 2016 je minimálna mzda stanovená na 9 900 Kč, pre rok 2017 11 000 Kč. Čo sa týka maximálneho vymeriavacieho základu, tak bol v platnosti od roku 2008 do roku 2012. Čiže pre obdobie roku 2016/2017 neplatí žiaden maximálny vymeriavací základ.

Štát odvádza 13,5 % z vymeriavacieho základu osôb, ktorým platí zdravotné poistenie. Tento základ je na rok 2016 6 444 Kč a odpočet je 6 444 Kč (výška poistného činí 870 Kč). Pre rok 2017 je v platnosti základ vo výške 6 814 Kč čo je mesačne 920 Kč.

Osoba samostatne zárobkovo činná si platí taktiež poistné vo výške 13,5 % z vymeriavacieho základu. Tento základ je od roku 2006 stanovený ako 50 % príjmov z podnikania a z inej samostatne zárobkovej činnosti, vždy po odčítaní výdajov, ktoré boli vynaložené na jeho dosiahnutie, udržanie a zaistenie.

Maximálny vymeriavací základ taktiež neplatí a minimálny vymeriavací základ je stanovený z polovice priemernej mesačnej mzdy, ktorá dva roky predchádza roku, v ktorom sa stanovuje vymeriavací základ. Pre rok 2016 je tento mesačný vymeriavací základ 13 503 Kč, čo je na mesačných zálohách 1 823 Kč a ročne je to minimálne 21 875 Kč. Pre rok 2017 ide o hodnoty, kde mesačný vymeriavací základ je 14 116 Kč, čo spôsobí že minimálna záloha na poistné bude 1 906 Kč. Tento minimálny vymeriavací základ neplatí alebo sa skracaie na pomernú časť, ktorá odpovedá kalendárnym mesiacom, keď sa jedná o osoby, za ktoré je platcom poistného aj štát (vymeriavací základ je od 35 % do 50 % z rozdielu príjmov

a výdajov), osoba je zároveň zamestnaná a v zamestnaní si platí poistné prinajmenšom z minimálneho vymeriavacieho základu stanoveného zamestnancom (min. mzda 11 000 Kč pre rok 2017). Ak táto osoba, ktorá vykonáva samostatnú činnosť sa stará o dieťa do 7 rokov alebo o dve deti do 15 rokov a to celodenne, riadne a osobne. Ďalej ak táto osoba má ťažké (telesné, zmyslové a mentálne) postihnutie je držiteľom preukazu ZTP alebo ZTP/P. Minimálny vymeriavací základ sa skracuje na pomernú časť aj v prípade ak bola dočasne pracovne neschopná a malá nárok na nemocenské alebo peňažitú pomoc v materstve a ešte aj v prípade, že dosiahla veku, v ktorom už je nárok na starobný dôchodok ale nedostala ho, pretože ešte nesplnila podmienku potrebnej doby poistenia. Ak sa jedná o vedľajšiu činnosť tak za prvý rok sa zálohy neplatia.

U osôb bez zdaniteľných príjmov je vymeriavací základ minimálna mzda 9 900 Kč a výška poistného 1 337 Kč to platilo pre rok 2016 a od 1.1. 2017 je v platnosti minimálna mzda 11 000 Kč a tým pádom výška poistného je na úrovni 1 485 Kč. [1] [51]

3.2.4 Práva, povinnosti poistenca, pokuty, penále a prirážky k poistnému

Každý poistenec má nárok na výber svojej zdravotnej poisťovne a môže ju meniť raz za 12 mesiacov. Ďalej majú právo na výber poskytovateľa zdravotných služieb v rámci ČR, na zdravotnú starostlivosť bez priamej úhrady. Okrem práv majú aj určité povinnosti. Zamestnanec má povinnosť nahlásiť svoju poisťovňu pri nástupe do práce zamestnávateľovi a aj v prípade zmeny a ten to nahlási zdravotnej poisťovni v prípade, že nenahlási hrozí pokuta 200 000 Kč. Zamestnávateľ má ešte povinnosť oznamovať pracovné úrazy do 5. dňa nasledujúceho mesiaca za nesplnenie môže dostať pokuta 100 000 Kč. V prípade, že sa u zamestnávateľa vyskytujú časté pracovné úrazy mu môže poisťovňa dať prirážku k poistnému až 5 %. Ak nepodá Prehľad pokuta 50 000 Kč a taká istá čiastka, kebyže zatajuje doklady.

U osoby samostatne zárobkovo činnnej je povinnosť v prípade zmeny predložiť novej poisťovni doklad o výške záloh. Tiež sa k povinnostiam radia hradenie poistného príslušnej zdravotnej poisťovni, povinnosť podrobovať sa preventívnym prehliadkam, preukazovať za preukazom poistenca (každá poisťovňa má povinnosť vydať bezplatne svojím poistencom preukaz poistenia, na ktorom sa nachádza meno, priezvisko, poprípade titul a číslo poistenca), pokiaľ dôjde k zmene mena, priezviska, trvalého pobytu alebo rodného čísla tak túto zmenu nahlásiť príslušnej zdravotnej poisťovni a nahlásiť miesto pobytu v rámci ČR, ak sa nezdržuje na trvalej adrese. Ako už bolo spomenuté vyššie sú osoby samostatne zárobkovo činnné povinné spĺňať oznamovaciu povinnosť. Pokiaľ nesplní túto povinnosť hrozí mu pokuta vo

výške 10 000 Kč a ak by sa to opakovalo tak hrozí až 20 000 Kč. Tieto isté čiastky platia aj u osôb bez zdaniteľných príjmov pri neplnení oznamovacej povinnosti.

K povinnostiam patrí podanie Prehľadu o príjmoch a výdajoch, ohlásenie zmeny mena, trvalého pobytu, rodného čísla, obchodného mena, sídla, miesta podnikania, identifikačného čísla, čísla bankového účtu (pokiaľ sa z neho platí). Ďalej ak si poisťovňa vyžiada účtové doklady, ktoré by potrebovali k prevedeniu kontroly k tomu, aby sa zistila správnosť odvodu poistného doloží aj tieto. Nemá zatajovať doklady. Používať dokumenty danej poisťovne a ako už bolo spomenuté vyššie v prípade zmeny poisťovne poskytnúť novej poisťovni doklad o výške záloh vypočítaných z vymeriavacieho základu. Za neplnenie týchto povinností sa môže uložiť pokuta do výšky 50 000 Kč.

Povinnosťou je samozrejme odvod záloh poistného a prípadný doplatok. V prípade, že uhradí zálohy v nižšej čiastke alebo oneskorene (aj u doplatku) hrozí penále vo výške 0,05 % dlžnej čiastky za každý kalendárny deň, v ktorom záloha nebola zaplatená alebo bola zaplatená ale v nižšej čiastke. Pokiaľ je osoba samostatne zárobkovo činná po celý mesiac chorá alebo má nariadenú karanténu nemusí za tento mesiac odvádzať zálohy na poistné. [1]

3.3 Sociálne zabezpečenie v Slovenskej republike

V Slovenskej republike je sociálne zabezpečenie taktiež rozdelené do 3 častí. Jedná sa o sociálne poistenie, štátnu sociálnu podporu a sociálnu pomoc. Niektoré štáty Európskej únie majú v rámci tohto systému aj zdravotné poistenie ale to nie je prípad Slovenskej republiky. V nej je to riešené samostatne.

3.3.1 Sociálne poistenie

Orgánom, ktorý má na starosti sociálne poistenie je Sociálna poisťovňa. Vznikla v roku 1994 a jedná sa o verejnoprávnu inštitúciu, ktorá má na starosti nemocenské a dôchodkové poistenie. Aj, keď ide o verejnoprávnu inštitúciu jej financovanie je nezávislé a zároveň odčlenené od štátneho rozpočtu. Hospodári pomocou fondov. Dohľad nad ňou majú Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny a tiež Ministerstvo financií.

K jej hlavnej úlohe patrí výber (vymáhanie) poistného, tiež je v právomoci rozhodovanie o dávkach pre jednotlivých ľudí, na ktoré majú nárok a tým pádom aj zabezpečiť vyplatenie týchto dávok. Jedná sa o dávky v oblasti nemocenského, dôchodkového, úrazového, garančného poistenia a poistenia v nezamestnanosti.

Od roku 2005 je tiež v jej právomociach výber starobného dôchodkového sporenia, ďalej ich odovzdanie spoločnostiam, ktoré to majú na starosti a registrovanie zmlúv.

Jej orgánmi sú generálny riaditeľ (štatutárny orgán, ktorý vymenúva vláda Slovenskej republiky), Dozorná rada a riaditeľ pobočky (vymenúva ho generálny riaditeľ). Dozorná rada má 11 členov a jej predsedom je minister práce, sociálnych vecí a rodiny. Ich členov volí a odvoláva vláda Slovenskej republiky (výnimka u predsedu).

Medzi organizačné zložky sociálnej poisťovne patrí Ústredie a pobočky. Ústrediu velí generálny riaditeľ a medzi hlavné činnosti, o ktorých rozhodujú je v prvom stupni riešenie dôchodkových dávok, úrazovej renty a pozostalostnej úrazovej renty. Ďalej sa zaoberá riadením svojich pobočiek, hospodári s majetkom a financiami poisťovne, vykonávanie lekárskej posudkovej činnosti. Čo sa pobočiek týka, tak tie sa nachádzajú v mestách ako je Bratislava, Trnava, Senica, Galanta, Dunajská Streda, Galanta, Komárno, Levice, Nitra, Nové Zámky, Topoľčany, Považská Bystrica, Prievidza, Trenčín, Čadca, Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš, Martin, Žilina, Banská Bystrica, Lučenec, Rimavská Sobota, Veľký Krtíš, Žiar nad Hronom, Zvolen, Bardejov, Humenné, Poprad, Prešov, Spišská Nová Ves, Stará Ľubovňa, Svidník, Vranov nad Topľou, Košice, Michalovce, Rožňava, Spišská Nová Ves a Trebišov.

Súčasťou Sociálnej poisťovne sú rôzne fondy a jedným z nich je aj rezervný fond solidarity, do ktorého v určitých čiastkach prispievajú samostatne zárobkovo činné osoby (4,75 %), dobrovoľne poistená osoba (4,75 %), štát (2 %) a zamestnávateľ (4,75 %). Ide o fond, z ktorého sú dávky, na ktoré nie je dostatok prostriedkov v príslušnom základnom fonde a k úhrade škody. Tvorí sa z poistného, pokút, úrokov, darov, ostatných príjmov a odplaty v dôsledku postúpenia pohľadávky.

Toto poistenie je upravené v zákone č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Podľa tohto zákona je sociálne poistenie rozdelené do 5 oblastí a jedná sa o nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Životné minimum je od 1.7. 2016 vo výške 198,09 eur mesačne, pokiaľ sa jedná o plnoletú fyzickú osobu. V prípade, že je to ďalšia posudzovaná plnoletá fyzická osoba je tato čiastka v sume 138,19 eur mesačne a ak ide o nezaopatrené dieťa alebo zaopatrené nepľnoleté dieťa je to suma 90,42 eur mesačne. [54]

Platitelia poistného

Platitelia sú zamestnanci, ktorí poistenie odvádzajú zo svojho príjmu. Zamestnanec sa považuje za osobu, ktorá má právo na mesačný príjem zo závislej činnosti a je to fyzická osoba v právnom vzťahu. Zamestnávatelia za svojich zamestnancoch platia poistné.

Zamestnávateľ je buď fyzická alebo právnická osoba, ktorá je povinná poskytovať zamestnancovi príjem. Za určitú skupinu ľudí platí poistné štát a Sociálna poisťovňa. Poistenia sa môžu zúčastniť aj dobrovoľne a vtedy je platiteľom táto osoba, ktorá sa dobrovoľne rozhodla byť účastníkom poistenia.

Štát je platiteľom u nezaopatreného dieťaťa, študenta do 26 rokov, evidovaný uchádzač o zamestnanie, azylant, osoba vo výkone trestu, osoba vo väzbe, poberateľ rodičovského príspevku, poberateľ dávky v hmotnej núdzi. Sociálna poisťovňa platí starobné poistenie v prípade, že bola priznaná úrazová renta až do dovŕšenia dôchodkového veku alebo pokiaľ nie je priznaný predčasný starobný dôchodok.

Spadá tu aj samostatne zárobkovo činná osoba ide o fyzickú osobu po dovŕšení 18 rokov a má príjem z podnikania a z inej samostatne zárobkovej činnosti. Táto osoba má určité povinnosti čo sa týka sociálneho poistenia a to nahlásenie zmeny mena, priezviska, trvalého pobytu, poskytnúť informácie o povolení k trvalému pobytu alebo o povolení na prechodný pobyt a to všetko do 8 dní odo dňa, kedy k týmto zmenám došlo. Ďalej musí oznamovať prerušenie povinného poistenia a dôvody prečo k tomu došlo. K týmto dôvodom patrí najmä pozastavenie živnosti ale aj činnosti a toto musí nahlásiť do 30 dní. Tiež v prípade, že jej pracovná neschopnosť trvala dlhšie alebo trvá než 52 týždňov (nahlásiť do 8 dní), pokiaľ má potrebu celodenné a osobne ošetrovať blízku osobu od 11. dňa ošetrenia (nahlásiť do 8 dní) a ak má nárok na rodičovský príspevok a podľa jej vyhlásenia nie je SZČO (nahlásiť do 8 dní). Prerušenie povinnosti poistenia je aj pokiaľ trvá dobrovoľná vojenská príprava (nahlásiť do 8 dní) alebo ide o výkon trestu a väzby (do 30 dní).

SZČO majú nárok na dávky ako sú starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok, invalidný dôchodok, vdovský, vdovecký dôchodok a sirotský dôchodok. Z účasti na nemocenskom poistení sa im vypláca nemocenské, ošetrovné a materská.

V prípade neplnenia povinnosti v podobe odvádzania poisteného im hrozí penále vo výške 0,05 % dlžnej čiastky za každý deň oneskorenia a môžu dostať pokutu o výške 16 596,96 eur za porušenie povinnosti. [54]

Vymeriavací základ

U zamestnanca sa za základ dane považuje jeho príjem zo závislej činnosti a nespádajú do toho príjmy, ktoré nie sú predmetom dane alebo sú od nej oslobodené. U zamestnávateľa je vymeriavací základ, taký ako u zamestnanca.

Samostatne zárobkové osoby, ktoré sú povinné dôchodkového a nemocenského poistenia majú vymeriavací základ ako podiel jednej dvanástiny základu dane z príjmov, ktoré

majú zo samostatne zárobkovej činnosti a neznížené o povinné poistné na verejné zdravotné poistenie, na nemocenské poistenie, na dôchodkové poistenie a tiež o príspevky na starobné dôchodkové sporenie, poistné do rezervného fondu solidarity a povinného dôchodkového poistenia pre tieto osoby. Tento základ sa upraví o príjmy a výdavky, ktoré do neho nepatria. Potom sa urobí ten podiel jednej dvanástiny a koeficientu 1,486. Tento sa používa od 1. júla roku, ktorý nasleduje po roku, v ktorom mala povinné nemocenské a dôchodkové poistenie a trvá do 30. júna nasledujúceho roku. Ak bola predĺžená lehota na podanie daňového priznania tak je to od 1. júna do 30. septembra vymeriavací základ to, z čoho platila poistné na nemocenské poistenie a u poistného na dôchodkové poistenie do 30. júna. Od 1. júla 2016 alebo teda od 1. októbra 2016 je to čiastka 5 148 eur a od 1. júla 2015 alebo od 1. októbra 2015 to bolo 4 944 eur. Ak mali príjem vyšší než tieto čiastku, sú povinní platiť odvody Sociálnej poisťovni. Po založení živnosti až do júna nasledujúceho roka nie je povinný platiť odvody. Tie sa posudzujú až k 1.7. či je povinnosť platiť odvody alebo nie. V prípade, že je SZČO aj zamestnaná platia sa odvody rovnako.

Mesačne je minimálny vymeriavací základ vo výške 50 % jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu, ktorý predchádza ten rok, v ktorom sa platí o dva roky (v súčasnosti ide o rok 2014, pre rok 2017 ide o rok 2015). Toto platí aj pre osoby, ktoré dobrovoľne nemocensky poistené, dobrovoľne dôchodkovo poistené a dobrovoľne poistenej osoby v nezamestnanosti. Tieto osoby však majú vymeriavací základ v sume, ktorú si sami určia. Mesačne je to najviac 5násobok jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu, ktorý dva roky predchádza roku, za ktorý sa odvádza.

U platiteľa poistného ako štátu platí, že je to mesačne 60 % jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu platného dva roky pred rokom, v ktorom sa odvádza poistné. Taktiež to môže byť len 50 %.

V prípade, že platí Sociálna poisťovňa je mesačný vymeriavací základ 1,25násobok sumy vyplatenej úrazovej renty a najmenej to je 50 % jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu platného dva roky pred rokom, v ktorom sa odvádza poistné.

Minimálny vymeriavací základ u SZČO a dobrovoľne poistených osôb je v sume 429 eur platí na obdobie od 1. januára 2016 do 31. decembra 2016. Od 1.1. 2017 do 31.12 2017 ide o čiastku 441,50 eur.

Maximálny vymeriavací základ pre všetky odvetvia sociálneho poistenia ako je nemocenské, dôchodkové, garančné, úrazové poistenie, poistenie v nezamestnanosti a fondu solidarity je v čiastke 4 290 eur a taktiež platný na obdobie roku 2016. Pre rok 2017 platí hodnota maximálneho vymeriavacieho základu 6 181 eur. [54] [49]

Odvod, platenie a splatnosť poistného

Ak to stanovuje zákon tak musia odvádzať poistné. Zamestnávateľ odvádza za zamestnancov a štát odvádza za osoby ako sú napr. nezaopatrené dieťa, dôchodca, poberateľ rodičovského príspevku, obvinený vo väzbe, osoba uvedená v evidencii o zamestnanie. Nezaopatrené dieťa je dieťa, ktoré nemá skončenú povinnú školskú dochádzku a ak ju skončilo ale do 26 rokov svojho života sa sústavne pripravuje na budúce povolanie, pre chorobu, ktorá si vyžaduje špeciálnu starostlivosť sa nemôže pripravovať na budúce povolanie alebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav. Pod sústavnou prípravou sa rozumie návšteva strednej školy alebo štúdium na vysokej škole.

Poistenie sa platí vyššie spomínanej Sociálnej poisťovni za kalendárny mesiac pozadu a platí sa buď v hotovosti, poštovou poukážkou alebo bezhotovostným prevodom.

Je splatné do 8. dňa, ktorý nasleduje po mesiaci, za ktoré sa toto poistné platí. U zamestnávateľa platí splatnosť v deň určenia výplaty. [54]

Nemocenské poistenie

Povinní odvádzať poistné sú zamestnanec a osoba samostatne zárobkovo činná. Platiteľom poistenia je taktiež zamestnávateľ.

Tohto poistenia sa môžu zúčastniť osoby aj dobrovoľne pokiaľ sa jedná o fyzickú osobu po dovŕšení 16 rokov a na území Slovenskej republiky má trvalý pobyt, povolenie na trvalý pobyt alebo povolenie na prechodný pobyt.

U zamestnanca vzniká povinnosť odvádzať toto poistenie vtedy, keď vzniká právny vzťah a zaniká, zánikom tohto vzťahu. U osoby samostatne zárobkovo činnnej vzniká táto povinnosť od 1. júla v roku, ktorý nasleduje po roku, v ktorom mala osoba príjem vyšší než 12násobok vymeriavacieho základu a zaniká k 30. júnu roku, ktorý nasleduje po roku, v ktorom táto osoba nemala príjem vyšší než 12násobok vymeriavacieho základu. Toto je v prípade ak nie je predĺžená lehota na podanie daňového priznania, ak by sa jednalo o predĺženú lehotu, tak by vznik povinnosti nebol k 1. júlu ale k 1. októbru a zánik by bol až k 30. septembru. U dobrovoľne sa účastných osôb je to deň, kedy sa prihlásia k dobrovoľnému poisteniu a zaniká vtedy ak nie sú splnené podmienky. Od 1. júla 2015/1. októbra 2015 je suma 4 944 eur a od 1. júla 2016/1. októbra 2016 je to 5 148 eur.

Z tohto poistenia sa vyplácajú dávky nemocenské, ošetrovné, vyrovnávacia dávka a materská. [54]

Sadzby poistného

V Tab. 3.4 sa dajú vidieť jednotlivé sadzby, ktoré majú povinnosť zaplatiť zamestnanci, zamestnávateľa, samostatne zárobkovo činné osoby a dobrovoľne nemocenský poistené osoby zo svojich vymeriavacích základoch. [54]

Tab. 3.4 Sadzby poistného na nemocenské poistenie

	Zamestnanec	Zamestnávateľ	SZČO	Dobrovoľne nemocenský poistená osoba
Sadzby nemocenského poistenia	1,4 %	1,4 %	4,4 %	4,4 %

zdroj: [54], vlastné spracovanie

Nemocenské

Na vyplatenie tejto dávky majú nárok, pokiaľ boli uznaní dočasne pracovne neschopní (choroba alebo úraz) alebo im bola nariadená karanténa. U dobrovoľne poistenej osoby platí ešte aj to, že musela byť posledné dva roky pred vznikom choroby, úrazu alebo karantény minimálne 270 dní poistená.

U zamestnanca vzniká nárok na túto dávku od 11. dňa dočasnej pracovnej neschopnosti. U osôb samostatne zárobkovo činných je to od prvého dňa neschopnosti čo platí aj pre dobrovoľne sa účastné osoby. Všetkým nárok na dávku zaniká nasledujúcim dňom po skončení dočasnej pracovnej neschopnosti alebo uplynutím 52. týždňoch od vzniku pracovnej neschopnosti. Môže sa stať, že stráca nárok na dávku pokiaľ sa nedodržiava liečebný plán.

Poskytuje sa za dní a jeho výška je u zamestnanca 55 % denného vymeriavacieho základu alebo pravdepodobného denného vymeriavacieho základu. U samostatne zárobkových osôb je to prvé 3 dni 25 % denného vymeriavacieho základu alebo pravdepodobného denného vymeriavacieho základu a od 4 dňa 55 % denného vymeriavacieho základu alebo pravdepodobného denného vymeriavacieho základu. [54]

Ošetrovné

Získať túto dávku sa dá v prípade, že poistenec osobne a celodenné ošetruje choré dieťa, chorého manžela alebo chorú manželku, chorého svojho rodiča ale taktiež to môže byť chorý rodič manželky/manžela, pokiaľ na základe lekárskeho ošetrovania vyplynulo, že potrebuje k ošetrovaniu ďalšiu fyzickú osobu.

Túto dávku môže získať ak sa stará o dieťa do 10 rokov, pretože dieťaťu bola nariadená karanténa, bolo zavreté zariadenie alebo nariadená karanténa v zariadení, v ktorom sa starali o dieťa. Tiež v prípade ak osoba, ktorá sa starala o dieťa ochorela. Dieťa sa považuje buď vlastné, osvojené alebo bolo zverené do starostlivosti, ktorá nahrádza starostlivosť rodičov.

Aj táto dávka sa poskytuje za dní a je vo výške 55 % denného vymeriavacieho základu. Nárok vzniká prvým dňom a zaniká dňom, kedy končí potreba ošetrovania alebo najneskôr uplynutím 10 dňa.

Nárok na dávku nemusí byť v dňoch, počas ktorých mu plynul nárok na výplatu nemocenského, materského a ak sa mu vypláca náhrada príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti. [54]

Vyrovnávacia dávka

Táto dávka sa poskytuje tehotnej žene, pokiaľ je počas tehotenstva preradená na inú prácu, pretože na základe lekárskeho vyšetrenia sa jej neodporúča vykonávať danú prácu a tým, že bola preradená na inú prácu, tak bez vlastného zavinenia jej bola vymeraná nižšia mzda.

Poskytuje sa to za kalendárny mesiac a vo výške 55 % z rozdielu medzi mesačným vymeriavacím základom a vymeriavacím základom, z ktorého si platila poisťné po preradení na inú prácu. [54]

Materská

Nárok na dávku má žena, pokiaľ je tehotná alebo sa stará o narodené dieťa a bola v posledných 2 rokoch pred pôrodom 270 dní účastníka nemocenského poistenia.

Túto dávku získa 6 týždňov pred očakávaným pôrodom alebo od 8 týždňa pre očakávaným pôrodom a trvá do konca 34. týždňa od vzniku nároku na materské. Hranica 34. týždňoch sa môže navýšiť ak žena porodila aspoň dve a viac detí a minimálne o dve z nich sa stará alebo je osamelá. Ak je to osamelá matka, tak jej nárok na materskú zaniká uplynutím 37. týždňov. V prípade, že porodila dve alebo viac detí a aspoň o dve z nich sa stará je nárok na materskú až 43. týždňov.

Poskytuje sa taktiež za dní a to vo výške 70 % denného vymeriavacieho základu alebo podľa pravdepodobného denného vymeriavacieho základu. [54]

Denný, mesačný a pravdepodobný vymeriavací základ pre jednotlivé dávky

Denný vymeriavací základ sa stanoví ako podiel súčtov vymeriavacích základov, z ktorých si hradil nemocenské poistenie v rozhodnom období a počtom dní rozhodujúceho obdobia. Zaokrúhli sa na štyri desatinné miesta nahor.

Mesačný predstavuje 30,4167násobok denného vymeriavacieho základu na počet kalendárnych dní. Zaokrúhlenie na celé eurocenty nahor.

Pravdepodobný vymeriavací základ predstavuje jednu tridsatinu vymeriavacieho základu. Z tohto základu by sa platilo poistné za kalendárny mesiac, v ktorom vznikol dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky. [54]

Dôchodkové poistenie

Jedná sa o prvý pilier dôchodkového systému. Delí sa na dva ako keby podsystémy, jedným z nich je starobné poistenie a druhým invalidné poistenie. Starobné poistenie rieši otázku príjmu ľudí v starobe a vyplácanie dávok v prípade úmrtia. Na tomto poistení sa podieľajú zamestnanci, zamestnávateľia, samostatne zárobkovo činné osoby, dobrovoľne sa účastné osoby, štát a v niektorých prípadoch aj Sociálna poisťovňa.

Invalidné poistenie sa zameriava na príjem v prípade, žeby došlo k poklesu výkonnosti pracovnej schopnosti a taktiež v prípade úmrtia. Odvádzajú toto poistenie zamestnanci, zamestnávateľia, štát, samostatne zárobkovo činné osoby a dobrovoľne sa účastné osoby.

Zo starobného poistenia plynú dávky ako starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok, vdovský a vdovecký starobný dôchodok, sirotsky dôchodok a vyrovnávací príplatok.

Z invalidného poistenia sa vypláca invalidný dôchodok, vdovský a vdovecký dôchodok a sirotsky dôchodok. [54]

Sadzby poistného

V Tab. 3.5 sa dajú vidieť jednotlivé sadzby starobného poistenia ktoré jednotlivé osoby platia. U zamestnanca je to 4 % a zamestnávateľ odvádza 14 %. Samostatne zárobkovo činná osoba, dobrovoľne poistená osoba, štát a Sociálna poisťovňa odvádzajú 18 %. [54]

Tab. 3.5 Sadzby starobného poistenia

	Zamestnanec	Zamestnávateľ	SZČO	Dobrovoľne poistená osoba	Štát	Sociálna poisťovňa
Sadzby starobného poistenia	4 %	14 %	18 %	18 %	18 %	18 %

zdroj:[54], vlastné spracovanie

V Tab. 3.6 sú zmienené sadzby, ktoré si odvádzajú na invalidného sporenie. U zamestnanca a zamestnávateľa to činí 4 %. U ostatných sa jedná o 6 %. [54]

Tab. 3.6 Sadzby invalidného poistenia

	Zamestnanec	Zamestnávateľ	SZČO	Štát	Dobrovoľne poistená osoba
Invalidné poistenie	3 %	3 %	6 %	6 %	6 %

zdroj:[54], vlastné spracovanie

Starobný dôchodok

Na túto dávku majú nárok pokiaľ splnili 2 podmienky a to, že boli účastní dôchodkového poistenia 15 rokov a dovърšili dôchodkového veku. Dôchodkový vek je stanovený na 62 rokov a 76 dní.

Suma, na ktorú majú nárok sa stanoví ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia a aktuálnej dôchodkovej hodnoty.

V prípade, že bol človek dôchodkovo poistený po splnení podmienok na dôchodok ale nepoberal ho, tak jeho suma sa stanoví ako bolo spomenuté vyššie súčinom priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. K tomuto sa ďalej pripočíta suma, ktorá sa určí ako súčin súčtov osobných mzdových bodov získaných za obdobie dôchodkového poistenia, ktoré bolo až po vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Takto vypočítaná čiastka sa zvýši o 0,5 % za každých 30 dní dôchodkového poistenia získaných po vzniku nároku na starobný dôchodok.

Priemerný osobný mzdový bod sa stanoví ako podiel súčtu osobných mzdových bodoch v rozhodnom období a počet rokov obdobia dôchodkového poistenia v rozhodnom období.

Osobný mzdový bod je podiel osobného vymeriavacieho základu a všeobecného vymeriavacieho základu.

Osobný vymeriavací základ predstavuje súčet vymeriavacích základoch za kalendárny rok hradilo poistné na dôchodkové poistenie.

Všeobecný vymeriavací základ je hodnota 12násobku priemernej mesačnej mzdy na území Slovenskej republiky a hodnota mzdy je získaná pomocou štatistického úradu za náležitý kalendárny rok. [54] [48]

Predčasný starobný dôchodok

Na tento dôchodok má nárok v prípade, že ku dňu, ku ktorému sa žiada o dôchodok sú splnené podmienky ako dôchodkovo poistený aspoň 15 rokov, chýba najviac 2 roky do dôchodkového veku a suma predčasného dôchodku je vyššia ako 1,2násobok sumy životného minima a to konkrétne životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Čiastka sa stanoví obdobne ako u starobného dôchodku v podobe súčinu priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia a aktuálnej hodnoty. Táto hodnota sa však znižuje o 0,5 % za každých 30 dní od vzniku nároku na predčasný dôchodok až do doby dovŕšenia starobného dôchodku. [54]

Vyrovňovací príplatok

Nárok naň je pokiaľ bol priznaný starobný dôchodok a pred 1. januárom 1993 mal 25 rokov československého dôchodkového poistenia a tým mu bol po 31. decembri 1992 priznaný český starobný dôchodok. Poberá český a slovenský starobný dôchodok. A nárok na príplatok tiež v prípade, keď od 1. januára 1993 do 31. decembra 2003 aspoň jeden rok doby poistenia v Slovenskej republike. Ďalej musí platiť, že ku dňu, ku ktorému žiada o priznanie tohto príplatku má nárok na starobný dôchodok podľa predpisov v Českej republike. Patrí ku podmienkam aj uzatvorenie zmluvy o poistení dôchodku zo starobného sporenia a dohoda o vyplácaní starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku, požiadal o výsluhový dôchodok a suma tohto vyrovnávacieho príplatku je ku dňu, ku ktorému žiada kladná hodnota.

Hodnota sa stanoví ako rozdiel fiktívnej sumy vyplácaného starobného dôchodku a vyplácaného starobného dôchodku podľa predpisov na Slovensku, vyplácaného starobného dôchodku podľa predpisov v Českej republike, sumy starobného alebo predčasného dôchodku určených na základe uzavretých zmlúv spomínaných vyššie a sumy výsluhového dôchodku. [54]

Invalidný dôchodok

Nárok je v prípade, že sa osoba stala invalidnou, získala počet rokov dôchodkového poistenia ale ku dňu, kedy došlo k tomu, že sa osoba stala invalidnou nespĺňa nárok na starobný alebo predčasný dôchodok. Invalidnou osobou sa môže stať aj nezaopatrené dieťa, ktoré má na území Slovenska trvalý pobyt a najskôr je to od 18 roku života. Môže sa to stať aj osobe na doktorandskom štúdiu ešte pred 26 rokom života a na Slovensku má trvalý pobyt.

Nárok na dávku majú ľudia do 20 rokov ak boli dôchodkovo poistení menej ako rok. U osôb medzi 20 rokom a 24 rokom života je táto doba poistenia najmenej rok. Medzi 24 rokom a 28 rokom sú to najmenej dva roky. Od 34 rokov do 40 rokov je táto doba najmenej päť rokov. Nad 34 rokov až do 40 rokov musí byť osoba dôchodkovo poistená najmenej osem rokov. Nad 40 rokov do 45 rokov je doba poistenia aspoň 10 rokov a nad 45 rokov je to tých 15 rokov.

Za invalidného sa osoba považuje v prípade, že jej pracovná schopnosť klesla o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

V prípade, že pracovná schopnosť klesla o viac ako 70 % sa suma invalidného dôchodku stanoví ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobie dôchodkového poistenia a aktuálnej dôchodkovej hodnoty.

Ak je pokles pracovnej schopnosti v rozmedzí od 40 % do 70 % sa suma stanoví ako vyššie spomínaný súčin, ktorý sa ešte vynásobí percentuálnou zmenou poklesu.

Oba tieto dva prípady môžu byť polovične a to v prípade, že si to osoba zavinila sama napr. požitím alkoholu.

Poistenec do 20 rokov, ktorý bol len dobrovoľne dôchodkovo poistený menej ako jeden rok, len dodatočne zaplateným poistením za dobu kratšiu než jeden rok alebo bol dobrovoľne dôchodkovo poistený a získal na základe dodatočného zaplatenia poistného na dôchodkovom poistení dôchodkové poistenie kratšie než jeden rok, tak u neho sa suma stanoví nie z priemerného osobného mzdového bodu ale len z osobného mzdového bodu v hodnote 0,67. [54]

Vdovský a vdovecký dôchodok

Nárok je pokiaľ poberal starobný, invalidný alebo mal nárok na predčasný starobný dôchodok ku dňu smrti. Ďalej ak splňoval podmienky k priznaniu starobného dôchodku alebo mal počet rokov dôchodkového poistenia, na to aby mu bol priznaný invalidný dôchodok a tiež v prípade, že dotýčny umrel na základe pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Nárok na dávku je len rok ale je možné aj viac ak sa vdova stará o nezaopatrené dieťa, vychováva najmenej 3 deti, dovърšila dôchodkového veku, má aspoň 52 rokov a stará sa o 2 deti a je invalidná tak, že jej pracovná schopnosť klesla o viac ako 70 %.

Nárok na túto dávku môže zaniknúť akonáhle sa zistí, že žena svojho manžela zabila alebo sa znovu vydala.

Výška dávky je 60 % starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku, na ktorý by mal dotýčny nárok ku dňu smrti. [54]

Sirotský dôchodok

Nárok ma nezaopatrené dieťa, ktoré prišlo o rodiča alebo osvojiteľa, pokiaľ ku dňu smrti bol poberateľom starobného alebo invalidného dôchodku, mal nárok na predčasný starobný dôchodok. Ďalej ak mal počet rokov dôchodkového poistenia na priznanie invalidného dôchodku ku dňu smrti alebo splnil podmienky starobného dôchodku alebo umrel v dôsledku pracovného úrazu alebo z choroby z povolania.

Výška je 40 % starobného alebo invalidného dôchodku. Na tieto dôchodky by mal nárok rodič alebo osvojiteľ. [54]

Úrazové poistenie

Na tomto poistení sa podieľa zamestnávateľ pokiaľ zamestnáva aspoň jednu osobu. Je aj platcom tohto poistenia. Jedná sa o poistenie také, aby zamestnávateľ v prípade napr. choroby z povolania nebol zodpovedný a platilo sa to z tohto poistenia. Nárok na dávky z tohto poistenia ma zamestnanec, ktorý pracuje u zamestnávateľa.

Vypláca sa z tohto poistenia úrazový príplatok, úrazová renta, jednorazové vyrovnanie, pozostalostná úrazová renta, jednorazové odškodnenie, pracovná rehabilitácia, rekvalifikácia, náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia, náhrada nákladov spojených s liečením a náhrada nákladov spojených s pohrebom. [54]

Garančné poistenie

Aj tohto poistenia sa účastí zamestnávateľ a nárok na dávku ma zamestnanec. Vypláca za z toho poistenia dávka garančného poistenia. Sadzba poistenia je vo výške 0,25 % vymeriavacieho základu. [54]

Poistenie v nezamestnanosti

Toto poistenie je v prípade straty príjmu. Platí ho zamestnanec, zamestnávateľ a dobrovoľne poistená osoba v nezamestnanosti.

V Tab. 3.7 sú uvedené sadzby tohto poistného, ktoré si platia jednotlivé osoby. Zamestnávateľ a zamestnanec odvádzajú 1 % zo základu a u osôb dobrovoľne sa účastných sú to 2 %. V prípade SZČO, tak tie sa môžu na tomto poistení podieľať dobrovoľne a tým pádom si platia 2 %. [54]

Tab. 3.7 Sadzby poistného v nezamestnanosti

	Zamestnávateľ	Zamestnanec	Dobrovoľne sa účastná osoba (aj SZČO)
Poistenie v nezamestnanosti	1 %	1 %	2 %

zdroj: [54], vlastné spracovanie

Vypláca sa z neho dávka v nezamestnanosti. Na túto dávku má nárok zamestnanec pokiaľ bol za posledné tri roky, pred tým než bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie aspoň z toho dva roky poistený. U dobrovoľne sa účastných osôb iba v prípade, že poistenec zaplatil poistné na poistenie v nezamestnanosti najneskôr deň splatnosti poistného na poistenie v nezamestnanosti. Táto dávka sa nevypláca pokiaľ v dobe, v ktorej má nárok na túto dávku ale má dávky z nemocenského, ošetrovného, materskú alebo rodičovský príspevok. Vypláca sa za kalendárne dni a to vo výške 50 % denného vymeriavacieho základu. Doba, po ktorú je vyplácaná je buď šesť mesiacov alebo štyri mesiace. [54]

3.3.2 Štátna sociálna podpora

Jedná sa o podporu, ktorá je priamo financovaná zo štátneho rozpočtu a má v určitých situáciách ľudí zlepšiť životné podmienky.

Vyplácajú sa buď jednorazovo alebo opakovane. K jednorazovým sa radia: príspevok pri narodení, pohrebné a niektoré príspevky v prípade podpory náhradnej starostlivosti. K opakovaným dávkam patrí prídavok na dieťa, príplatok k prídavku, rodičovský príspevok, náhradné výživné, náhradná starostlivosť o dieťa, príspevok na viac súčasne narodených detí, príspevok na starostlivosť o dieťa.

Pri poskytovaní pomoci štátu rodinám sa neposudzuje príjem rodiny (výnimka náhradné výživné).

Príspevok pri narodení dieťaťa

Nárok na tento príspevok má matka dieťa, ktorá ho porodila alebo tiež otec, ak matka zomrela, dieťa mu bolo zverené do starostlivosti alebo bolo po matke vyhlásené pátranie.

Aby sa tento príspevok získal musia byť splnené podmienky a to narodenie dieťaťa a druhou je, že osoba, ktorá má právo na tento príspevok bude mať trvalý pobyt na území Slovenskej republiky.

Výška príspevku je stanovená podľa poradia pôrodu. Pokiaľ to bol prvý až tretí pôrod a dieťa, ktoré sa narodilo sa dožilo viac než 28 dní, činí príspevok sumu 829,86 eur. Ak sa jednalo už od štvrtý a ďalší pôrod je táto čiastka 151,37 eur (platí aj, keď sa dieťa dožilo menej než 28 dní). V prípade, že sa narodili dve až viac detí, tak sa suma zvyšuje o 75,69 eur na každé dieťa, ktoré sa dožije viac než 28 dní. [43]

Príspevok na pohreb

Nárok na túto dávku má plnoletá fyzická osoba, ktorá splňuje podmienky a to, že zabezpečila pohreb, má trvalý (prechodný) pobyt na území Slovenskej republiky a posledná podmienka je, že zomretý mal trvalý (prechodný) pobyt na Slovensku a bol na tomto území pochovaný.

Čiastka tohto príspevku je 79,670 eur. [40]

Príspevok na viac súčasne narodených detí

Jedná sa o dávku, ktorú štát raz ročne prispieva kvôli zvýšeným výdavkom spojených so starostlivosťou o tri až viac súčasne narodených detí, alebo v priebehu dvoch rokov opakovane súčasne narodené dve alebo viac detí.

Nárok má rodič detí alebo človek, ktorý ich má v starostlivosti a tá nahrádza starostlivosť rodičov. Pokiaľ rodičia nestanovia, kto z nich si uplatní toto právo, tak to automatický pripadá na matku detí. Osoba, ktorá si uplatňuje nárok sa musí o deti riadne starať a mať na území SR trvalý pobyt. K uplatneniu patrí aj vek detí a to najviac 15 rokov.

Čiastka príspevku je 110,36 eur. [42]

Prídavok na dieťa

Táto dávka sa vypláca mesačne na dieťa až do dovŕšenia 25 rokov pokiaľ samozrejme spĺňa to, že sa jedná o nezaopatrené dieťa.

Nárok má rodič, rodič v prípade, že mu bolo dieťa dané do osobnej starostlivosti, osoba, ktorá má nezaopatrené dieťa v starostlivosti. Tento prídavok môže dostávať plnoletá

nezaopatrená osoba v prípadoch, keď nemá rodiča, má upravenú vyživovaciu povinnosť, uzavrelo manželstvo, manželstvo zaniklo. Získa ju aj maloletý rodič, ktorému prislúchajú rodičovské práva a povinnosti.

Nárok na vyplatenie má však len jedná osoba, kebyže súčasne vznikne nárok viacerým osobám. Môžu si uplatniť pokiaľ sa o nezaopatrené dieťa starajú, majú trvalý (prechodný pobyt) na území Slovenskej republiky, dieťa je vo výkone väzby alebo odňatie slobody, dieťa sa nachádza v zariadení, v ktorom mu je poskytovaná starostlivosť ako špeciálne výchovne zariadenie, sociálnoprávna ochrana.

Jedná sa o čiastku 23,52 eur mesačne. [36]

Príplatok k prídavku na dieťa

Ako aj u prídavku náleží dávka rodičovi dieťaťa alebo osobe, ktorá sa o dieťa stará a tým nahrádza rodičovskú starostlivosť.

Osoba musí spĺňať podmienky nároku na prídavok na dieťa, poberateľom (predčasného) starobného dôchodku, invalidného dôchodku (pokles schopnosti o viac ako 70 %), výsluhového dôchodku, poberanie dôchodkovej dávky z cudziny, nevykonávanie zárobkovej činnosti a v prípade nepriznania daňového bonusu.

Výška tohto príplatku je pre rok 2016 stanovená na 11,02 eur. [37]

Rodičovský príspevok

Zabezpečenie starostlivosti o dieťa do 3 rokov alebo do 6 rokov ak má dieťa nepriaznivý zdravotný stav. Právo má rodič, osoba, ktorá nahrádza starostlivosť rodiča a manžel rodiča dieťaťa, ak žijú v jednej domácnosti.

Táto osoba musí zabezpečiť riadnu starostlivosť o dieťa a mať trvalý pobyt na území SR. Pokiaľ je v rodine viac detí do 3 rokov alebo do 6 rokov je len jeden nárok.

Výška činí 203,20 eur mesačne. V prípade dvojčiat je táto čiastka 254 eur mesačne a u trojčiat 304,80 eur mesačne. [44]

Príspevok na starostlivosť o dieťa

Štát vynakladá na starostlivosť o dieťa do 3 rokov alebo do 6 rokov. Nárok má rodič alebo rodič, ktorému bolo dieťa zverené do starostlivosti. Tento príspevok je na každé dieťa.

Podmienky sú, že rodič aj dieťa musia mať trvalý (prechodný) pobyt na území SR a osoba vykonáva zárobkovú činnosť, študuje dennou formou strednú alebo vysokú školu.

Čiastka 41,10 eur mesačne je v prípade, že starostlivosť zabezpečuje napr. starý rodič. Mesačne v čiastke 80 eur, keď starostlivosť poskytuje materská škola. Suma 280 eur mesačne pri preukázaní výdavkov spojených so starostlivosťou o dieťa. [41]

3.3.3 Sociálna pomoc

Pomocou tejto pomoci sa snažia zabezpečiť základné životné podmienky. Má ju v rukách Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny.

Pomoc v hmotnej núdzi

Jedná sa o situácie, v ktorých domácnosti majú príjem nižší než je životné minimum a nevedia ako nadobudnúť väčší príjem.

Poskytuje sa ako dávka v hmotnej núdzi, ochranný príspevok, aktivačný príspevok, príspevok na nezaopatrené dieťa a príspevok na bývanie.

Nárok má občan Slovenskej republiky a cudzinec v súlade so zákonmi. Domácnosť pre poskytovanie pomoci v hmotnej núdzi tvoria jednotlivci, manžel a manželka, manžel, manželka a nezaopatrené deti, rodičia a nezaopatrené deti, rodičia a deti do 25 rokov, pokiaľ nemajú príjem alebo ich príjem je menší než mesačná minimálna mzda a žijú s rodičmi v jednej domácnosti. Ďalej sú to rodičia a deti do 25 rokov a stále sa pripravujú na budúce povolanie dennou formou štúdia. [34]

Dávka v hmotnej núdzi sa vypláca vo výške 61,60 eur mesačne ak domácnosť tvorí jednotlivec, v prípade jednotlivca s jedným alebo maximálne so 4 deťmi je táto čiastka 117,20 eur mesačne a jednotlivec s viac ako 4 deťmi dostáva mesačne 171,20 eur.

Pokiaľ sa jedná o dvojicu, ktorá nemá deti je to suma 107,10 eur mesačne, dvojica s dieťaťom a najviac so 4 deťmi dostáva čiastku 160,40 eur mesačne a ak dvojica má viac než 4 detí dostáva mesačne 216,10 eur. [17]

Ochranný príspevok je 63,07 eur mesačne, 34,69 eur mesačne alebo 13,50 eur mesačne. Na najvyššiu čiastku má nárok osoba, ktorá má splnené podmienky na starobný dôchodok, invalidný dôchodok, jedná sa o osamelého rodiča (stará o dieťa do 31 týždňov) a pokiaľ sa osoba stará o niekoho, kto je ťažko zdravotne postihnutý a je odkázaný na opateru. Druhú čiastku získa osoba, ktorá bola uznaná dočasne pracovne neschopná alebo jej bola nariadená karanténa a to na dobu viac než 30 po sebe idúcich kalendárnych dní. Najnižšiu čiastku získa rodič, ktorý sa stará riadne a celodenné o dieťa do 1 roku alebo tehotná žena od začiatku 4 mesiaca avšak sa musí pravidelne zúčastňovať na preventívnych prehliadkach. [20]

Čo sa aktivačného príspevku týka ten je vo výške 63,07 eur mesačne. Príspevok na nezaopatrené dieťa má slúžiť k podpore výchovy, k rozvoju dieťaťa a jeho výška je mesačne 17,20 eur. Posledná pomoc v hmotnej núdzi je príspevok na bývanie. Vypláca sa mesačne vo výške 55,80 eur ak sa jedná o domácnosť s jedným členom, ak domácnosť tvorí viacero členov tento príspevok je v sume 89,20 eur mesačne. [16] [38] [39]

K pomoci v hmotnej núdzi sa radí aj takzvaná jednorazová dávka. Ide o dávku, ktorá slúži na čiastočnú úhradu mimoriadnych výdavkov ako sú výdavky spojené s nákupom oblečenia, perín, nevyhnutného vybavenia do domácnosti, školské potreby. O tejto pomoci rozhoduje obec, v ktorej majú trvalý pobyt a obec aj túto dávku vypláca. Priznáva sa jednorazovo a to do výšky buď preukázaných výdajov alebo je to maximálne trojnásobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu. Životné minimum sa v Slovenskej republike mení vždy k 1. júlu. [19]

V rámci pomoci v hmotnej núdzi sa poskytujú dotácie na podporu výchovy dieťaťa. Sú poskytované rodinám s deťmi, ktoré poberajú dávku v hmotnej núdzi a príspevok k dávke alebo tieto rodiny majú príjem maximálne vo výške životného minima. Poskytuje sa to len do ukončenia základnej školy. Tieto dotácie majú dva typy. Prvý typ je Dotácia na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením. Čiastka činí 1 eur na každý deň, v ktorom dieťa pobývalo v materskej alebo základnej škole a malo obed alebo iné jedlo. Druhou dotáciou je Dotácia na podporu výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením. Je vo výške 33,20 eur na dieťa. [18]

Ťažké zdravotné postihnutie

Spadajú tu osoby, ktorých miera funkčnej poruchy je aspoň 50 % a to znamená, že človek má nedostatok zmyslových, telesných a duševných schopností a tento nedostatok bude trvať minimálne 12 mesiacov. Takáto osoba je v porovnaní s inou osobou bez poruchy v rovnakom veku, pohlavia znevýhodnená a nevie to prekonať sama čo má za príčinu sociálny dôsledok.

V rámci tejto pomoci sa snažia o to aby došlo k zmierneniu a prekonaniu sociálneho dôsledku, k lepšiemu začleneniu do spoločnosti. Tieto dôsledky sa kompenzujú pomocou jednorazových alebo opakovaných peňažných príspevkov. K jednorazovým príspevkom sa riadia príspevok na kúpu pomôcky, na výcvik používania pomôcky, na úpravu pomôcky, na opravu pomôcky, na kúpu zdvíhacieho zariadenia, na kúpu osobného motorového vozidla, na úpravu osobného motorového vozidla, na úpravu bytu, na úpravu rodinného domu a na úpravu garáže.

K opakovaným príspevkom patria príspevky na osobnú asistenciu, na prepravu, na kompenzáciu zvýšených výdavkov a na opatrovanie.

Poskytovanie súvisí však aj s príjmom a majetkom osoby, ktorá je ťažko zdravotne postihnutá. Ak je hodnota majetku vyššia než 39 833 eur tak sa príspevok na kompenzáciu neposkytuje.

Okrem príjmu tejto osoby sa k rozhodovaniu započítavajú aj príjmy manžela/manželky, rodičia ak žijú s osobou v jednej domácnosti a to je v prípade, že je osoba s ťažkým zdravotným postihnutím nezaopatreným dieťaťom. Príjem osoby ťažko zdravotne postihnutej sa zistí ako súčet príjmov osôb a podelí sa počtom osôb. Príjem sa stanovuje ako priemerný mesačný príjem. Nad určitú hranicu príjmu môže dôjsť ku skráteniu príspevku alebo sa nevyplatí vôbec. [45]

Príspevok na osobnú asistenciu

Maximálny rozsah je 7 300 hodín ročne a výška je 1,39 % sumy životného minima za jednu hodinu pre jednu plnoletú fyzickú osobu. Je to 2,76 eur. [30]

Príspevok na kúpu pomôcky, na výcvik používania pomôcky a na úpravu pomôcky

Za pomôcku sa počíta osobné motorové vozidlo, softvér, pes s osobitným výcvikom, technologické zariadenie. K výcviku sa radí získanie zručnosti narábať s danou pomôckou a úprava aby sa pomôcka dostala do štádia, v ktorom najviac vyhovuje osobe s ťažkým zdravotným postihnutím.

Výška je najviac 8 630,42 eur a výška určená na kúpu je u druhého mechanického vozíka 1 659,70 eur, u druhého elektrického vozíka je to čiastka 4 979,09 eur a u druhého načúvacieho prístroja sa jedná o 331,94 eur.

Stanovuje sa to tiež percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny pomôcky. [26]

Príspevok na opravu pomôcky

Výška tohto príspevku závisí od percentuálnej sadzby k cene opravy a príjmom osoby ŤZP. [33]

Príspevok na kúpu zdvíhacieho zariadenia

K takýmto zariadeniam sa radí schodolez, zdvihák, šikmá alebo zvislá schodisková plošina, výťah a stropné zdvíhacie zariadenie.

Maximálnu čiastku, ktorú môže osoba ŤZP dostať je 11 617,88 eur. Ako aj vyššie sa to stanovuje pomocou percentuálnej sadzby v závislosti na cene zariadenia a príjmu osoby. [27]

Príspevok na kúpu osobného motorového vozidla

Maximálne sa dá poskytnúť 6 638,79 eur avšak u aut, ktoré majú automatickú prevodovku je to čiastka 8 298,48 eur. Taktiež sa to vypočíta s pomocou percentuálnej sadzby od ceny osobného motorového vozidla a príjmu osoby.

Najviac sa zohľadňuje cena vozidla 13 277,57 eur. Pokiaľ by si osoba s ŤZP kúpila drahšie vozidla, tak pri výpočte výšky príspevku sa vychádza z čiastky 13 277,57 eur. [25]

Príspevok na úpravu osobného motorového vozidla

Udeľuje sa maximálne v sume 6 638,79 eur a je u neho možnosť poskytovania viackrát na rôzne úpravy. Toto má však podmienku a to, že v období 7 rokov nesmie hodnota úprav prekročiť sumu 6 638,79 eur. A ako aj vyššie sa spomínalo k výpočtu čiastky pomáha percentuálna sadzba z závislosti od ceny opravy a príjem osoby. [33]

Príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže

Upravuje sa prístup do bytu alebo domu, úprava výťahu alebo úprava zariadenia v byte, dome alebo garáži.

Prideľuje sa v sume 6 638,79 eur ak sa jedná u úpravu bytu alebo rodinného domu, ak ide o úpravu garáže čiastka je 1 659,70 eur. Taktiež sa dá poskytnúť viackrát ale v rámci 7 rokov nesmie prekročiť vyššie zmienené čiastky. [32]

Príspevok na prepravu

Mesačne sa dá poskytnúť maximálne 51,02 % sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu. Čo predstavuje 101,07 eur.

Výška sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od preukázaných nákladov a príjmu osoby s ŤZP. [31]

Príspevky na kompenzáciu zvýšených výdavkov

Tieto príspevky sa členia do oblasti stravovania, hygieny a oblečenie, motorového vozidla a týka sa aj starostlivosti o psa, ktorý má špeciálny výcvik.

Príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie je mesačne 18,56 % sumy životného minima (36,77 eur mesačne) pre choroby ako je napr. celiakia v detskom veku a u dospelých. Ďalšia čiastka sa vzťahuje napr. na cukrovku a jedná sa o čiastku 18,39 eur mesačne čo je 9,28 % sumy životného minima a posledná čiastka činí 11,04 eur mesačne (5,57 % čiastky životného minima) pre chorobu zúženia pažeráka, ktorý spôsobí zle prehĺtanie. [21]

Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia sa poskytuje v sume 9,28 % čiastky životného minima platného pre plnoletú fyzickú osobu (18,39 eur mesačne). [22]

Ďalší príspevok, ktorý spadá do tejto kategórie je príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla (napr. pohonné látky) a jeho výška predstavuje 16,70 % čiastky životného minima čo je 33,09 eur mesačne. [24]

Posledný príspevok súvisí so starostlivosťou o psa, ktorý je špeciálne vycvičený (napr. výdavky na krmivo, za zverolekára) a výška tohto príspevku je 22,27 % čiastky životného minima a to predstavuje mesačne 44,12 eur. [23]

Príspevok na opatrovanie

V základnej sume sa poskytuje 125 % životného minima jednej plnoletej fyzickej osoby (247,61 eur mesačne) a to v prípade, že sa opatruje jedna osoba s ŤZP. Ak sa opatrujú dvaja alebo viacerí ľudia s ŤZP je to mesačne suma predstavujúca 162,1 % sumy životného minima platného pre plnoletú fyzickú osobu čo je 336,753 eur.

Ak osoba alebo osoby, ktoré treba opatrovať v týždni viac ako 20 hodín strávia buď v školskom zariadení alebo majú dennú pobytovú službu tak výška príspevku je 112,01 % čiastky životného minima a u viacerých osôb je to 152,83 % sumy životného minima. V prípade opatrovania viacerých osôb a len jedná z nich trávi v nejakom vyššie spomínanom zariadení viac ako 20 hodín týždenne je suma príspevku 158,39 % životného minima.

Je možnosť navýšiť o 49,80 eur mesačne ak sa opatruje jedno alebo viaceré nezaopatrované deti a tiež ak osoba, ktorá opatruje v čase opatrovania nemá žiaden príjem a ani nepoberá dávky dôchodkového poistenia alebo výsluhového zabezpečenia.

Okrem navýšenia môže dôjsť k zníženiu za prvé ak osoba s ŤZP má príjem FO a ten je vyšší než 1,7násobok sumy životného minima. Druhý prípad je, keď je opatrované nezaopatrované dieťa s ŤZP a má príjem vyšší než 3násobok sumy životného minima

a posledný prípade je, že osoba s ŤZP poberá zvýšený dôchodok pre bezvládnosť a vtedy sa príspevok zníži o sumu, ktorá predstavuje zvýšený dôchodok pre bezvládnosť.

Osoba, ktorá opatruje inú osobu s ŤZP a pritom poberá buď starobný, predčasný starobný dôchodok, invalidný dôchodok alebo výsluhový dôchodok, tak vtedy je suma príspevku 46,38 % čiastky životného minima (91,88 eur mesačne) ak opatruje jednu osobu. V prípade, že opatruje dve a viac osôb je to 61,22 % čiastky životného minima (121,28 eur mesačne). [28]

Sociálne služby

Pomocou služieb sa snaží štát o lepšie začlenenie občanov, o uspokojenie ich potrieb v nepriaznivých situáciách.

Jedná sa o sociálne služby krízovej intervencie, podporu rodiny s deťmi, na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií a krízová pomoc (napr. telefónna linka dôvery).

Čo sa týka sociálnej služby krízovej intervencie, tak v rámci tejto služby sa poskytujú nocľahárne, útulky, domovy na polceste, zariadenia núdzového bývania.

Oblasť sociálnej služby pre podporu rodín s deťmi je zameraná na terénnu alebo ambulantnú pomoc. Keď sa rodič alebo osoba, ktorá ma dieťa v starostlivosti snaží o to, aby získala prácu a účastní sa napr. rekvalifikačných kurzov, tak v takomto prípade sa táto služba snaží o starostlivosť o deti a domácnosť. Ďalej tu spadajú aj pobytové služby a to v prípade, že rodič alebo osoba, ktorej bolo dieťa zverené do starostlivosti ochorela alebo z iných príčin sa nemôže o dieťa starať. Jedná sa však len o dočasné zariadenie. Od 1.1. 2014 sa k týmto službám zaradila tiež služba včasnej intervencie. Je určená pre rodiny, v ktorej je dieťa so zdravotným postihnutím do 7 rokov. Služba poskytuje špecializované poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu. Snaží sa o to aby bol optimálny vývoj zdravotne postihnutého dieťaťa.

Služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku sa poskytujú v rámci zariadenia sociálnych služieb, opatrovateľskej služby, prepravnej služby, sprievodca a predčitateľská služba, sprostredkovanie tlmočnickej služby a osobnej asistencie a požičiavanie pomôcok. [35]

3.4 Verejné zdravotné poistenie v Slovenskej republike

Toto poistenie na Slovensku poskytujú 3 zdravotné poisťovne a to Všeobecná zdravotná poisťovňa, Dôvera a Union.

Poistenec je fyzická osoba, ktorá je povinne verejne zdravotne poistená a má povinnosť podať prihlášku do 8. dňa odo dňa vzniku povinnosti byť poistený v rámci verejného zdravotného poistenia. Deň vzniku je narodenie, získanie trvalého pobytu, zánik zdravotného poistenia v štáte, v ktorom mal sídlo zamestnávateľ, zánik SZČO v cudzine, zánik zdravotného poistenia v cudzine, zamestnanec u zamestnávateľa so sídlom na území Slovenskej republiky, azylant, zahraničný študent, SZČO cudzinec, maloletý cudzinec, nezaopatrený rodinný príslušník a ak ide o cudzinca, ktorý je vo väzby alebo vo výkone odňatia slobody. Zánik je v prípade smrti, straty trvalého pobytu, vzniká zdravotné poistenie v cudzine, vznikom SZČO v cudzine, vzniká poistenie na území štátu, v ktorom má sídlo zamestnávateľ, zaniká udelenie azylu, zánikom štúdia, zánikom zamestnania, zánikom SZČO cudzinca, zánikom umiestnenia maloletého cudzinca a zánikom väzby a výkonu trestu. [4]

3.4.1 Platitelia poistného

Povinnosť platiť toto poistenie majú zamestnanci, zamestnávateľa, SZČO, štát, platiteľ dividend a osoba dobrovoľne nezamestnaná. [4]

3.4.2 Sadzby poistného

V Tab. 3.8 sa dajú vidieť jednotlivé sadzby poistného, ktoré sú povinné jednotlivé osoby zo svojich vymeriavacích základoch odvádzať. U zamestnanca činí sadzba poistenia 4 % a pokiaľ by sa jednalo o osobu so zdravotným postihnutím tak je táto sadzba vo výške 2 %. Zamestnávateľ za svojich zamestnancoch odvádza 10 % a pokiaľ zamestnáva niekoho so zdravotným postihnutím ide o 5 %. U zamestnanca aj zamestnávateľa môže existovať ešte aj sadzba 0 % a to v prípade, keď sa jedná o odvodovú úľavu. Zamestnanec môže mať aj sadzby 14 % a 7 % pokiaľ má aj príjem zo samostatne zárobkovej činnosti. SZČO za seba odvádza 14 % z vymeriavacieho základu. Pokiaľ by šlo o SZČO so zdravotným postihnutím činila by táto sadzba 7 %. Štát odvádza 4 % z vymeriavacieho základu a u osôb dobrovoľne nezamestnaných sú sadzby v rovnakej výške ako u SZČO a to 14 % alebo 7 %. U platiteľa dividend je sadzba 14 %. [4]

Tab. 3.8 Sadzby poistného

	Z vymeriavacieho základu	Z vymeriavacieho základ ak ide o osobu so zdravotným postihnutím
Zamestnanec	4 %	2 %
Zamestnávateľ	10 %	5 %
SZČO	14 %	7 %
Štát	4 %	-
Dobrovoľne nezamestnaná osoba	14 %	7 %
Platiteľ dividend	14 %	-

zdroj: [4], vlastné spracovanie

3.4.3 Vymeriavací základ, preddavok na poistné, splatnosť poistného a platenie poistného

U zamestnanca sa za vymeriavací základ považuje úplata, ktorá mu bola poskytnutá od zamestnávateľa. To čo poskytuje zamestnávateľ zamestnancovi, sa považuje aj za jeho vymeriavací základ. Tieto osoby nemajú stanovený minimálny vymeriavací základ.

U SZČO je vymeriavací základ stanovený vo výške podielu základu dane z príjmu fyzickej osoby, ktorý dosiahol v rozhodnom období a nie je znížený o zaplatené poistné na povinné verejné zdravotné poistenie, o poistné na povinné nemocenské, dôchodkové poistenie a o povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie (platia súčasne s poistným na dôchodkové poistenie), nie je znížené o poistenie do rezervného fondu solidarity povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby a koeficientu 1,486.

U dobrovoľne nezamestnanej osoby sa jedná o príjem, ktorý dosiahla v rozhodnom období. U SZČO a dobrovoľne nezamestnanej osoby je minimálny vymeriavací základ stanovený a predstavuje 50 % z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca, ktorá bola v platnosti dva roky pred rozhodujúcim obdobím. Pre rok 2016 sa vychádza z priemernej mzdy z roku 2014 čo bolo 858 eur a tým pádom je minimálny vymeriavací základ 429 eur a pre rok 2017 platí hodnota vymeriavacieho základu 441,50 eur.

Platiteľ dividend má vymeriavací základ v sume, v ktorej mu boli vyplatené dividendy za predchádzajúci kalendárny rok.

Maximálny vymeriavací základ platí pre všetkých rovnaký a to 60násobok priemernej mesačnej mzdy zamestnanca, ktorá dva roky predchádza rozhodnému obdobiu. Pre všetky

osoby to platilo do 31.12. 2016, avšak od 1.1. 2017 je maximálna hodnota zrušená u SZČO, zamestnancov, zamestnávateľov.

Preddavok SZČO je stanovený z vymeriavacieho základu a to buď z minimálneho alebo z toho, ktorý sa stanoví osobe na základe príjmov a výdajov. Pri minimálnom vymeriavacom základe ide o hodnotu 61,81 eur a pre zdravotne postihnutú osobu sa jedná o 30,90 eur.

Pokiaľ je SZČO aj zároveň zamestnaná tak sa minimálna výška odvodov nevzťahuje a môže si ju osoba určiť sama čiže aj 0 eur. Pokiaľ v ročnom zúčtovaní bude doplatok je povinný ho doplatiť. V opačnom prípade je čiastka vrátená.

U SZČO je preddavok splatný do 8. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca. Zamestnanci a zamestnávatelia majú splatnosť v ten deň, ktorý je určený na výplatu príjmov a u platiteľa dividend je to do 8. dňa mesiaca, ktorý nasleduje po mesiaci, v ktorom boli vyplatené dividendy. Platí sa buď bezhotovostne z účtu na účet, poštovou poukážkou alebo v hotovosti. [4] [7] [50]

3.4.4 Práva, povinnosti a úroky z omeškania

K právam neodmysliteľne patrí právo na výber poisťovne, úhrada zdravotnej starostlivosti, na informácie, na poskytnutie neodkladnej starostlivosti, vrátenie preplatku, podieľať sa na kontrole poskytovania zdravotnej starostlivosti, právo na zdravotný preukaz (preukaz poistenca). Okrem práv majú samozrejme aj povinnosti ako úhrada zdravotnej starostlivosti v prípade, že porušil liečebný režim, vrátiť preukaz poistenca pri zmene zdravotnej poisťovne, plniť povinnosti v rámci ročného zúčtovania, doplatiť poisťné, plniť oznamovaciu povinnosť (do 30 dní nahlásiť zmenu zdravotnej poisťovne), oznamuje zmenu mena, priezviska, trvalého bydliska (do 8 dní), preukazovať sa zdravotným preukazom a aj v prípade, že dochádza k predpisovaniu liekov.

Ak neodvedie preddavok riadne a včas tak si môže poisťovňa uplatniť úroky z omeškania. Ich výška sa stanoví pomocou dlžnej sumy a počtu dní omeškania. Pre výpočet sa použije 4násobok základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky. Ak nedosiahne 15 % tak sa pri výpočte použije ročná úroková sadzba 15 %. [4]

3.5 Komparácia sociálneho zabezpečenia

V oboch štátoch je sociálne zabezpečenie rozdelené do 3 oblastí a do nich spadá sociálne poistenie, sociálna pomoc a sociálna podpora.

V Tab. 3.9 sa dajú vidieť jednotlivé oblasti sociálneho poistenia v porovnaní Českej republiky a Slovenskej republiky. V ČR sa člení do 3 oblastí a na Slovensku je to až 5 oblastí. Poplatníci sú podobní v oboch krajinách. U sociálneho poistenia je aj v ČR aj na SR stanovený maximálny a minimálny vymeriavací základ.

Tab. 3.9 Komparácia sociálneho poistenia pre na samostatne zárobkovo činnú osobu 2017

	Česká republika	Slovenská republika
Členenie	Nemocenské poistenie Dôchodkové poistenie Štátna politika zamestnanosti	Nemocenské poistenie Dôchodkové poistenie Úrazové poistenie Garančné poistenie Poistenie v nezamestnanosti
Poplatníci/platitelia	Zamestnanci Zamestnávateľia Dobrovoľne účastné dôchodkového sporenia Zahraničný zamestnanec Osoba samostatne zárobkovo činné	Zamestnanci Zamestnávateľia Štát Samostatne zárobkovo činné osoby Dobrovoľne poistená osoba Sociálna poisťovňa
Vymeriavací základ SZČO	50 % z príjmu podnikania a z inej samostatne zárobkovej činnosti po odčítaní výdavkov na dosiahnutie, udržanie a zaistenie	K čiastkovému základu dane z príjmu sa pripočítajú povinné odvody do sociálneho a zdravotného poistenia to sa podelí 12 a ešte sa to nakoniec podelí koeficientom 1,486
Maximálny a minimálny vymeriavací základ	Maximálny ročný 1 355 136 Kč (mesačne 112 928 Kč) Minimálny pre hlavnú činnosť - mesačne 7 058 Kč Minimálny pre vedľajšiu činnosť - mesačne 2 824 Kč	Maximálny mesačný 6 181 eur Minimálny 441,50 eur
Výška maximálnych a minimálnych odvodov SZČO	Maximálny mesačný odvod u hl. činnosti 32 975 Kč Minimálny mesačný odvod u hl. činnosti 2 061 Kč Minimálny mesačný odvod u vedľajšej činnosti 825 Kč	Minimálna mesačná výška odvodov 146,35 eur Maximálna mesačná výška odvodov 2 048,99 eur
Sadzby poistného pre SZČO	28 % dôchodkové poistenie 1,2 % štátna politika zamestnanosti 2,3 % nemocenské poistenie (dobrovoľné)	4,4 % nemocenské poistenie 18 % dôchodkové poistenie starobné 6 % dôchodkové poistenie invalidné 4,75 % rezervný fond solidarity 2 % poistenie v nezamestnanosti (dobrovoľné)
Splatnosť poistného	Od 1. do 20. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca	Do 8. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca

zdroj: vlastné spracovanie

3.6 Komparácia zdravotného poistenia

V Tab. 3.10 je porovnanie zdravotného poistenia Českej a Slovenskej republiky v zameraní na osoby samostatne zárobkovo činné. V ČR toto poistenie poskytuje dokopy 7 poisťovní a na SR len 3. Platitelia poistného sú takmer rovnaký zamestnanec, zamestnávateľ, samostatne zárobkovo činná osoba a štát sú rovnakí u oboch štátoch. Výška poistného je na Slovensku o 0,5 % vyššia než v ČR. Na Slovensku platí maximálny vymeriavací základ čo v ČR už neplatí to bolo pre rok 2016. Od roku 2017 je maximálny vymeriavací základ zrušený aj na Slovensku.

Tab. 3.10 Komparácia zdravotného poistenia pre samostatne zárobkovo činnú osobu 2017

	Česká republika	Slovenská republika
Poist'ovne	Všeobecná zdravotní poist'ovňa ČR Česká priemyselná poist'ovňa Revírna bratrská poist'ovňa Vojenská poist'ovňa Českej republiky Zamestnanecká poist'ovňa ŠKODA Zdravotná poist'ovňa Ministerstva vnútra ČR Oborová zdravotná poist'ovňa zamestnancov banka, poist'ovien a stavebníctva	Všeobecná zdravotná poist'ovňa SR Dôvera Union
Platitelia	Zamestnávateľ Štát Poistenci (zamestnanec, samostatne zárobkovo činné osoby, osoby bez zdaniteľných príjmov)	Zamestnanec Zamestnávateľ SZČO Štát Platiteľ dividend Osoba dobrovoľne nezamestnaná
Sadzby poistného SZČO	13,5 %	14 % alebo 7 % (osoba so zdravotným postihnutím)
Vymeriavací základ SZČO	50 % príjmov z podnikania a z inej samostatne zárobkovej činnosti po odčítaní nákladov na dosiahnutie, udržanie a zaistenie	K čiastkovému základu dane z príjmu sa pripočítajú povinné odvody do sociálneho a zdravotného poistenia to sa podelí 12 a ešte sa to nakoniec podelí koeficientom 1,486
Výška maximálnych a minimálnych odvodov SZČO	Minimálny mesačný odvod 1 906 Kč	Maximálny mesačný odvod – zrušené od 1.1. 2017 Minimálny mesačný odvod 61,81 eur Maximálny mesačný odvod pre zdravotne postihnutú osobu – zrušené od 1.1. 2017 Minimálny mesačný odvod pre zdravotne postihnutú osobu 30,91 eur
Minimálny a maximálny vymeriavací základ pre SZČO	Maximálny nie je Minimálny 14 116 Kč	Maximálny mesačný – zrušený od 1.1. 2017 Minimálny 441,50 eur
Splatnosť poistného	Od 1. dňa mesiaca, za ktorý sa platí až do 8. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca	Do 8. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca

zdroj: vlastné spracovanie

4 Analýza jednotlivých odvodov u osôb samostatne zárobkovo činných

Samostatne zárobkovo činná osoba ma osvedčenie o živnostenskom oprávnení na vykonávanie živnosti Prípravné práce k realizácii stavby, Dokončovacie stavebné práce pri realizácii exteriérov a interiérov a Poskytovanie služby vedenia cudzieho motorového vozidla.

Pracuje v zahraničí ale jedná sa o rezidenta Slovenskej republiky.

4.1 Zdaňovacie obdobie 2016 v podmienkach Slovenskej republiky

Osoba pre získanie daňovej povinnosti využíva jednoduché účtovníctvo, kedy dochádza k oddeľovaniu peňažného hospodárenia od evidencie majetku. Tieto účtové jednotky vedú peňažný denník, knihu pohľadávok a záväzkoch a pomocné knihy (inventárna kniha, kniha zásob, kniha pre evidenciu cenín, kniha evidencie DPH, kniha mzdovej evidencie, kniha sociálneho fondu atď.).

Poplatník si vedie peňažný denník, knihu pohľadávok a záväzkoch, pokladničnú knihu a tiež knihu jázd.

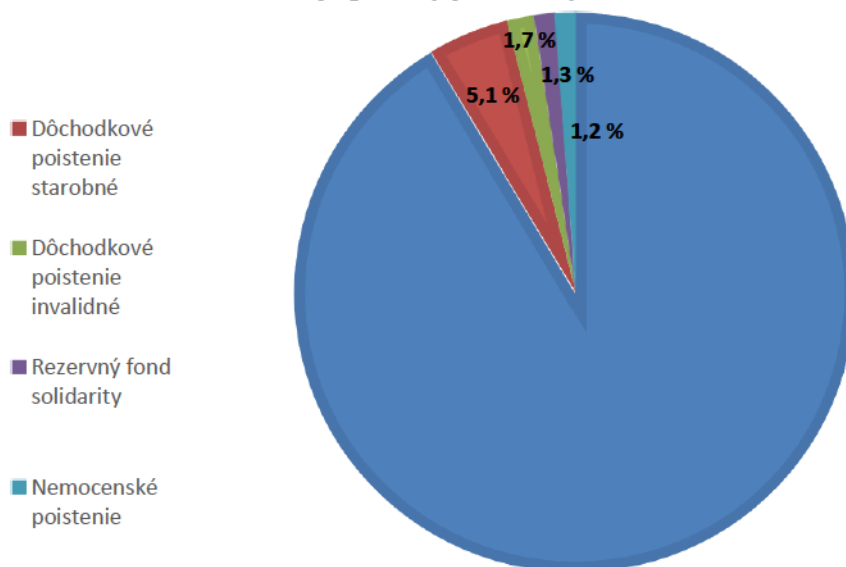
Na konci roku mal v hotovosti a v ceninách 123 eur. Čo sa týka bankového účtu na tom bola konečná čiastka 3 859 eur. Priebežné položky nemal žiadne.

Príjem, ktorý dosiahol za rok 2016 činil hodnotu 18 100 eur. Jednalo sa hlavne o príjem za služby v zahraničí. Výdaje, ktoré dosiahol v tomto roku boli v hodnote 14 985 eur. K ním patrilo sociálne a zdravotné poistenie. Na tom odviedol dokopy 1 700,77 eur do sociálneho poistenia a 718,34 eur na zdravotné poistenie.

Graf 4.1 zobrazuje jednotlivé časti sociálneho poistenia a akú časť tvoria z celkového príjmu. Najväčšiu časť tvorí dôchodkové poistenie starobné. Jedná sa o 51 % z celkového príjmu čo tvorí čiastku 923,58 eur. Druhou najväčšou položkou je dôchodkové poistenie invalidné. Na celkovom príjme tvorilo 1,7 % čo v čiastke je 307,86 eur. Ďalším odvodom je odvod do rezervného fondu solidarity. V tomto prípade išlo o čiastku 243,64 eur a v porovnaní z celkovým príjmom sa jednalo o 1,3 % z príjmu. Posledná a zároveň najmenšia položka je nemocenské poistenie. V úhrne odviedol za celý rok 225,69 eur čo v porovnaní z celkovým príjmom tvorí 1,2 % z toho príjmu.

V celkovom zhodnotení na sociálnom poistení odviedol 9,4 % celkového príjmu.

Graf 4.1 zobrazuje podiely jednotlivých odvodov na celkovom príjme

zdroj: vlastné spracovanie

Do zdravotného poistenia odviedol 718,34 eur v porovnaní s celkovým príjmom sa jednalo o 4 % z celkového príjmu.

K ďalším výdajom patrili výdaje za účtovníctvo v čiastke 660 eur, stravné v hodnote 7 898,89 eur, cestná daň v sume 177,60 eur, kancelárske potreby 5,24 eur, nákup pohonných látok 817,16 eur, poštovné 2,96 eur a kilometrovne (cestovné náhrady) 3 004,04 eur.

K výdajom, ktoré neovplyvňujú základ dane sa radia hlavne osobné výdaje, osobné nákupy, bankové úroky.

Príjmy, ktoré neovplyvňujú základ dane boli len úroky z účtu.

Povinnosť poplatníka je v za dané zdaňovacie obdobie odvieť aj daň pokiaľ vznikla daňová povinnosť.

V Tab. 4.1 je zobrazený výpočet daňovej povinnosti za rok 2016. Vychádza sa z rozdielu príjmov a výdajov neznížených o zdravotné a sociálne poistenie. V tomto prípade ide o čiastku 3 113 eur. Od tejto čiastky sa odpočítavajú nezdaniteľné časti. U tohto prípadu ide len o základnú nezdaniteľnú časť na poplatníka, ktorá pre rok 2016 činí hodnotu 3 803,33 eur. V konečnom dôsledku vyšla daňová povinnosť nulová.

Tab. 4.1 Výpočet daňovej povinnosti pre rok 2016

	Čiastky
Základ dane	príjmy-výdaje (vrátane soc. a zdrav. poistenie) = $18\,100 - 14\,987 = 3\,113$ eur
Nezdaniteľná časť	3 803,33 eur
Daň 19 %/25 %	0

zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 4.2 zobrazuje stanovenie preddavkov na zdravotné poistenie pre rok 2016. vychádza sa z rozdielu príjmov a výdajov z roku 2014. Tento rozdiel sa navýši o zaplatené sociálne a zdravotné poistenie v tomto roku. Podelí sa to počtom mesiacov a týmto sa získa vymeriavací základ. Pokiaľ je menší než minimálny vymeriavací základ, tak sa k výpočtu použije práve minimálny vymeriavací základ ako to je aj v tomto prípade. Z tohto dôvodu vyjde odvod v minimálnej výške a to 60,06 eur.

Tab. 4.2 Stanovenie preddavkov do zdravotného poistenia na rok 2016

	Čiastky
Základ dane z roku 2014	$16\,890 - 13\,195,32 = 3\,694,58$ eur
Sociálne poistenie z roku 2014	1 597,89 eur
Zdravotné poistenie z roku 2014	674,87 eur
Počet mesiacov	12
Úhrn	5 697,34 eur
Koeficient (1,486)	$5\,378,23 / 1,486 = 4\,015,73$
Delené počet mesiacov	$4\,015,73 / 12 = 334,64$
Vypočítaný mesačný vymeriavací základ	301,61 eur
Minimálny vymeriavací základ	429 eur
Vymeriavací základ	429 eur
Mesačný preddavok na ZP – 14 % z VZ	$429 \cdot 0,14 = \mathbf{60,06}$ eur

zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 4.3 predstavuje výpočet mesačných preddavkov na sociálne poistenie. Výpočet je rozdelený a pre prvý polrok sa vychádza z údajov z roku 2014. Ide o rozdiel príjmov a výdajov, ktoré sa navýšia o zaplatené sociálne a zdravotné poistenie v roku 2014 a tento výpočet sa podelí koeficientom 1,486 a počtom mesiacov 12. Takto získaná hodnota

predstavuje vypočítaný vymeriavací základ avšak tento základ je nižší než minimálny vymeriavací základ, a preto sa bude k stanoveniu preddavkov na sociálne poistenie používať minimálny vymeriavací základ pre rok 2016 a ten je vo výške 429 eur.

K výpočtu od 1.7. sa využívajú údaje z roku 2015 a postupuje sa obdobne ako pri stanovení prvého polroku a v konečnom dôsledku výška preddavkov sa nezmení a ostane na minimálnej úrovni.

Tab. 4.3 Stanovenie preddavkov do sociálnej poisťovne pre rok 2016

	Od 1.1.	Od 1.7.
Základ dane	$16\,890 - 13\,195,32 = 3\,694,58$ eur	$17\,099,00 - 14\,295,97 = 2\,803,03$ eur
Sociálne poistenie	1 597,89 eur	1 635,69 eur
Zdravotné poistenie	674,87 eur	690,83 eur
Počet mesiacov	12	12
Úhrn	5 967,34 eur	5 129,55 eur
Koeficient	1,486	1,486
Vypočítaný mesačný vymeriavací základ	$5\,967,34 / 1,486 = 4\,015,71 / 12 = 334,64$	$5\,129,55 / 1,486 = 3\,451,92 / 12 = 287,65$
Minimálny vymeriavací základ	429 eur	429 eur
Vymeriavací základ	429 eur	429 eur
Mesačný preddavok na SP	$18,87 + 77,22 + 25,74 + 20,37 = 142,20$ eur	$18,87 + 77,22 + 25,74 + 20,37 = 142,20$ eur
Nemocenské poistenie - 4,4 %	$429 \cdot 0,044 = 18,87$ eur	$429 \cdot 0,044 = 18,87$ eur
Dôchodkové poistenie starobné – 18 %	$429 \cdot 0,18 = 77,22$ eur	$429 \cdot 0,18 = 77,22$ eur
Dôchodkové poistenie invalidné – 6 %	$429 \cdot 0,06 = 25,74$ eur	$429 \cdot 0,06 = 25,74$ eur
Rezervný fond solidarity – 4,75 %	$429 \cdot 0,0475 = 20,37$ eur	$429 \cdot 0,0475 = 20,37$ eur

zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 4.4 zobrazuje stanovenie záloh pre rok 2017. Výpočet obdobný ako je vyššie uvedené a vychádza za z roku 2015. Zálohy na rok 2017 sú stanovené v minimálnej výške 61,81 eur.

Tab. 4.4 Stanovenie preddavkov do zdravotného poistenia na rok 2017

	Čiastky
Základ dane z roku 2015	$17\,099,00 - 14\,295,97 = 2\,803,03$ eur
Sociálne poistenie z roku 2015	1 635,69 eur
Zdravotné poistenie z roku 2015	690,83 eur
Počet mesiacov	12
Úhrn	5 129,55 eur
Koeficient (1,486)	$5\,129,55 / 1,486 = 3\,451,92$ eur
Delené počet mesiacov	$3\,451,92 / 12 = 287,66$ eur
Vypočítaný mesačný vymeriavací základ	287,66 eur
Minimálny vymeriavací základ	441,50 eur
Vymeriavací základ	441,50 eur
Mesačný preddavok na ZP – 14 % z VZ	$441,50 \cdot 0,14 = \mathbf{61,81}$ eur

zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 4.5 zobrazuje stanovenie záloh pre prvý polrok 2017. Vychádza sa z údajov z roku 2015 a výpočet je obdobný ako u stanovenia preddavkov pre rok 2016. Pre druhý polrok sa vychádza z údajov z roku 2016.

Tab. 4.5 Stanovenie preddavkov do sociálnej poisťovne pre rok 2017

	Od 1.1.	Od 1.7.
Základ dane	$17\,099,00 - 14\,295,97 = 2\,803,03$ eur	$18\,100 - 14\,895 = 3\,205$ eur
Sociálne poistenie	1 635,69 eur	1 700,77 eur
Zdravotné poistenie	690,83 eur	718,34 eur
Počet mesiacov	12	12
Úhrn	5 129,55 eur	5 534,11 eur
Koeficient	1,486	1,486
Vypočítaný mesačný vymeriavací základ	$5\,129,55 / 1,486 = 3\,451,92 / 12 = 287,65$	$5\,534,11 / 1,486 = 3\,724,16 / 12 = 310,34$ eur
Minimálny vymeriavací základ	441,50 eur	441,50 eur
Vymeriavací základ	441,50 eur	441,50 eur
Mesačný preddavok na SP	$19,42 + 79,47 + 26,49 + 20,97 = \mathbf{146,35}$ eur	$19,42 + 79,47 + 26,49 + 20,97 = \mathbf{146,35}$ eur
Nemocenské poistenie - 4,4 %	$441,50 \cdot 0,044 = 19,42$ eur	$441,50 \cdot 0,044 = 19,42$ eur
Dôchodkové poistenie starobné – 18 %	$441,50 \cdot 0,18 = 79,47$ eur	$441,50 \cdot 0,18 = 79,47$ eur
Dôchodkové poistenie invalidné – 6 %	$441,50 \cdot 0,06 = 26,49$ eur	$441,50 \cdot 0,06 = 26,49$ eur
Rezervný fond solidarity – 4,75 %	$441,50 \cdot 0,0475 = 20,97$ eur	$441,50 \cdot 0,0475 = 20,97$ eur

zdroj: vlastné spracovanie

4.2 Zdaňovacie obdobie 2015 v podmienkach Slovenskej republiky

Táto osoba má peňažný denník, knihu pohľadávok a záväzkoch, pokladničnú knihu a knihu jász.

V tomto roku mala na konečnom účte v pokladni hodnotu dokopy s ceninami 95,14 eur. Na bankovom účte bola čiastka 3 460,39 eur.

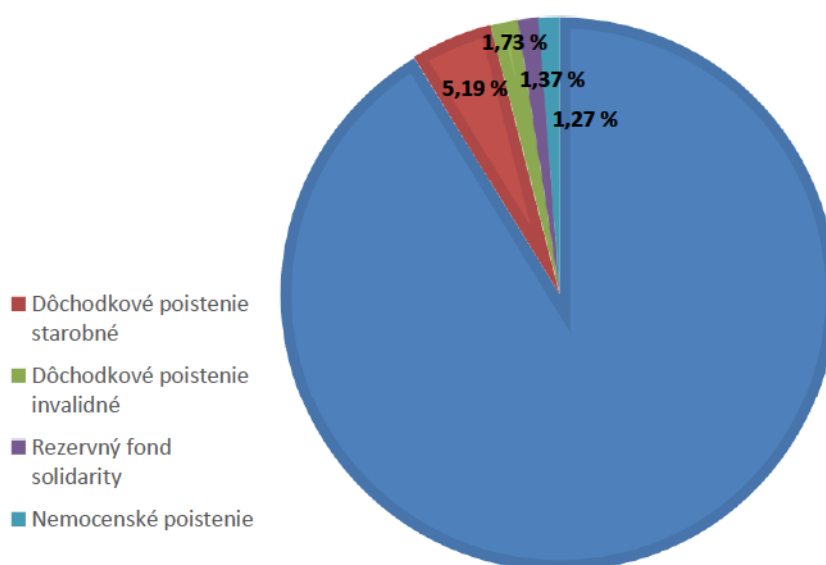
Do príjmov, ktoré sa zahrňujú do výpočtu základu dane spadajú príjmy za služby v zahraničí vo výške 16 200 eur a príjmy za služby v tuzemsku v celkovej sume 899 eur. Čo v úhrne predstavuje 17 099 eur.

K výdajom, ktoré ovplyvňujú daňový základ sa rátajú platené zálohy na sociálne a zdravotné poistenie. Jednalo sa o čiastky 1 635,69 eur na sociálne poistenie a 690,83 eur na zdravotné poistenie.

Sociálne poistenie bolo tvorené 12 mesiacom roku 2014 čo činilo 133,42 eur a 11 zálohami z roku 2015 vo výške 136,57 za každý mesiac.

Graf 4.2 zobrazuje podiely jednotlivých typov odvodov sociálneho poistenia. Dokopy v rámci zdaňovacieho obdobia 2015 odviedol na nemocenské poistenie čiastku 217,03 eur čo je 1,27 % z celkového príjmu. Na dôchodkové starobné poistenie odviedol 888,21 eur a to predstavuje 5,19 % na celkovom príjme. Na dôchodkové poistenie ale invalidné odviedol 296,07 eur, ktoré predstavujú 1,73 % z príjmu a do rezervného fondu solidarity šlo 234,38 eur a to je 1,37 % z príjmu. Celkovo na sociálnom poistení odviedol 9,56 % zo svojho príjmu.

Graf 4.2 Podiel jednotlivých druhov odvodov na príjme

zdroj: vlastné spracovanie

U zdravotného to bolo obdobné za 12 mesiac roku 2014 čiastka 56,35 eur a za 11 mesiacov roku 2015 v čiastke 57,68 eur. Všetky tieto čiastky predstavujú minimálne zálohy pre každé zdaňovacie obdobie. U zdravotného poistenia odviedol podiel 4 % zo svojho príjmu.

K ďalším výdajom ovplyvňujúci základ dane patrili výdaje na účtovníctvo s čiastke 660 eur, poplatky za telefón 376,19 eur, stravné 7 244,72 eur, poštovné a cestná daň v čiastke 179,41 eur, kancelárske potreby za 3,13 eur, nákup pohonných látok v čiastke 863,10 eur a výdaje kilometrovné 2 541,35 eur.

V úhrne sa jedná o čiastku výdavkov 14 295,97 eur.

Príjem, ktorý neovplyvňoval základ dane bol príjem v podobe úroku z účtu v čiastke 28,83 eur a priebežná položka 17 700 eur.

K výdajom neovplyvňujúcich základ dane sa radili osobné nákupy 147,40 eur, ďalšie osobní výdaje v čiastke 4 200 eur, daň z úrokov 3,90 eur, bankové poplatky v sume 48 eur a priebežné položky v sume 17 700 eur.

V Tab. 4.6 je zobrazený výpočet daňovej povinnosti danej osoby. Prvý krok vedie k stanoveniu základu dane. Ten sa stanoví ako rozdiel medzi príjmami a výdajmi. Od takto zisteného základu dane sa odpočítavajú nezdaniteľné časti, v tomto prípade sa jedná o nezdaniteľnú časť základu dane na poplatníka pre rok 2015 a tá je vo výške 3 803,33 eur, pretože základ dane poplatníka je nižší než 100násobok životného minima ($ZD \leq 19\,809$ eur). Rozdiel medzi základom dane a nezdaniteľnou časťou je záporná hodnota, a preto je daň nulová. V prípade, žeby sa počítala daň použila by sa sadzba 19 % z dôvodu, že základ dane nepresiahol 176,8násobok platného životného minima.

Tab. 4.6 Výpočet daňovej povinnosti pre rok 2015

	Čiastky
Základ dane	príjmy-výdaje (vrátane soc. a zdrav. poistenie) = 17 099 - 14 295,57 = 2 803,33 eur
Nezdaniteľná časť	3 803,33 eur
Daň 19 %/25 %	0

zdroj: vlastné spracovanie

V Tab. 4.7 je stanovený mesačný preddavok, ktorý má odvádzať osoba do zdravotnej poisťovne každý mesiac. Tento preddavok sa počíta zo základu dane zvýšeného o zaplatené poistné (sociálnej aj zdravotné poistenie). Pre rok 2015 ide o základ dane z roku 2013 a taktiež zaplatené sociálne a zdravotné poistenie sa berie z roku 2013. Toto sa podelí koeficientom 1,486 a 12. Takto sa získa mesačný vymeriavací základ a ten sa posudzuje s minimálnym vymeriavacím základom stanoveným na daný rok. V tomto prípade bol minimálny vymeriavací základ väčší, a preto sa výška odvodu počíta práve z neho. Pre rok 2015 bola stanovená výška odvodu do zdravotnej poisťovne vo výške 57,68 eur.

Tab. 4.7 Stanovenie preddavkov do zdravotného poistenia na rok 2015

	Čiastky
Základ dane z roku 2013	$18\,740 - 15\,399,96 = 3\,340,04$ eur
Sociálne poistenie z roku 2013	1 432,97 eur
Zdravotné poistenie z roku 2013	605,22 eur
Počet mesiacov	12
Úhrn	5 378,23 eur
Koeficient (1,486)	$5\,378,23 / 1,486 = 3\,619,27$
Delené počet mesiacov	$3\,619,27 / 12 = 301,61$
Vypočítaný mesačný vymeriavací základ	301,61 eur
Minimálny vymeriavací základ	412 eur
Vymeriavací základ	412 eur
Mesačný preddavok na ZP – 14 % z VZ	$412 \cdot 0,14 = 57,68$ eur

zdroj: vlastné spracovanie

V Tab. 4.8 sú zachytené výpočty odvodov do sociálnej poisťovne. Delí sa to na dve obdobia z dôvodu, že od 1.7. dochádza k zmene koeficientu, ktorý ovplyvňuje výpočet. Pre prvú polovicu roka 2015 sa vychádza z daňového priznania z roku 2013 a koeficientu 1,6. Výpočet je obdobný ako u zdravotného poistenia. Pre túto polovicu roka boli odvody stanovené z minimálneho vymeriavacieho základu, pretože vypočítaný vymeriavací základ bol nižší než minimálny a tým pádom je výška odvodov minimálna a to v sume 136,57 eur.

Pre druhú polovicu roka 2015 sa berú údaje z daňového priznania z roku 2014 a k tomuto dátumu dochádza k zmene koeficientu a ten je rovnaký ako u zdravotného poistenia a to 1,486. Výpočet taktiež obdobný a vypočítaný vymeriavací základ je aj v tomto prípade nižší, a preto sa pre stanovenie výšky odvodu bude vychádzať z minimálneho vymeriavacieho základu a ten je pre rok 2015 412 eur. Z tohto dôvodu sa výška odvodov nemení a aj v druhej polovici roka 2015 ostáva na svojom minime a to v sume 136,57 eur.

Na zdravotnom a sociálnom poistení odvedie poplatník mesačne 194,25 eur.

Tab. 4.8 Stanovenie preddavkov do sociálnej poisťovne pre rok 2015

	Od 1.1.	Od 1.7.
Základ dane	18 740 – 15 399,96 = 3 340,04 eur	16 890,00 – 13 195,32 = 3 694,68 eur
Sociálne poistenie	1 432,97 eur	1 597,89 eur
Zdravotné poistenie	605,22 eur	674,87 eur
Počet mesiacov	12	12
Úhrn	5 378,23 eur	5 967,44 eur
Koeficient	1,6	1,486
Vypočítaný mesačný vymeriavací základ	$5\,378,23 / 1,6 =$ $3\,361,39 / 12 = 280,11$	$5\,967,44 / 1,486 =$ $4\,015,71 / 12 = 334,64$
Minimálny vymeriavací základ	412 eur	412 eur
Vymeriavací základ	412 eur	412 eur
Mesačný preddavok na SP	$18,12 + 74,16 + 24,72 +$ $19,57 = \mathbf{136,57 \text{ eur}}$	$18,12 + 74,16 + 24,72$ $+ 19,57 = \mathbf{136,57 \text{ eur}}$
Nemocenské poistenie - 4,4 %	$412 \cdot 0,044 = 18,12 \text{ eur}$	$412 \cdot 0,044 = 18,12 \text{ eur}$
Dôchodkové poistenie starobné – 18 %	$412 \cdot 0,18 = 74,16 \text{ eur}$	$412 \cdot 0,18 = 74,16 \text{ eur}$
Dôchodkové poistenie invalidné – 6 %	$412 \cdot 0,06 = 24,72 \text{ eur}$	$412 \cdot 0,06 = 24,72 \text{ eur}$
Rezervný fond solidarity – 4,75 %	$412 \cdot 0,0475 = 19,57$ eur	$412 \cdot 0,0475 = 19,57$ eur

zdroj: vlastné spracovanie

4.3 Zdaňovacie obdobie 2014 v podmienkach Slovenskej republiky

V tomto roku osoba mala jednoduché účtovníctvo a knihy, ktoré viedla sú kniha jázda, peňažný denník, kniha pohľadávok a záväzkoch a pokladničná kniha.

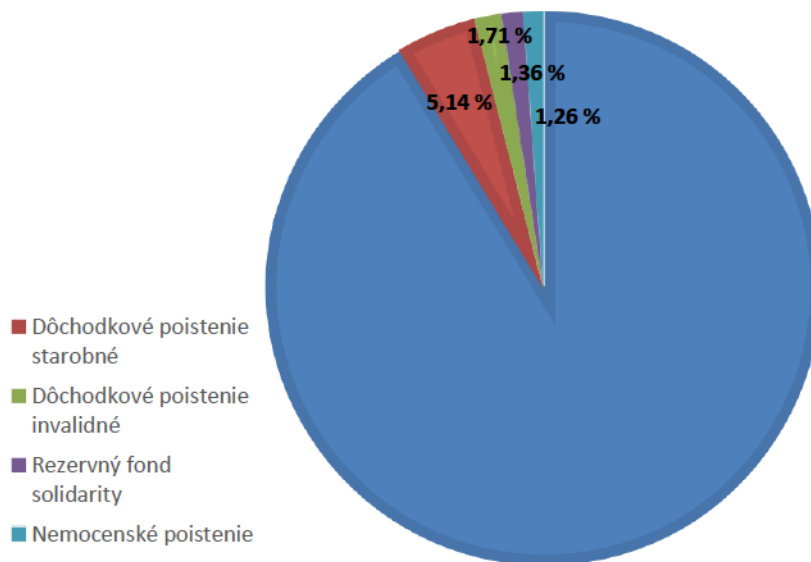
Konečné zostatky z peňažného denníka sú hotovosť a ceniny v čiastke 251,11 eur, bankový účet 4 871,86 eur, prechodné účty v hodnote 0 eur. Celkové príjmy boli v hodnote 16 890 eur a plynuli za služby v zahraničí v čiastke 16 640 eur a za služby v tuzemsku 250 eur.

K výdajom neodmysliteľne patrí sociálne a zdravotné poistenie. Na sociálnom poistení sa zaplatilo 1 597,89 eur. Čo je čiastka tvorená súčtom posledného mesiaca roku 2013 a to 130,27 eur a 11 mesiacov roku 2014 v čiastke 133,42 eur. Podiel, ktorý tvorí odvod sociálneho poistenia na príjme predstavuje 9,5 %.

Graf 4.3 zachytáva jednotlivé druhy sociálneho poistenia odvodeného v úhrne v rámci roka 2014 a ich podiel na celkovom príjme. Najväčšiu časť tvorí dôchodkové poistenie starobné, na ktorom odvedol 867,69 eur, čo predstavuje 5,14 % na príjme. Druhou oblasťou,

do ktorej sa odviedlo najviac je dôchodkové poistenie invalidné. Jednalo sa o čiastku 289,23 eur a tá predstavuje 1,71 % na celkovom príjme. Treťou je rezervný fond solidarity, ktorý v úhrne odčerpál 228,87 eur, čo predstavuje 1,36 % na príjme a najmenej sa odviedlo na nemocenské poistenie. Bola to suma 212,10 eur a teda 1,26 % celkového príjmu.

Graf 4.3 Podiel jednotlivých druhov odvodov na príjme

zdroj: vlastné spracovanie

Na povinnom zdravotnom poistení sa za rok 2014 odviedlo 674,87 eur. Stanovené je to z posledného mesiaca roku 2013 čo bola suma 55,02 eur a taktiež 11 mesiacov roku 2014 a každý mesiac v hodnote 56,35 eur. V tomto prípade tvorí odvod poistného na celkovom príjme 4 %.

K výdajom, ktoré ovplyvňujú daňový základ ďalej patria výdaje tzv. kilometrovné v hodnote 2 908,60 eur, nákup pohonných látok v čiastke 1 250,76 eur, cestná daň v sume 171,61 eur, bankové poplatky v čiastke 48,30 eur, poštovné 6,30 eur, stravné v hodnote 5 490 eur, poplatky za telefón 386,99 eur a výdaje na účtovníctvo v sume 660 eur. Výdaje celkom sú v čiastke 13 195,32 eur.

K príjmom a výdajom, ktoré neovplyvňujú daňový základ sa počítajú príjmy z úrokov v hodnote 16,46 a tiež príjmy v podobe vkladu podnikateľ v úhrne 13 140 eur. Čo je v sume 13 156,46 eur. K výdajom sa radia osobné nákupy v úhrne 14 282,98 eur a osobné výdaje v sume 1 000 eur. Dohromady to tvorí 15 282,98 eur.

V tab. 4.9 je zachytené stanovenie daňovej povinnosti danej osoby. Daň je v konečnom dôsledku nulová. Kebyže nie je nulová, tak sa použije sadzba 19 % a to z dôvodu, že základ dane je menší než 19 809 eur.

Tab. 4.9 Výpočet daňovej povinnosti pre rok 2014

	Čiastky
Základ dane	$16\,890 - 13\,195,32 = 3\,694,68$
Nezdaniteľná časť	3 803,33 eur
Daň 19 %/25 %	0 eur

zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 4.10 je zameraná na stanovenie preddavku do zdravotnej poisťovne pre rok 2014. Pre tento rok sa vychádza zo zdaňovacieho obdobia 2012 a koeficient je stanovený na 1,6. Vypočítaný vymeriavací základ bol nižší než minimálny vymeriavací základ, a preto sa pri výpočte preddavku bude vychádzať z minimálneho vymeriavacieho základu, ktorý bol pre rok 2014 v hodnote 402,50 eur. Z tohto dôvodu je výška preddavkov na minimálnej úrovni a to v sume 56,35 eur.

Tab. 4.10 Stanovenie preddavkov do zdravotného poistenia pre rok 2014

	Čiastky
Základ dane z roku 2012	$17\,467,00 - 15\,188,01 = 2\,278,99$ eur
Sociálne poistenie z roku 2012	1 214,55 eur
Zdravotné poistenie z roku 2012	499,04 eur
Počet mesiacov	12
Úhrn	3 992,58 eur
Koeficient (1,6)	$3\,992,58 / 1,6 = 2\,495,36$ eur
Delené počet mesiacov	$2\,495,36 / 12 = 207,95$ eur
Vypočítaný mesačný vymeriavací základ	207,95 eur
Minimálny vymeriavací základ	402,50 eur
Vymeriavací základ	402,50 eur
Mesačný preddavok na ZP – 14 % z VZ	$402,50 \cdot 0,14 = \mathbf{56,35}$ eur

zdroj: vlastné spracovanie

V Tab. 4.11 je zobrazený výpočet preddavkov na sociálne poistenie pre rok 2014. Obdobie roka sa delí na polovicu z dôvodu, že dochádza k zmene koeficientu.

Pre prvý polrok sa vychádza z údajov z roku 2012 a k nim prislúcha koeficient 1,9. Z tohto výpočtu sa zistilo, že vymeriavací základ je nižší a preto sa k stanoveniu odvodov

použije minimálny vymeriavací základ a výška preddavkov bude v minimálnej hodnote a to 133,42 eur.

Druhý polrok vychádza z údajov z roku 2013 a k ním prislúcha koeficient 1,6. Taktiež sa vypočítalo, že vymeriavací základ je nižší než minimálny a z toho dôvodu sa preddavky na sociálne poistenie nemenia a pokračuje sa v platení minimálnej výšky 133,42 eur.

Dokopy mesačne v roku 2014 odviezol na zdravotnom a sociálnom poistení 189,77 eur.

Tab. 4.11 Stanovenie preddavkov do sociálneho poistenia pre rok 2014

	Od 1.1.	Od 1.7.
Základ dane	17 467,00 – 15 188,01 = 2 278,99 eur	18 740,00 – 15 399,96 = 3 340,04 eur
Sociálne poistenie	1 214,55 eur	1 432,97 eur
Zdravotné poistenie	499,04 eur	605,22 eur
Počet mesiacov	12	12
Úhrn	3 992,58 eur	5 378,23 eur
Koeficient	1,9	1,6
Vypočítaný mesačný vymeriavací základ	$3\,992,58 / 1,9 =$ $2\,101,35 / 12 = 175,11$ eur	$5\,378,23 / 1,6 =$ $3\,361,39 / 12 = 280,11$ eur
Minimálny vymeriavací základ	402,50 eur	402,50 eur
Vymeriavací základ	402,50 eur	402,50 eur
Mesačný preddavok na SP	$17,71 + 72,45 + 24,15 +$ $19,11 = \mathbf{133,42 \text{ eur}}$	$17,71 + 72,45 + 24,15$ $+ 19,11 = \mathbf{133,42 \text{ eur}}$
Nemocenské poistenie - 4,4 %	$402,50 \cdot 0,044 = 17,71$ eur	$402,50 \cdot 0,044 = 17,71$ eur
Dôchodkové poistenie starobné – 18 %	$402,50 \cdot 0,18 = 72,45$ eur	$402,50 \cdot 0,18 = 72,45$ eur
Dôchodkové poistenie invalidné – 6 %	$402,50 \cdot 0,06 = 24,15$ eur	$402,50 \cdot 0,06 = 24,15$ eur
Rezervný fond solidarity – 4,75 %	$402,50 \cdot 0,0475 = 19,11$ eur	$402,50 \cdot 0,0475 =$ 19,11 eur

zdroj: vlastné spracovanie

4.4 Zdaňovacie obdobie 2013 v podmienkach Slovenskej republiky

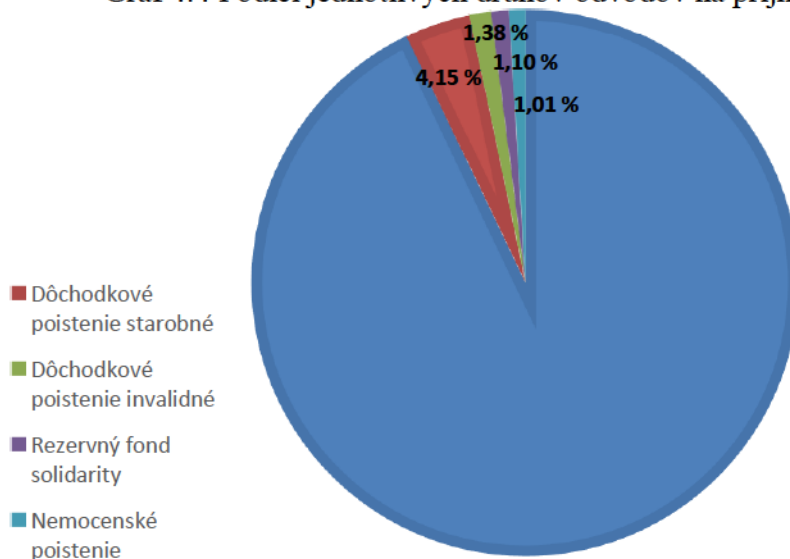
V tomto období viedol taktiež peňažný denník, pokladničnú knihu, knihu jázd, knihu bankových dokladov, knihu záväzkoch a knihu pohľadávok.

Konečné zostatky z peňažného denníka pre rok 2013 boli 8,13 eur v hotovosti a ceninách, 3 546,68 eur bolo na bankovom účte. Príjmy, ktoré osoba nadobudla v tomto zdaňovacom období boli príjmy za poskytnuté služby. V celkovej čiastke 18 740 eur.

Pod výdaje patrí odvedené povinné sociálne a zdravotné poistenie. V tomto roku to činilo 1 432,97 eur sociálne poistenie a 605,22 eur šlo do zdravotného poistenia.

Graf 4.4 ukazuje podiel jednotlivých odvodov na príjme. Koľko vlastne odviedla osoba konkrétne na nemocenské, dôchodkové starobné, dôchodkové invalidné poistenie a do rezervného fondu solidarity. Najviac odviedol na dôchodkové poistenie starobné a to čiastku 778,14 eur, ktorá predstavuje 4,15 % z celkového príjmu. Ďalšou najviac platenou položkou bolo dôchodkové poistenie invalidné, na ktoré odviedol 259,38 eur a v pomere k príjmu je to 1,38 %. Tretím odvodom bol príspevok do rezervného fondu solidarity a ten v rámci celého roka pohltí 1,10 % príjmu čiže 205,26 eur a poslednou položkou bolo nemocenské poistenie v celkovej hodnote 190,19 eur a to činí na príjme 1,01 %. Dokopy zaplatil na odvodoch do sociálneho poistenia 7,65 % zo svojho príjmu.

Graf 4.4 Podiel jednotlivých druhov odvodov na príjme

zdroj: vlastné spracovanie

Na zdravotné poistenie sa odviedlo 14 % a v celkovej výške 605,22 eur. To predstavuje 3,23 % celkového príjmu.

K ďalším výdajom, ktoré ovplyvňujú daňový základ sa radia výdaje na drobný majetok v sume 543,60 eur, výdaj za materiál 67,66 eur, výdaje za prevádzkovú réžiu 127,82 eur, ceniny a diaľničné známky 179,91 eur, poštovné 7,90 eur, stravné 7 650 eur, poplatky za

telefón 435,73 eur, kilometrovné 2 708,95 eur, nákup pohonných hmôt 435,73 eur a výdaje za účtovníctvo v sume 600 eur. Dokopy výdaje sú v čiastke 15 399,93 eur.

K príjmom, ktoré neovplyvňujú daňový základ sa radia úroky z účtu 6,80 eur, priebežné položky 25 703,64 eur a vklad podnikateľa v čiastke 6 300 eur. Dokopy tieto príjmy činia 32 003,64 eur. Výdaje neovplyvňujúce daňový základ sú osobné nákupy v úhrne 2 063,64 eur, osobné výdaje 6 520 eur, bankové poplatky 25,95 eur a priebežné položky 25 703,64 eur. V úhrne predstavujú 34 313,23 eur.

Tab. 4.12 zachytáva výpočet daňovej povinnosti za zdaňovacie obdobie 2013. Ako bolo spomenuté vyššie aj v tomto prípade by sa použila 19 % sadzba dane z dôvodu, že nebol prekročený potrebný základ dane.

Tab. 4.12 Výpočet daňovej povinnosti pre rok 2013

	Čiastky
Základ dane	18 740,00 – 15 399,93 = 3 340,04 eur
Nezdaniteľná časť	3 735,94 eur
Daň 19 %/25 %	0 eur

zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 4.13 zobrazuje preddavok, ktorý sa stanovil pre zdravotné poistenie na rok 2013. Pre tento rok sa vychádza z údajoch z roku 2011 a koeficient má hodnotu 1,9. Výpočtom sa zistilo, že hodnota vymeriavacieho základu je nižšia než hodnota minimálneho vymeriavacieho základu, a preto sa k stanoveniu preddavkov použije minimálny vymeriavací základ. Hodnota preddavkov bude minimálna a to 55,02 eur.

Tab. 4.13 Stanovenie preddavkov do zdravotnej poisťovne pre rok 2013

	Čiastky
Základ dane z roku 2011	$18\,550 - 17\,380,92 = 1\,169,08$ eur
Sociálne poistenie z roku 2011	845,06 eur
Zdravotné poistenie z roku 2011	597,45 eur
Počet mesiacov	12
Úhrn	$1\,169,08 + 845,06 + 597,45 = 2\,611,59$
Koeficient (1,9)	$2\,611,59 / 1,9 = 1\,374,52$ eur
Delené počet mesiacov	$1\,374,52 / 12 = 114,53$
Vypočítaný vymeriavací základ	114,53 eur
Minimálny vymeriavací základ	393 eur
Vymeriavací základ	393 eur
Mesačný preddavok na ZP – 14 % z VZ	$393 \cdot 0,14 = \mathbf{55,02}$ eur

zdroj: vlastné spracovanie

V Tab. 4.14 je zobrazený výpočet stanovenia preddavkov na sociálne poistenie pre rok 2013. Toto obdobie sa delí na dve časti. Pre prvú časť jedná sa o prvý polrok sa vychádza z údajov, ktoré boli v daňovom priznaní v roku 2011 a koeficient 2. Z tohto sa zistil vymeriavací základ, ktorý bol nižší než minimálny (393 eur) a tak sa k stanoveniu preddavkov použije práve minimálny vymeriavací základ. Hodnota preddavku bude na minime v čiastke 130,27 eur. Druhý polrok vychádza z údajov z roku 2012 a koeficient sa použije ten, ktorý je platný pre zdravotné poistenie a to 1,9. Výpočtom sa zistilo, že k žiadnej zmene nedošlo a hodnota vymeriavacieho základu je stále nižšia než minimálny vymeriavací základ a tak odvádza stále tú istú hodnotu 130,27 eur. Dokopy na sociálnom a zdravotnom poistení odvedie mesačne 185,29 eur.

Tab. 4.14 Stanovenie preddavkov do sociálnej poisťovne pre rok 2013

	Od 1.1.	Od 1.7.
Základ dane	18 550,00 – 17 380,92 = 1 169,08 eur	17 467,00 – 15 188,01 = 2 278,99 eur
Sociálne poistenie	845,06 eur	1 214,55 eur
Zdravotné poistenie	597,45 eur	499,04 eur
Počet mesiacov	12	12
Úhrn	1 169,08 + 845,06 + 597,45 = 2 611,59 eur	2 278,99 + 1 214,55 + 499,04 = 3 992,58 eur
Koeficient	2	1,9
Vypočítaný mesačný vymeriavací základ	2 611,59 / 2 = 1 305,79 / 12 = 108,81 eur	2 278,99 / 1,9 = 1 200,00 / 12 = 100,00 eur
Minimálny vymeriavací základ	393 eur	393 eur
Vymeriavací základ	393 eur	393 eur
Mesačný preddavok na SP	17,29 + 70,74 + 23,58 + 18,66 = 130,27 eur	17,29 + 70,74 + 23,58 + 18,66 = 130,27 eur
Nemocenské poistenie - 4,4 %	393 . 0,044 = 17,29 eur	393 . 0,044 = 17,29 eur
Dôchodkové poistenie starobné – 18 %	393 . 0,18 = 70,74 eur	393 . 0,18 = 70,74 eur
Dôchodkové poistenie invalidné – 6 %	393 . 0,06 = 23,58 eur	393 . 0,06 = 23,58 eur
Rezervný fond solidarity – 4,75 %	393 . 0,0475 = 18,66 eur	393 . 0,0475 = 18,66 eur

zdroj: vlastné spracovanie

4.5 Zdaňovacie obdobie 2016 v podmienkach Českej republiky

V tomto roku príjem činil 489 189 Kč a výdaje boli v hodnote 405 054 Kč. K výdajom patrí sociálne a zdravotné poistenie platené za rok 2016, ktoré činilo dokopy 65 382 Kč.

Tab. 4.15 predstavuje ročné zúčtovanie sociálneho a zdravotného poistenia a taktiež zálohy na rok 2017. Vychádza sa z rozdielu medzi príjmom a výdajom. Z nich sa stanovuje vymeriavací základ a to tým spôsobom, že sa rozdiel vynásobí 50 % a toto sa porovnáva s minimálnym vymeriavacím základom. Pokiaľ je vypočítaný základ nižší, tak sa vychádza z minimálneho základu ako je to v tomto prípade. To sa vynásobí príslušnými sadzbami určené pre sociálne a zdravotné poistenie.

Do sociálneho poistenia bolo treba odvieť 23 660 Kč odviezol však 45 967 Kč, a preto tento rozdiel v sume 22 307 Kč vyjadruje preplatok na sociálnom poistení.

Do zdravotného poistenia sa malo odvieť 21 875 Kč avšak sa odviešlo len 19 145 Kč, aj keď boli stanovené minimálne zálohy. Z toho dôvodu treba doplatiť ešte 2 730 Kč.

Zálohy na ďalší rok sa stanovujú z minimálnych odvodov čo znamená, že na ďalší rok budú stanovené v minimálnych hodnotách a to 2 061 Kč pre sociálne poistenie a 1 906 Kč pre zdravotné poistenie.

Tab. 4.15 Ročné zúčtovanie sociálneho poistenia, zdravotného poistenia a stanovenie záloh

	Sociálne poistenie	Zdravotné poistenie
Rozdiel príjmov a výdajov	$489\,189 - 405\,054 = 84\,135$ Kč	$489\,189 - 405\,054 = 84\,135$ Kč
Vymeriavací základ 50 %	$0,5 \cdot 84\,135 = 42\,068$ Kč	$0,5 \cdot 84\,135 = 42\,068$ Kč
Minimálny vymeriavací základ	81 024 Kč	162 036 Kč
Odvod	$81\,024 \cdot 0,292 = 23\,660$ Kč	$162\,036 \cdot 0,135 = 21\,875$ Kč
Zaplatil	45 967 Kč	19 145 Kč
Rozdiel	preplatok 22 307 Kč	nedoplatok 2 730 Kč
Zálohy na rok 2017	2 061 Kč	1 906 Kč

zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 4.16 zobrazuje stanovenie daňovej povinnosti pre rok 2016. Vychádza sa z rozdielu medzi príjmami a výdajmi, ktorý je vo výške 84 135 Kč. Nezdaniteľnú časť nemal poplatník žiadnu pre toto obdobie a daň pred zľavou bola v hodnote 12 615 Kč po odčítaní základnej zľavy na poplatníka hodnota konečnej daňovej povinnosti je nulová.

Tab. 4.16 Výpočet daňovej povinnosti pre rok 2016

	Čiastky
Rozdiel medzi príjmami a výdajmi	84 135 Kč
Nezdaniteľné časti	0 Kč
Základ dane	84 100 Kč
Daň (15 %)	12 615 Kč
Zľava na daní – poplatník	24 840 Kč
Výsledná daň	0 Kč

zdroj: vlastné spracovanie

4.6 Zdaňovacie obdobie 2015 v podmienkach Českej republiky

Príjmy, ktoré poplatník dosahoval za toto obdobie činili 462 032 Kč a výdaje dosahoval v celkovej čiastke 386 291 Kč.

K výdajom sa radili výdaje na sociálne a zdravotné poistenie, ktoré činili dokopy 62 865 Kč. Na sociálnom poistení zaplatil 44 198 Kč a na zdravotnom poistení odviezol 18 667 Kč.

V Tab. 4.17 je zobrazené ročné zúčtovanie sociálneho, zdravotného poistenia a zálohy na rok 2016. Vychádza sa z rozdielu medzi príjmom a výdajom 75 741 Kč. Vymeriavací základ sa stanoví ako 50 % z rozdielu medzi príjmami a výdajmi. Čo činí 37 871 Kč. Tento zistený vymeriavací základ je menší než minimálny vymeriavací základ, a preto pri výpočte povinných odvodov či už do sociálnej alebo do zdravotnej poisťovne sa bude vychádzať z minimálnych vymeriavacích základoch.

Sociálna poisťovňa ma minimálny vymeriavací základ 79 836 Kč. A z toho 28 % tvorí dôchodkové poistenie 22 355 Kč a príspevok na štátnu politiku zamestnanosti 1,2 % čiže 958 Kč. Na sociálne poistenie za rok 2015 by mal poplatník odviešať dokopy 23 313 Kč. On však zaplatil 44 198 Kč. Preto tento rozdiel 20 885 Kč predstavuje preplatok.

U zdravotného poistenia sa vychádza z vymeriavacieho základu pre rok 2015, ktorý činil 159 672 Kč. Z tejto čiastky sa vezme 13,5 % a porovná sa to s tým čo poplatník zaplatil. Na zdravotnom poistení by mal odviešať 21 556 Kč avšak odviezol len 18 667 Kč a rozdiel predstavuje nedoplatok v čiastke 2 889 Kč.

Záloha na sociálne poistenie pre rok 2016 bude v minimálnej výške a to 1 972 Kč a taktiež to platí aj pre zdravotné poistenie a to bude vo výške 1 823 Kč, pretože sa stanovujú z minimálnych odvodov.

Tab. 4.17 Ročné zúčtovanie sociálneho poistenia, zdravotného poistenia a stanovenie záloh

	Sociálne poistenie	Zdravotné poistenie
Rozdiel príjmov a výdajov	$462\,032 - 386\,291 = 75\,741$ Kč	$462\,032 - 386\,291 = 75\,741$ Kč
Vymeriavací základ 50 %	$0,5 \cdot 75\,741 = 37\,871$ Kč	$0,5 \cdot 75\,741 = 37\,871$ Kč
Minimálny vymeriavací základ	79 836 Kč	159 672 Kč
Odvod	$79\,836 \cdot 0,292 = 23\,313$ Kč	$159\,672 \cdot 0,135 = 21\,556$ Kč
Zaplatil	44 198 Kč	18 667 Kč
Rozdiel	preplatok 20 885 Kč	nedoplatok 2 889 Kč
Zálohy na rok 2016	1 972 Kč	1 823 Kč

zdroj: vlastné spracovanie

Daň za zdaňovacie obdobie 2015 neplatil. V Tab. 4.18 je zobrazený postup pri stanovení daňovej povinnosti. Rozdiel medzi príjmom a výdajom bol 75 741 Kč. Nemal žiadne nezdaniteľné položky a zľavu, ktorú si uplatňoval tak len základnú na poplatníka.

Tab. 4.18 Výpočet daňovej povinnosti pre rok 2015

	Čiastky
Rozdiel medzi príjmami a výdajmi	75 741 Kč
Nezdaniteľné časti	0 Kč
Základ dane	75 700 Kč
Daň (15 %)	11 355 Kč
Zľava na daní – poplatník	24 840 Kč
Výsledná daň	0 Kč

zdroj: vlastné spracovanie

4.7 Zdaňovacie obdobie 2014 v podmienkach Českej republiky

V tomto období činili príjmy 456 486 Kč a výdaje boli v hodnote 356 630 Kč. K výdajom sa radí platené sociálne a zdravotné poistenie. Na sociálnom sa za tento rok odvieďlo 43 186 Kč a na zdravotnom poistení 18 238 Kč. V úhrne to činilo 61 424 Kč.

Tab. 4.19 zobrazuje sociálne, zdravotné poistenie a zálohy. Pri stanovení sa vychádza z vymeriavacieho základu. Ten predstavuje rozdiel medzi príjmami a výdajmi. Z tejto čiastky sa stanoví polovica. Rozdiel je v hodnote 99 856 Kč a 50 % činí 49 928 Kč. Táto hodnota je menšia než sú stanovené minimálne vymeriavacie základy pre sociálne a zdravotné poistenie. K výpočtu sa použijú minimálne vymeriavacie základy.

Pre sociálne poistenie je hodnota minimálneho vymeriavacieho základu pre tento rok 77 832 Kč. Z toho 29,2 % tvorí 22 772 Kč. To tvorí 28 % dôchodkové poistenie 21 793 Kč a 1,2 % štátna politika zamestnanosti 934 Kč. Na sociálnom poistení poplatník za rok 2014 odvieďol 43 186 Kč a tento rozdiel 20 914 Kč predstavuje preplatok na sociálnom poistení.

Zdravotné poistenie ma na tento rok minimálny vymeriavací základ v hodnote 155 652 Kč a z toho 13,5 % tvorí 21 014 Kč. Poplatník však na zdravotnom poistení odvieďol len 18 238 Kč, a preto tento rozdiel predstavuje nedoplatok na zdravotnom poistení v hodnote 2 776 Kč.

Tým, že sa vychádza z minimálnych vymeriavacích základoch, tak hodnota záloh na nadchádzajúci rok 2015 bude taktiež v minimálnej hodnote čo pre sociálne poistenie činí 1 943 Kč a pre zdravotné poistenie je to v hodnote 1 797 Kč.

Tab. 4.19 Ročné zúčtovanie sociálneho poistenia, zdravotného poistenia a stanovenie záloh

	Sociálne poistenie	Zdravotné poistenie
Rozdiel príjmov a výdajov	$456\,486 - 356\,630 = 99\,856$ Kč	$456\,486 - 356\,630 = 99\,856$ Kč
Vymeriavací základ 50 %	$0,5 \cdot 99\,856 = 49\,928$ Kč	$0,5 \cdot 99\,856 = 49\,928$ Kč
Minimálny vymeriavací základ	77 832 Kč	155 652 Kč
Odvod	$77\,832 \cdot 0,292 = 22\,272$ Kč	$155\,652 \cdot 0,135 = 21\,014$ Kč
Zaplatil	43 186 Kč	18 238 Kč
Rozdiel	preplatok 20 914 Kč	nedoplatok 2 776 Kč
Zálohy na rok 2015	1 943 Kč	1 797 Kč

zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 4.20 poukazuje na stanovenie daňovej povinnosti pre rok 2014. Vychádza sa z rozdielu príjmov a výdajov. Nezdaniateľne časti základu dane boli v nulovej výške a uplatňuje sa základná zľava a to na poplatníka. V konečnom dôsledku bola nulová daň.

Tab. 4.20 Výpočet daňovej povinnosti pre rok 2014

	Čiastky
Rozdiel medzi príjmami a výdajmi	99 856 Kč
Nezdaniateľné časti základu dane	0 Kč
Základ dane	99 800 Kč
Daň (15 %)	14 970 Kč
Zľava	24 840 Kč
Výsledná daňová povinnosť	0 Kč

zdroj: vlastné spracovanie

4.8 Zdaňovacie obdobie 2013 v podmienkach Českej republiky

V rámci tohto obdobia tvorili celkové príjmy čiastku 506 486 Kč a výdaje boli v celkovej sume 416 214 Kč. Súčasťou boli odvody sociálneho a zdravotného poistenia v celkovej čiastke 55 087 Kč. Z toho 38 729 Kč tvorilo sociálne poistenie a 16 358 Kč tvorilo zdravotné poistenie.

Tab. 4.21 zachytáva sociálne, zdravotné poistenie a zálohy na nasledujúci rok. V rámci ročného zúčtovania sa vychádza z vymeriavacieho základu. Vymeriavací základ v tomto prípade je rozdiel medzi príjmami a výdajmi rozdelený na polovicu. Čo je čiastka 45 136 Kč.

Táto čiastka však neodpovedá minimálny vymeriavacím základom, a preto sa pri zúčtovaní bude vychádzať z minimálnych vymeriavacích základoch.

Sociálne poistenie má pre rok 2013 minimálny vymeriavací základ v hodnote 77 652 Kč. Do sociálnej poisťovne sa odvádza 29,2 %. Z čoho 28 % ide na dôchodkové poistenie a 1,2 % na štátnu politiku zamestnanosti. Táto čiastka je v hodnote 22 675 Kč. On však na sociálnom odviedol za rok 2013 sumu 38 729 Kč. Z toho dôvodu rozdiel predstavuje preplatok na sociálnom poistení v hodnote 16 054 Kč.

Čo sa týka zdravotného poistenia to malo pre rok 2013 minimálny vymeriavací základ v hodnote 155 304 Kč a z toho 13,5 % činí 20 967 Kč. On však odviedol len 16 358 Kč, a preto chýbajúca čiastka 4 609 Kč predstavuje nedoplatok.

Čo sa záloh na ďalší rok týka, tak tie sa stanovujú z toho, čo mal zaplatiť a keďže sa jedná o minimá, tak sa pri stanovení vychádza z minimálnych hodnôt a v tom prípade aj hodnoty záloh pre ďalší rok 2014 budú na minime. Na sociálne poistenie 1 894 Kč a na zdravotné poistenie 1 752 Kč. Pre rok 2013 sa tiež vychádza z minimálnych hodnôt, a preto zálohy na tento rok budú v minimálnej výške pre sociálne poistenie 1 890 Kč a pre zdravotné poistenie 1 748 Kč.

Tab. 4.21 Ročné zúčtovanie sociálneho poistenia, zdravotného poistenia a stanovenie záloh

	Sociálne poistenie	Zdravotné poistenie
Rozdiel príjmov a výdajov	506 486 – 416 214 = 90 272 Kč	506 486 – 416 214 = 90 272 Kč
Vymeriavací základ 50 %	0,5 . 90 272 = 42 272 Kč	0,5 . 90 272 = 42 272 Kč
Minimálny vymeriavací základ	77 652 Kč	155 304 Kč
Odvod	77 652 . 0,292 = 22 675 Kč	155 304 . 0,135 = 20 967 Kč
Zaplatil	38 729 Kč	16 358 Kč
Rozdiel	preplatok 16 054 Kč	nedoplatok 4 609 Kč
Zálohy na rok 2014	1 894 Kč	1 752 Kč
Zálohy na rok 2013	472 081 – 410 487 = 61 594 61 594 . 0,5 = 30 797 75384 . 0,292 = 22 144 Kč 1 890 Kč	472 081 – 410 487 = 61 594 61 594 . 0,5 = 30 797 150 828 . 0,135 = 20 362 Kč 1 748 Kč

zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 4.22 zobrazuje daňovú povinnosť pre rok 2013. Vychádza sa ako už bolo spomenuté vyššie z rozdielu príjmov a výdajov. Tento rozdiel sa môže znížiť o nezdaniiteľné

časti základu dane avšak táto osoba nemala žiadne. Zľava, ktorá sa uplatňovala bola len základná na poplatníka. Avšak v konečnom dôsledku bola jeho daňová povinnosť nulová.

Tab. 4.22 Výpočet daňovej povinnosti pre rok 2013

	Čiastky
Rozdiel príjmov a výdajov	90 272 Kč
Nezdaniteľné časti základu dane	0 Kč
Základ dane	90 200 Kč
Daň (15 %)	13 530 Kč
Zľava na poplatníka	24 840 Kč
Výsledná daňová povinnosť	0 Kč

zdroj: vlastné spracovanie

4.9 Časová analýza zdravotného poistenia

V Tab. 4.23 a v Tab. 4.24 sú zobrazené jednotlivé zálohy, ktoré boli poplatníkovi stanovené pre platenie v jednotlivých rokoch prepočítané na rovnakú menu (kurz z 23.1. 2017 z NBS 1 euro = 27,027 Kč).

Zhodnocuje sa to pomocou charakteristiky vývoja časových rád a ide o absolútne charakteristiky a relatívne charakteristiky. Prvou charakteristikou je absolútny prírastok (prvá absolútna diferencia), ktorý predstavuje prírastok hodnoty ukazateľná tejto časovej rady v určitom okamžiku oproti okamžiku, ktorý bezprostredne prechádza. [10]

$$\Delta^1 y_t = y_t - y_{t-1} \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (4.1)$$

Ďalšou charakteristikou je relatívny prírastok jedná sa o to, že vyznačuje relatívnu rýchlosť rastu či poklesu hodnôt časovej rady. [10]

$$\delta_t = \frac{y_t}{y_{t-1}} - 1 \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (4.2)$$

Koeficient rastu udáva to, koľkokrát vzrastie hodnota v nejakom okamžiku t oproti predchádzajúcemu okamžiku. [10]

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}} = \delta_t + 1 \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (4.3)$$

Tab. 4.23 Prírastky stanovených záloh v SR

	Zálohy v SR		Absolútny prírastok	Relatívny prírastok	Koeficient rastu
2013	55,02 eur	1 487 Kč			
2014	56,35 eur	1 523 Kč	36 Kč	0,024	1,024
2015	57,68 eur	1 559 Kč	36 Kč	0,024	1,024
2016	60,06 eur	1 623 Kč	64 Kč	0,041	1,041
2017	61,81 eur	1 671 Kč	48 Kč	0,03	1,03

zdroj: vlastné spracovanie

Priemerný absolútny prírastok predstavuje súčet absolútnych prírastkov podelený $n - 1$ obdobím. V tomto prípade to je $(36+36+64+48)/4 = 46$ Kč. Predstavuje, že o toľko sa každým rokom zaplatí viacej do zdravotnej poisťovne. Priemerný rastový koeficient je vyjadrený ako 4 odmocnina násobkoch koeficientu rastu. Ide o hodnotu 1,0297 čo znamená, že ročne vzrastie hodnota zdravotného poistenia o 2,97 %.

Celkovo bol rast v SR stanovených odvodov od roku 2013 do roku 2017 12,4%.

Tab. 4.24 Prírastky stanovených záloh v ČR

	Zálohy v ČR		Absolútny prírastok	Relatívny prírastok	Koeficient rastu
2013	1 748 Kč	64,68 eur			
2014	1 752 Kč	64,82 eur	4 Kč	0,002	1,002
2015	1 797 Kč	66,49 eur	45 Kč	0,026	1,026
2016	1 823 Kč	67,45 eur	26 Kč	0,014	1,014
2017	1 906 Kč	70,52 eur	83 Kč	0,046	1,046

zdroj: vlastné spracovanie

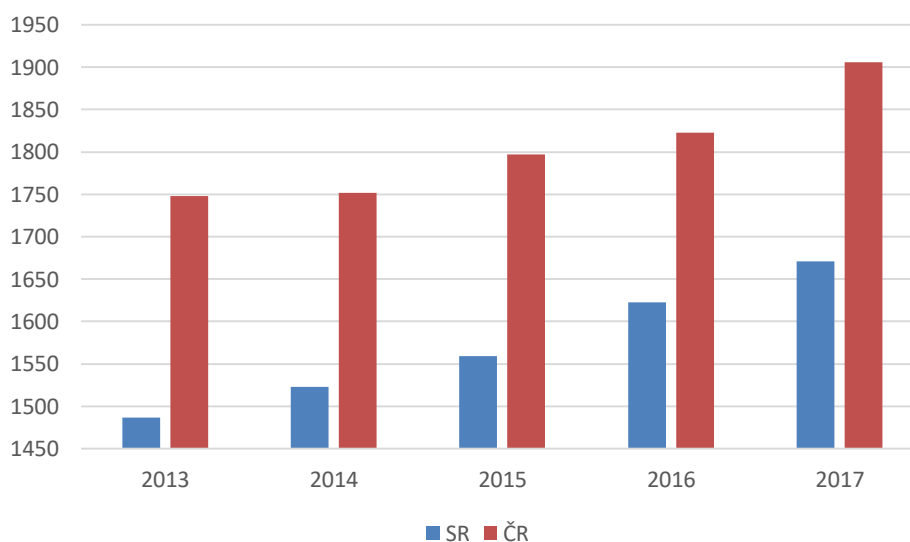
Priemerný absolútny prírastok sa vypočíta obdobne ako bolo vyššie spomenuté a jeho hodnota činí 39,5 Kč. Čo predstavuje, že o toľko sa každým rokom zaplatí viac do zdravotnej poisťovne. Priemerný koeficient rastu má hodnotu 1,0219 čo znamená, že ročne vzrastie hodnota zdravotného poistenia o 2,19 %. Celkovo hodnota záloh na zdravotné poistenia od začiatku sledovaného obdobia do konca sledovaného obdobia vzrástla o 9,04 %.

V porovnaní je vidieť, že aj keď sa v ČR platia vyššie zálohy ročne vzrastú viac zálohy v SR a tým, že hodnota záloh ročne rastie viac než zálohy v ČR, tak preto aj rast výšky odvodu je ročne viac v SR.

Graf 4.5 zobrazuje stanovené zálohy v jednotlivých rokoch v podmienkach dvoch štátoch. V oboch štátoch aj v Slovenskej republike aj v Českej republike boli po celú dobu stanovené minimálne zálohy platné v danej krajine. Po prepočte na rovnakú menu je vidieť, že zálohy stanovené na Slovensku boli nižšie než zálohy stanovené v Českej republike. Do zdravotného poistenia odvedie väčšiu čiastku česká osoba samostatne zárobkovo činná. V priemere ročne odvedie český poplatník o 3 000 Kč / 111 eur viac na zdravotné poistenie než slovenský poplatník.

V čase hodnota minimálnych odvodov rastie čo je spôsobené rastom priemernej mesačnej mzdy v Slovenskej republike a taktiež to platí pre Českú republiku. Čiže v oboch prípadoch sa stanovuje minimálny mesačný vymeriavací základ z priemernej mzdy, ktorá bola v roku, ktorý dva roky predchádza daný rok.

Graf 4.5 Zálohy na zdravotné poistenie stanovené v SR a v ČR poplatníkovi

zdroj: vlastné spracovanie

Český poplatník po celú sledovanú dobu mal platiť minimálne zálohy avšak ich neplatil, platil vždy nižšie čiastky a z toho dôvodu v ročnom zúčtovaní mu vyšli nedoplatky. Platil pravidelne zálohy, ktoré po prepočte na eura dajú minimálne preddavky pre Slovenskú republiku. Slovenský poplatník platil vždy hodnotu, ktorá mu bola stanovená.

4.10 Časová analýza sociálneho poistenia

Tab. 4.25 a Tab. 4.26 predstavujú stanovené zálohy poplatníka v rámci sledovaných rokov prepočítané na rovnakú menu. Tiež zobrazujú absolútne prírastky, relatívny prírastok

a koeficient rastu, ktorý zobrazuje o koľko vzrastie hodnota v okamžiku t oproti predchádzajúcemu obdobiu.

Tab. 4.25 Prírastky stanovených záloh v SR

	Zálohy v SR		Absolútny prírastok	Relatívny prírastok	Koeficient rastu
2013	130,27 eur	3 521 Kč			
2014	133,42 eur	3 606 Kč	85 Kč	0,024	1,024
2015	136,57 eur	3 691 Kč	85 Kč	0,024	1,024
2016	142,20 eur	3 843 Kč	152 Kč	0,041	1,041
2017	146,35 eur	3 955 Kč	112 Kč	0,029	1,029

zdroj: vlastné spracovanie

Hodnota priemerného absolútneho prírastku činí 108,5 Kč. Číže o túto čiastku sa zaplatí každým rokom viac do sociálnej poisťovne. Priemerný koeficient rastu má hodnotu 1,029. Takže ročne vzrastie hodnota sociálneho poistenia o 2,9 %. Aj pri raste preddavkov do sociálneho poistenia je celková hodnota rastu rovná 12,3 %. Čo je takmer rovnaké ako u zdravotného poistenia.

Tab. 4.26 Prírastky stanovených záloh v ČR

	Zálohy v ČR		Absolútny prírastok	Relatívny prírastok	Koeficient rastu
2013	1 890 Kč	69,93 eur			
2014	1 894 Kč	70,08 eur	4 Kč	0,002	1,002
2015	1 943 Kč	71,89 eur	49 Kč	0,026	1,026
2016	1 972 Kč	72,96 eur	29 Kč	0,015	1,015
2017	2 061 Kč	76,26 eur	89 Kč	0,045	1,045

zdroj: vlastné spracovanie

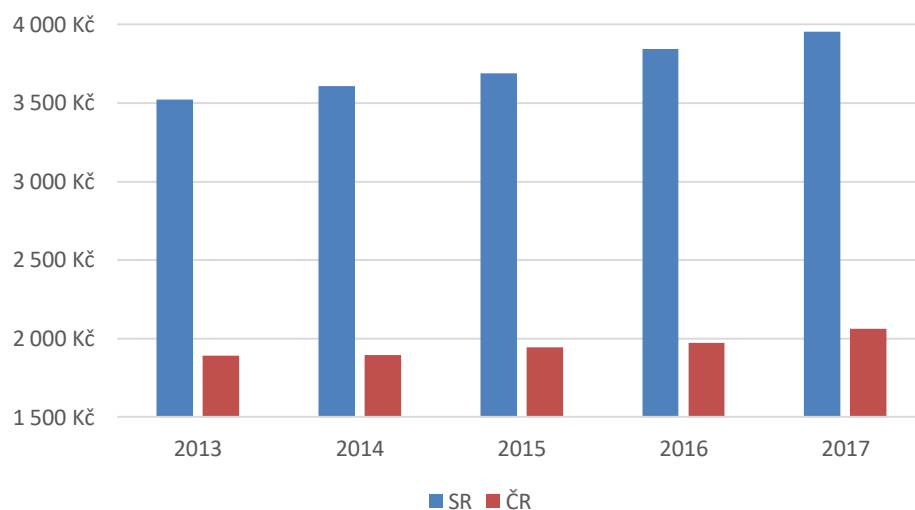
Čiastka priemerného absolútneho prírastku tvorí 42,75 Kč čo znamená, že každým rokom sa platí o 42,75 Kč viac do sociálneho poistenia. Priemerný koeficient rastu 1,022 čiže ročne vzrastie hodnota sociálneho poistenia o 2,2 %. Celkový rast záloh sociálneho poistenia bol od začiatku do konca sledovaného obdobia na hodnote 9,04 %.

V porovnaní týchto dvoch štátov slovenský poplatník bude ročne platiť viac do sociálnej poisťovne a aj ročná hodnota rastu je vyššia v SR než v ČR.

Český poplatník po celú dobu platenia poistenia platil nad rámec stanovených záloh, v prepočte na euro platil minimálne zálohy stanovené na Slovensku. Slovenský poplatník po celú dobu platil minimálne zálohy, ktoré mu boli stanovené.

V Grafe 4.6 je zobrazený vývoj záloh stanovených poplatníkovi v ČR aj v SR. Po všetky roky mu boli stanovené minimálne zálohy. Z grafu je vidieť, že zálohy v minimálnej výške platné v Slovenskej republike sú omnoho vyššie ako minimálne zálohy stanovené v Českej republike. Na Slovensku poplatník pri platení minimálnych odvodov odvedie sociálnej poisťovni väčšiu čiastku než český poplatník v Čechách.

Graf 4.6 Vývoj stanovených záloh poplatníka v SR a v ČR

zdroj: vlastné spracovanie

5 Záver

Zdravotné a sociálne poistenie patrí v štátoch do oblastí, ktoré sú dôležité pre fungovanie určitých situácií ako napr. nezamestnanosť, ošetrovanie atď. V druhej kapitole došlo k ich teoretickému vymedzeniu a k stanoveniu určitých podmienok, faktoroch, ktorými sa riadia a taktiež k lepšiemu pochopeniu z čoho sociálne poistenie ale takisto zdravotné poistenie vznikli.

Práca je orientovaná hlavne na osoby samostatne zárobkovo činné pre Slovenskú a Českú republiku a analýzu ich odvodov. K lepšiemu pochopeniu prispela už tretia kapitola, ktorá obsahovala vymedzenie jednotlivých okruhov, ktoré sa týchto osôb týkali či už pre slovenskú osobu samostatne zárobkovo činnú ale aj pre českú. Stanovili sa podmienky, na základe ktorých dochádza k výpočtom ich daňových povinností ale hlavne boli rozobraté podmienky pre stanovenie ich preddavkov alebo tzv. záloh daného sociálneho a zdravotného poistenia. V závere došlo ku komparácii oboch štátov, aké majú SZČO vymeriavacie základy, z čoho sa im tieto základy počítajú, akú hodnotu z daného základu odvedú, aké sú v daných krajinách stanovené minimálne a maximálne čiastky pre zdravotné a sociálne poistenia, k akému dňu v mesiaci musí dôjsť k odvedeniu záloh aby sa poplatník nestal dlžníkom. Výsledkom je teoretické pochopenie jednotlivých oblastí, ktoré sa využívajú pri stanovení a výpočte odvodov alebo tzv. záloh pre podmienky oboch štátov.

Štvrtá kapitola bola už praktický zameraná na konkrétnu osobu a to na poplatníka živnostníka, ktorý pracuje v zahraničí avšak sa jedná o rezidenta Slovenskej republiky. Všetky odvody a dane platí na Slovensku a dodržiava slovenské zákony platné pre dané obdobie. Vypočítali sa mu daňové povinnosti a odvody pre roky 2013, 2014, 2015, 2016 a pre rok 2017 v podmienkach platných pre Slovensko a ďalej aj v prepočte na českú korunu v podmienkach, ktoré platili pre stanovené obdobia v Českej republike.

Na základe výpočtov došlo k z analyzovaniu sociálneho a zdravotného poistenia u daného poplatníka. Štatistická metóda, ktorá bola použitá v tejto práci je časová metóda, ktorá na určitom časovom úseku poukázala na rast alebo pokles hodnôt. V tomto prípade išlo o hodnoty mesačných záloh alebo preddavkov, ktoré boli stanovené poplatníkovi k plateniu. Zhodnotené to bolo v rámci dvoch štátov.

Metóda časovej analýzy ukázala, že hodnoty Slovenských záloh sociálneho poistenia vzrastajú oproti zálohám v Českej republike v absolútnom vyjadrení o 66 Kč ročne viac. Poplatník, mal po celú sledovanú dobu stanovené zálohy na minimálnej úrovni pre danú krajinu a v porovnaní týchto krajín sú hodnoty Slovákov o dosť vyššie. Ročne nie len

v absolútnom vyjadrení rastú rýchlejšie ale aj hodnota priemerného koeficientu rastu poukázala na to, že zálohy, ktoré mal slovenský poplatník rásť ročne viac.

U zdravotného poistenia časová analýza neukázala v absolútnom vyjadrení nejaké výraze odlišnosti ale ukázala len to, že hodnota pre Slovenskú republiku ročne vzrastá viac než hodnoty pre Českú republiku. Hoci boli hodnoty stanovené poplatníkovi nižšie na Slovensku ale tým, že rastú ročne rýchlejšie môže za pár rokov dobehnúť hodnoty pre Českú republiku.

Zoznam použitej literatúry

Knižné publikácie

- [1] ČERVINKA, Tomáš. *Zdravotní pojištění 2016: zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ: s komentářem a příklady*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2016. 159 s. ISBN 978-80-7263-999-1.
- [2] GEJDOŠOVÁ, Zuzana. *Sociálne zabezpečenie v systéme verejnej správy na Slovensku*. Ružomberok: VERBUM, 2012. 218 s. ISBN 978-80-8084-894-1.
- [3] KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. 6.vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 566 s. ISBN 978-80-7478-921-2.
- [4] KRESAŇOVÁ, Stanislava a Oľga BULKOVÁ. *Zákon o zdravotnom poistení s komentárom*. Žilina: Poradca s.r.o., 2016. 280 s.
- [5] MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2016: úplná znění platná k 1.1.2016*. 25. vyd. Praha: Grada, 2016. 288 s. ISBN 978-80-271-0022-4.
- [6] RIEVAJOVÁ, Eva a kol. *Sociálne zabezpečenie*. Bratislava: SPRINT, 2006. 272 s. ISBN 80-89085-62-8.
- [7] SCHELLEKENS, Marnix. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016. 1104 s. ISBN 978-90-8722-365-6.
- [8] *Sociální zabezpečení 2016: státní sociální podpora, dávky pro osoby se zdravotním postižením, sociální služby, pomoc v hmotné nouzi, životní a existenční minimum: redakční uzávěrka 25.1.2016*. Ostrava: Sagit, 2016. 240 s. ISBN 978-80-7488-155-8.
- [9] ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 6. vyd. Praha: Linde Praha, 2013. 392 s. ISBN 978-80-7201-925-0.
- [10] TURČAN, Matěj, Pavel HRADECKÝ, Anna MADRYOVÁ, Iva HARBICHOVÁ a Michal HOLČAPEK. *Statistika*. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2004. 162 s. ISBN 80-248-0131-0.
- [11] ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Pojistné na sociální zabezpečení: zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ, dobrovolně důchodově pojištěných: s komentářem a příklady k 1.1.2016*. 7. vyd. Olomouc: ANAG, 2016. 151 s. ISBN 978-80-7263-998-4.

Internetové zdroje

[12] ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. Invalidní důchody. [online] [8.3. 2017]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/davky/invalidni-duchody.htm>

[13] ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. Pozůstalostní důchody. [online] [8.3. 2017]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/davky/pozustalostni-duchody.htm>

[14] ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. Starobní důchody. [online] [8.3. 2017]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/davky/starobni-duchody.htm>

[15] MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. Sociální pojištění. [online] [8.3. 2017]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/1349>

[16] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNÝCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Aktivačný príspevok. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/hmotna-nudza/davky-hmotnej-nudzi/davka-hmotnej-nudzi/vyplata-davky-hmotnej-nudzi.html>

[17] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNÝCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Dávka v hmotnej núdzi. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/hmotna-nudza/vyska-pomoci-hmotnej-nudzi/davka-hmotnej-nudzi.html>

[18] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNÝCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Dotácia na podporu výchovy dieťaťa po ukončení základnej školy. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/hmotna-nudza/prispevky-k-davke-hmotnej-nudzi/>

[19] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNÝCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Jednorazová dávka v hmotnej núdzi. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/hmotna-nudza/davky-hmotnej-nudzi/jednorazova-davka-hmotnej-nudzi/>

[20] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNÝCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Ochranný príspevok. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/hmotna-nudza/davky-hmotnej-nudzi/davka-hmotnej-nudzi/konanie-naroku.html>

[21] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNÝCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne

stravovanie. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/penazne-prispevky/pp-kompenzaciou-zvysenych-vydavkov/penazny-prispevok-kompenzaciou-zvysenych-vydavkov-dietne-stravovanie/>

[22] MINISTERSVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/penazne-prispevky/pp-kompenzaciou-zvysenych-vydavkov/penazny-prispevok-kompenzaciou-zvysenych-vydavkov-suvisiacich-hygienou-alebo-opotrebovanim-satstva-bielizne-obuvi-bytoveho-zariadenia/>

[23] MINISTERSVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/penazne-prispevky/pp-kompenzaciou-zvysenych-vydavkov/penazny-prispevok-kompenzaciou-zvysenych-vydavkov-suvisiacich-so-starostlivostou-psa-so-specialnym-vycvikom/>

[24] MINISTERSVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/penazne-prispevky/pp-kompenzaciou-zvysenych-vydavkov/penazny-prispevok-kompenzaciou-zvysenych-vydavkov-suvisiacich-so-zabezpecenim-prevadzky-osobneho-motoroveho-vozidla/>

[25] MINISTERSVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/penazne-prispevky/pp-kupu-osobneho-motoroveho-vozidla/>

[26] MINISTERSVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Peňažný príspevok na kúpu pomôcky, peňažný príspevok na výcvik používania pomôcky a peňažný príspevok na úpravu pomôcky. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/penazne-prispevky/pp-kupu-vycvik-pouzivania-upravu-pomocky/>

[27] MINISTERSVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Peňažný príspevok na kúpu zdvíhacieho zariadenia. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnute/penazne-prispevky/pp-kupu-zdvihacieho-zariadenia/>

[28] MINISTERSVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Peňažný príspevok na opatrovanie. [online] [6.3. 2017]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnute/penazne-prispevky/pp-opatrovanie/>

[29] MINISTERSVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Peňažný príspevok na opravu pomôcky. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnute/penazne-prispevky/pp-opravu-pomocky/>

[30] MINISTERSVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Peňažný príspevok na osobnú asistenciu. [online] [11.10. 2016] Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnute/penazne-prispevky/pp-osobnu-asistenciu/>

[31] MINISTERSVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Peňažný príspevok na prepravu. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnute/penazne-prispevky/pp-prepravu/>

[32] MINISTERSVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnute/penazne-prispevky/pp-upravu-bytu-rodinneho-domu-alebo-garaze/>

[33] MINISTERSVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Peňažný príspevok na úpravu osobného motorového vozidla. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnute/penazne-prispevky/pp-upravu-osobneho-motoroveho-vozidla/>

[34] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Pomoc v hmotnej núdzi. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/hmotna-nudza/>

[35] MINISTERSVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Ponuka sociálnych služieb. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z:

<https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/ponuka-socialnych-sluzieb/>

[36] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Prídavok na dieťa. [online] [10.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/podpora-rodinam-detmi/penazna-pomoc/pridavok-dieta/>

[37] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Príplatok k prídavku na dieťa. [online] [10.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/podpora-rodinam-detmi/penazna-pomoc/priplatok-k-pridavku-dieta/>

[38] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Príspevok na bývanie. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/hmotna-nudza/davky-hmotnej-nudzi/davka-hmotnej-nudzi/osobitny-prijemca.html>

[39] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Príspevok na nezaopatrené dieťa. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/hmotna-nudza/davky-hmotnej-nudzi/davka-hmotnej-nudzi/preddavkove-priznanie-davky.html>

[40] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Príspevok na pohreb. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/prispevok-pohreb/>

[41] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Príspevok na starostlivosť o dieťa. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/podpora-rodinam-detmi/penazna-pomoc/prispevok-starostlivost-dieta/>

[42] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Príspevok na viac súčasne narodených detí. [online] [5.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/podpora-rodinam-detmi/penazna-pomoc/prispevok-rodicom-ktorym-sucasne-narodili-tri-deti/>

[43] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Príspevok pri narodení dieťaťa. [online] [5.10. 2016] . Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/podpora-rodinam-detmi/penazna-pomoc/prispevok-pri-narodenii-dietata/>

[44] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNÝCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Rodičovský príspevok. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/podpora-rodinam-detmi/penazna-pomoc/rodicovsky-prispevok/>

[45] MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNÝCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Ťažké zdravotné postihnutie. [online] [11.10. 2016]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/>

[46] MINISTERSTVO ZDRAVOTNÍCTVI ČESKÉ REPUBLIKY. Zdravotní péče hrazena z veřejného zdravotního pojištění. [online] [20.9. 2016]. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/Cizinci/obsah/zdravotni-pece-hrazena-z-verejneho-zdravotniho-pojisteni_2628_22.html

[47] POISTENIE.SK. Zdravotné poistenie. [online] [20.9. 2016], Dostupné z: <https://www.poistenie.sk/zdravotne-poistenie>

[48] SOCIÁLNA POISŤOVŇA. Starobný dôchodok. [online] [6.3. 2017]. Dostupné z: <http://www.socpoist.sk/starobny-dochodok/1286s>

[49] SOCIÁLNA POISŤOVŇA. Tabuľka platenia poistného od 1. januára 2017. [online] [6.3. 2017]. Dostupné z: <http://www.socpoist.sk/2134-menu/55432s>

[50] VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÁ POISŤOVŇA. Samostatne zárobkovo činná osoba. [online] [6.3. 2017]. Dostupné z: <https://www.vszp.sk/platitelia/platenie-poistneho/samostatne-zarobkovo-cinna-osoba/>

[51] VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA ČESKÉ REPUBLIKY. Změny v pojištění se od Nového roku týkají všech skupin plátců. [online] [8.3. 2017]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/zmeny-v-pojisteni-se-od-noveho-roku-tykaji-vsech-skupin-platcu>

[52] Zákon č. 155/1995 Sb., zo dňa 30.6. 1995 o důchodovém pojištění. Dostupné z: <http://www.zakony.cz/zakony/1995/101/zakon-155-1995-Sb-zakon-o-duchodovem-pojisteni-SB1995155>

[53] Zákon č. 187/2006 Sb., zo dňa 14.3. 2006 o nemocenském pojištění. Dostupné z: <http://www.zakony.cz/zakony/2006/101/zakon-187-2006-Sb-zakon-o-nemocenskem-pojisteni-SB2006187>

[54] Zákon č. 461/2003 Z. z., o sociálnom poistení. Dostupné z: [file:///C:/Users/Be%C3%A1ta/Downloads/01082016_461_Z%C3%A1kon%252Bo%252Bsoci%C3%A1lnom%252Bpoisten%C3%AD%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Be%C3%A1ta/Downloads/01082016_461_Z%C3%A1kon%252Bo%252Bsoci%C3%A1lnom%252Bpoisten%C3%AD%20(1).pdf)

Zoznam skratiek

ČR – Česká republika

FO – fyzická osoba

SR – Slovenská republika

SZČO – samostatne zárobkovo činná osoba

ŤZP – ťažko zdravotne postihnutý

ZTP – zvlášť ťažko postihnutý

ZTP/P – zvlášť ťažko postihnutý so sprievodcom

Prehlásenie o využití výsledkoch diplomovej práce

Prehlasujem, že

- som bola zoznámená s tým, že na moju diplomovú prácu sa plne vzťahuje zákon č. 121/2000 Sb. - autorský zákon, najmä § 35 - užitie diela v rámci občianskych a náboženských obradov, v rámci školských predstavení a užitia diela školského a § 60 - školské dielo;

- beriem na vedomie, že Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava (ďalej len VŠB-TUO) má právo nezárobkovo, k svojej vnútornej potrebe, diplomovú prácu použiť (§ 35 odst. 3);

- súhlasím s tým, že diplomová práca bude v elektronickej podobe archivovaná v Ústrednej knižnici VŠB-TUO a jeden výtlačok bude uložený u vedúceho diplomovej práce. Súhlasím s tým, že bibliografické údaje diplomovej práce budú zverejnené v informačnom systéme VŠB-TUO;

- bolo dojednané, že s VŠB-TUO, v prípade záujmu z ich strany, uzavrú licenčnú zmluvu s oprávnením použiť dielo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

- bolo dojednané, že použiť svoje dielo, diplomovej práce, alebo poskytnutie licencie k jej využitiu môžem len so súhlasom VŠB-TUO, ktorá je oprávnená v takom prípade odo mňa požadovať primeraný príspevok na úhradu nákladov, ktoré boli VŠB-TUO na vytvorenie diela vynaložené (až do jej skutočnej výšky).

V Ostrave dňa 18.4. 2017

Barbora Gypšová

meno a priezvisko študenta

Zoznam príloh

Príloha č. 1 – Peňažný denník za zdaňovacie obdobie 2015

Príloha č. 2 – Peňažný denník za zdaňovacie obdobie 2014

Príloha č. 3 – Peňažný denník za zdaňovacie obdobie 2013